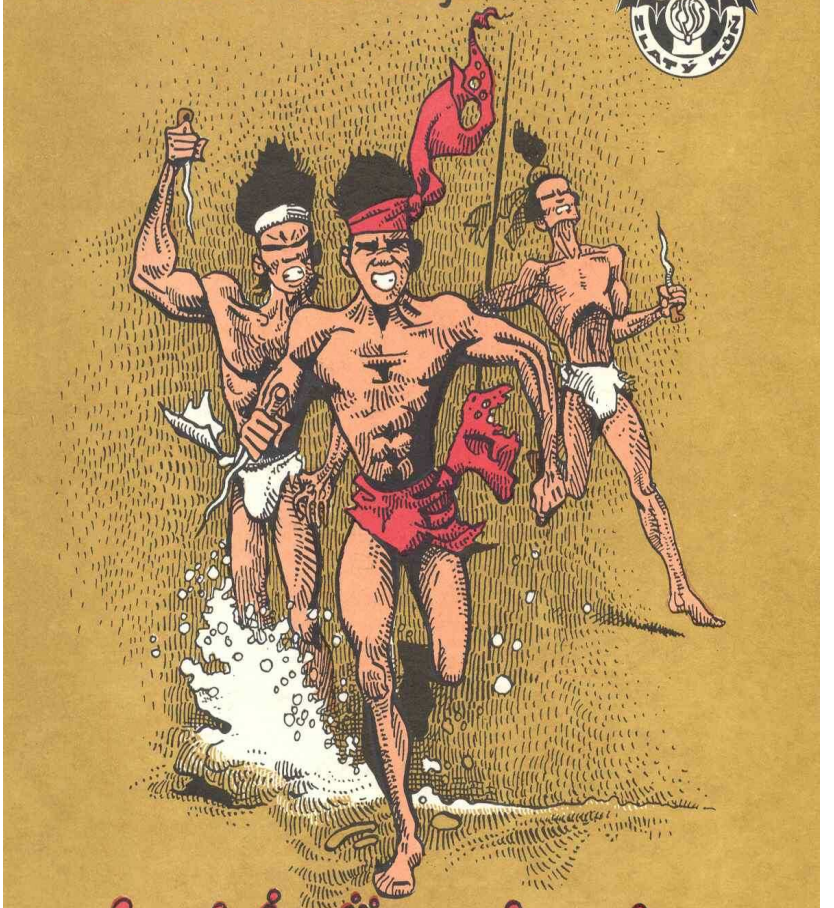
Howard P. Lovecraft

Volání Cthulhu

a jiné horrory

Howard Phillips Lovecraft

Volání Cthulhu

a jiné horory

Polaris *(translated Věra Frydrychová)*
Slavnost *(translated Věra Frydrychová)*
Krysy ve zdech *(translated Ondřej Neff)*
Děs redhookské čtvrti *(translated Zdeněk Lyčka, úprava Jarmila Emmerová)*
Volání Cthulhu *(translated Ondřej Neff)*
Chladný vzduch *(translated Václav Kajdoš)*
Alchymista *(translated Václav Kajdoš)*

1990

ISBN 80-85304-01-5

Polaris

Zlověstné světlo Polární hvězdy přichází do mého pokoje severním oknem. Září po celé ty dlouhé a prokleté hodiny temnoty. A na podzim, kdy severní vichr zuří a kvílí a rudolisté stromy v bažině si navzájem šeptají za úsvitu v bledém světle měsíčního srpku, sedím u okna a pozoruji hvězdu. Hodiny pomalu ubíhají a z výšin padá mihotavá záře Kasiopeji, zatímco Velký vůz se neohrabaně vynořuje za stromy ponořenými do mlhy močálu a kymácejícími se v nočním větru. Těsně před úsvitem Arktur rudě zamrká nad hřbitovem na svahu nízkého pahorku a Vlasy Bereniky osudově zaplanou z dálek tajuplného východu; jenom Polárka shlíží dolů ze stále stejného místa černé klenby oblohy a pomrkává děsivě jako šílené bdělé oko, které se zoufale snaží předat jakousi podivnou zprávu a nemůže myslet na nic jiného kromě jejího okamžitého předání. Někdy, když je zataženo, mohu spát.

Dobře si pamatuji noc Jitřenky, kdy si nad močálem hrály děsivé záblesky démonického světla. Pak přišly mraky a já jsem usnul.

A v bledém světle měsíčního srpku jsem poprvé uviděl Město. Leželo, tiché a spící, na podivné pláni mezi neobvyklými štíty hor. Jeho mramorové zdi a věže, sloupy, dómy i chodníky měly bledost smrti. V mramorových ulicích stály mramorové sloupy, které byly zakončeny vytesanými podobami zachmuřených, bradatých mužů. Vzduch byl teplý a nehybný. A nad hlavou, nízko nad obzorem, zářila bdělá Polárka. Dlouho jsem se upřeně díval na Město, ale den nepřišel. Když rudý Aldebaran, který

blikal nízko nad obzorem, ale nikdy nezapadl, urazil čtvrtinu své dráhy kolem obzoru, uviděl jsem v ulicích a domech světlo a pohyb. Podivně oblečení, ale vznešení a zároveň mně blízcí lidé kráčeli ulicemi a za svitu měsíčního srpku hovořili moudře jazykem, kterému jsem rozuměl, i když se nepodobal žádnému z těch, které jsem znal. A když rudý Aldebaran zahájil druhou polovinu své pouti po obzoru, nastala zase tma a mlčení.

Když jsem se probudil, byl ze mne jiný člověk. V mé mysli byl vyryt obraz Města a v mé duši se rodily další nejasné vzpomínky, kterým jsem nerozuměl. Později, za oblačných nocí, kdy jsem mohl spát, jsem Město viděl často; někdy pod horkými, zlatými paprsky slunce, které nezapadalo, i když putovalo nízko nad obzorem. A za jasných nocí Polárka zářila jako nikdy předtím.

Postupně jsem začal uvažovat, jaké místo bych mohl zaujímat já v tomto městě na podivné pláni, obklopené štíty hor. Zpočátku jsem se spokojil s úlohou bdělého pozorovatele, neobdařeného tělesnou podstatou, ale nyní jsem si přál nějak blíže určit svůj vztah k němu a rozmlouvat se zachmuřenými muži, kteří se denně scházeli na veřejných prostranstvích. Řekl jsem si: „Toto není sen, proč by měl být skutečný zrovna život v domě z kamene a cihel na jih od zrádné bažiny a hřbitůvku na úbočí nízkého pahorku, kde se Polárka dívá každou noc do mého severního okna?"

Jedné noci, když jsem naslouchal rozmluvě na velkém náměstí se spoustou soch, pocítil jsem změnu; uvědomil jsem si, že mám konečně tělo. Už jsem nebyl cizincem v ulicích města Olathoe, které leží na pláni Sarkia mezi štíty Noton a Kadiphonek. Mluvil můj přítel Alos a jeho řeč

potěšila mou duši, protože to byla řeč opravdového muže a vlastence. Tu noc přišla zpráva o pádu Daiků a postupu Inutů, podsaditých žlutých ďáblů, kteří se před pěti lety vynořili odkudsi ze západních krajů, zpustošili pohraniční oblasti našeho království a obléhali mnoho našich měst. Dobyli pevnosti na úpatí hor a nyní vyšli na pláň. Abychom je zastavili, musel by každý náš občan vládnout silou deseti mužů. Tito podsaditý tvorové se totiž velice dobře vyznali ve válečném umění a neuznávali žádné zásady, které bránily našim vysokým a šedookým mužům z národa Lomarů v nelítostném dobývání.

Můj přítel Alos byl velitelem všech válečníků na planině a byl poslední nadějí naší země. Nyní promlouval o nebezpečí, kterému budou čelit muži z Olathoe, nejstatečnější z národa Lomarů, a připomínal staré tradice předků, kteří museli odejít na jih ze země Zobna, aby se zachránili před postupujícími ledovci (jako naši potomci budou muset jednou odejít ze země Lomar) a hrdinsky a vítězně smetli dlouhovlasé lidožrouty Gnophkehsy s opičíma rukama, kteří jim stáli v cestě. Mne Alos nepočítal mezi válečníky, protože jsem byl slabý, a jakmile jsem se ocitl v nesnázích, šly na mne mdloby. Avšak mé oči byly nejbystřejší ve městě navzdory dlouhým hodinám stráveným denně nad Pnakotickými rukopisy s moudrostí otců ze země Zobna; proto můj přítel, který mě nechtěl urazit tím, že by mě odsoudil k nečinnosti, neváhal a svěřil mi úkol, který nebyl bez důležitosti. Poslal mě na strážní věž Thapnen, abych se stal zrakem naší armády. Kdyby se Inutové pokusili dobýt pevnost z úzkého průsmyku za horou Noton a tak překvapit posádku, měl jsem dát ohňový signál, který by varoval čekající vojáky a zachránil město

před nevyhnutelnou zkázou.

Vystoupil jsem na věž sám, protože všech silných mužů bylo zapotřebí dole. Můj mozek byl zcela omámen vzrušením a únavou, protože jsem nespal mnoho dní; mé odhodlání však bylo pevné, protože jsem miloval svou rodnou zemi Lomar a mramorové město Olathoe, ležící mezi štíty Noton a Kadiphonek.

Ale jak jsem tak stál v nejhořejší věžní místnosti, uzřel jsem bledé světlo měsíčního srpku, narudlé a zlověstné, prodírající se mlhami, které se vznášely nad vzdáleným údolím Banof. A otvorem ve střeše blikala bledá Polárka, mrkala potměšile jako nepřítel a pokušitel. Zdálo se mi, jako by mi její duch našeptával ďábelské rady a ukolébával mě do zrádné ospalosti prokletým rytmickým slibem, který se opakoval znovu a znovu :

Spánek tě, chlapče, vezme v objetí,
dvacet šest tisíc roků přeletí
a já se vrátím zase sem,
kde nyní hořím plamenem.
Jiné hvězdy budou plout
noční oblohou -
hvězdy, které konejší
a dají zapomenout.
Teprv až já ukončím další ze svých drah,
probudí se minulost a přijde před tvůj práh.

Marně jsem bojoval s ospalostí a snažil se najít souvislost mezi těmito podivnými slovy a poznatky o hvězdách, které jsem získal studiem Pnakotických rukopisů. Má hlava, těžká a zmámená, klesla na mou hruď,

a když jsem zase vzhlédl, bylo to ve snu a Polárka se na mě šklebila oknem nad stromy, které se strašidelně kymácely ve spícím močálu. A sním dosud.

Ve své hanbě a zoufalství někdy křičím jako šílenec a zaklínám snové bytosti kolem mne, aby mě probudily do chvíle, v níž se Inutové kradou průsmykem za horou Noton a dobývají nic netušící pevnost; ale tyto bytosti jsou démoni, smějí se mi a říkají, že nespím. Vysmívají se mi, zatímco spím, a podsaditý žlutý nepřítel se možná tiše plíží k nám. Nesplnil jsem svou povinnost a zradil mramorové město Olathoe; zradil jsem Alose, svého přítele a velitele. Ale ty stíny z mých snů se mi vysmívají. Tvrdí, že není žádná země Lomar, leda v mých nočních vidinách; že v království, kde Polárka stojí vysoko a rudý Aldebaran putuje nízko nad obzorem, nemůže být nic než led a sníh po celá tisíciletí a žádní lidé kromě podsaditých, žlutých tvorů, sužovaných chladem, které nazývají Eskymáky.

A jak se svíjím v agónii své viny a strašně chci zachránit město, které je ve stále větším nebezpečí, a marně se pokouším setřást ten nepřirozený sen o domu z kamene a cihel na jih od zrádné bažiny a hřbitůvku na úbočí nízkého pahorku, Polárka, ďábelská a zrůdná, *shlíží dolů z černé klenby oblohy a pomrkává děsivě jako šílené bdělé oko, které se zoufale snaží předat jakousi podivnou zprávu a nemůže myslet na nic jiného kromě jejího okamžitého předání.*

Slavnost

Efficiut Daemones, ut quae non sunt, sic tamen quasi sint, conspicienda hominibus exhibeant.
Lactantius

Byl jsem daleko od domova, okouzlen východním mořem. V soumraku jsem slyšel, jak buší do skal, a věděl jsem, že se rozprostírá hned za pahorkem, na němž se pokřivené vrby rýsují proti čistému nebi s prvními hvězdami. A protože mě moji předkové volali do starého města ležícího opodál, spěchal jsem nevysokou vrstvou čerstvého sněhu po cestě, která osaměle stoupala ke stromům, mezi nimiž probleskoval Aldebaran; spěchal jsem k starobylému městu, které jsem nikdy neviděl, ale o kterém se mi často zdálo.

Byl čas vánoční, který lidé spojují s Kristem, ačkoliv v hloubi duše vědí, že je to svátek starší než Betlém a Babylón, starší než Memphis a lidstvo. Byl čas vánoční a já jsem konečně dorazil do starobylého města, kde kdysi žili moji předkové a slavili svátek za starých časů, kdy to bylo zakázáno; zde přikazovali svým synům slavit svátek každých sto let na paměť prastarých tajemství, která nesmějí být zapomenuta. Moji lidé byli prastarý národ, byli staří už tehdy před třemi stoletími, kdy byla tato země osídlena. Byl to cizí, tmavý lid, který přišel z jižních zahrad, opojně vonících orchidejemi, a mluvil jiným jazykem, dokud se nenaučil jazyku modrookých rybářů. A nyní byli rozptýleni a spojovaly je pouze tajemné rituály, kterým nikdo živý nemohl rozumět. Byl jsem jediný, kdo se tuto noc vrátil do starého rybářského městečka, jak

kázala legenda, protože jenom chudí a osamělí nezapomínají.

Pak jsem z vrcholku kopce uviděl Kingsport, rozkládající se podle mnou v mrazivém soumraku, zasněžený Kingsport se starobylými korouhvičkami a zvonicemi, s hřebeny střech a stříškami komínů, nábřežími a můstky, vrbami a hřbitovy, nekonečný labyrint strmých, úzkých a klikatých uliček s ústředním pahorkem, na němž se do závratné výše tyčil chrám, nedotčený časem; bludiště koloniálních domů, nepravidelně rozházených jako dětské kostky; starobylost se vznášela na šedých křídlech soumraku nad zimou zbělalými lomenicemi a mansardovými střechami. Okna s malými tabulkami zářila v chladném soumraku jako Orion a ostatní prastaré hvězdy. Na rozpadávající se nábřeží doráželo moře; tajemné, věčné moře, po němž kdysi dávno připluli lidé.

Vedle nejvyššího bodu cesty se tyčil o něco vyšší pahorek, pustý a větrný, a já jsem poznal, že je na něm hřbitov. Černé náhrobní kameny děsivě vyčnívaly ze sněhu jako rozkládající se nehty nějakého obra. Cesta, na níž nebyly žádné stopy, byla úplně opuštěná a chvilkami se mi zdálo, že slyším vzdálené děsivé skřípení, jako by se rameno šibenice pohybovalo ve větru. Čtyři mí příbuzní byli oběšeni za čarodějnictví v roce 1692, ale nevěděl jsem přesně kde.

Jak se cesta vinula dolů směrem k moři, očekával jsem, že uslyším veselé zvuky venkovského večera, ale neslyšel jsem nic. Pak jsem si uvědomil, jaká je doba, a pomyslel jsem si, že tito staří puritáni mají úplně jiné vánoční zvyky a tiše se modlí u svých krbů. Protože jsem nic neslyšel a ani nepotkal žádného poutníka, pustil jsem se kolem

tichých, světlých chalup a kamenných zdí dolů, kde vývěsní štíty starodávných obchůdků a námořnických krčem skřípaly ve slaném větru a groteskní klepadla podél opuštěných uliček bez chodníků odrážela světlo zastřených okének.

Viděl jsem mapu města a věděl jsem, kde hledat obydlí mých příbuzných. Řekli mi, že mě znají a že budu vítaným hostem, protože na venkově se udržují tradice dlouho. Spěchal jsem tedy Zadní uličkou ke Kruhovému dvoru a pak čerstvým sněhem po jediném dlážděném chodníku ve městě až k místu, kde za tržnicí začíná Zelená ulice. Staré mapy byly správné a neměl jsem žádné nesnáze, jenže v Arkhamu mi zřejmě neřekli pravdu, když tvrdili, že sem jezdí trolejbus, protože jsem nahoře neviděl žádné dráty. Stopy kol by stejně zakryl sníh. Byl jsem rád, že jsem šel pěšky, protože bílá vesnice vypadala z vrcholku kopce velice krásně; a nyní jsem se nemohl dočkat, až zaklepu na dveře svých příbuzných, na dveře sedmého domu vlevo v Zelené ulici, který má starobylou střechu a přečnívající poschodí a byl postaven před rokem 1650.

V domě se svítilo a podle oken s malými kosočtvercovými tabulkami bylo zřejmé, že se v něm od doby jeho vzniku mnoho nezměnilo. Horní část vyčnívala do úzké travnaté uličky a téměř se dotýkala protějšího domu, takže jsem byl skoro jako v tunelu. Nízké kamenné zápraží bylo čistě umeteno. Nebyl tu žádný chodník, ale mnoho domů mělo vysoké dveře, k nimž se vystupovalo po dvojitém schodišti s železným zábradlím. Bylo to zvláštní místo, a protože jsem ještě v Nové Anglii nebyl, nikdy jsem nic podobného neviděl. Ačkoliv se mi to líbilo, cítil bych se lépe, kdyby byly ve sněhu stopy, na ulicích lidé a

aspoň některá okna byla bez záclon.

Při zvucích starého železného klepadla jsem se začal trochu bát. Strach byl vzbuzen možná mým podivným dědictvím nebo pochmurným večerem či snad zvláštním tichem starého města s prazvláštními zvyky. A když bylo mé klepání vyslyšeno, roztřásl jsem se ještě víc, protože jsem neslyšel žádné kroky předtím, než se dveře se skřípotem otevřely. Ale nebál jsem se dlouho, protože muž v županu a pantoflích měl mírnou tvář, která mě uklidnila; naznačil, že je hluchoněmý a napsal mi zvláštní a starobylé přivítání rydlem na voskovou destičku, kterou si přinesl s sebou.

Zavedl mě do nízké světnice s mohutnými stropními trámy, osvětlené svícemi a zařízené tmavým, přísným a již vzácným nábytkem ze 17. století. Minulost zde byla opravdu živá a nic nechybělo. Byl zde starodávný krb a kolovrat, u něhož seděla zády ke mně stará shrbená žena ve volných šatech a čepci a mlčky předla bez ohledu na sváteční čas. V místnosti bylo vlhko a podivil jsem se, že tu neplane žádný oheň. Po levé straně, obrácena k zastřeným oknům, stála lavice s vysokým opěradlem a měl jsem pocit, že na ní někdo sedí, i když jsem si tím nebyl jist. Vůbec se mi tu nelíbilo a pocítil jsem opět strach. Ten ještě vzrostl, když jsem zjistil, že čím víc se dívám do mírné tváře starého muže, která mě předtím tak uklidnila, tím víc mě její mírnost děsí. Oči se vůbec nepohybovaly a kůže byla jako z vosku. Nakonec jsem si byl jist, že to vůbec není tvář, ale ďábelská maska; avšak ochablé ruce jakoby v rukavicích psaly mírumilovně na tabulku a oznamovaly mi, že musím mít ještě chvilku strpení, než mě odvedou na místo slavnosti.

Stařec pak ukázal na židli, stůl a hromadu knih a opustil místnost. Když jsem si sedl ke čtení, viděl jsem, že knihy jsou zaprášené a plesnivé a že jsou mezi nimi bláznivé *Zázraky vědy* starého Morrystera, hrozný *Saducismus Triumphatus* Josefa Glanvila, vytištěný v roce 1681, otřesná *Daemonolatreia* Remigiova, která vyšla roku 1595 v Lyonu, a ze všech nejhorší, přímo nepopsatelný *Necronomicon* šíleného Araba Abdula Alhazreda v zakázaném latinském překladu Olause Wormia. Tuto knihu jsem nikdy neviděl, ale slyšel jsem o ní šeptat strašné věci. Nikdo nemluvil, ale slyšel jsem, jak venku vrzají ve větru domovní znamení a jak hrčí kolovrat, na němž stále předla stařena v čepci. Místnost, knihy i lidé na mne působili chorobným dojmem a zneklidňovali mne, ale dávná tradice mých předků mi přikazovala dostavit se na tuto podivnou slavnost, a tak jsem si předsevzal, že se připravím na ty nejpodivnější věci. Zkusil jsem číst a za chvilku jsem byl dokonale zaujat něčím, co jsem našel v tom zlořečeném *Necronomiconu*; byla to myšlenka a příběh hnusící se zdravému rozumu a vědomí. Náhle mě znepokojila představa, že slyším zavírání jednoho z oken, k nimž byla obrácena lavice, jako by je předtím někdo pokradmu otevřel. Pak se mi zdálo, že slyším hrčení, které však nepůsobil stařenin kolovrat. Nebylo příliš dobře slyšet, protože stařena předla velmi pilně a také začaly odbíjet starobylé hodiny. Pak už jsem neměl pocit, že na lavici někdo sedí, a četl jsem s horlivostí a zděšením až do chvíle, kdy se vrátil stařec obutý a oděný do splývavého staromódního roucha a sedl si na onu nešťastnou lavici, takže jsem ho neviděl. Čekání mě znervózňovalo a rouhavé knihy, které jsem měl v rukou, dělaly všechno ještě horší.

Když odbila jedenáctá, stařec vstal, přešel k masivnímu vyřezávanému prádelníku, který stál v rohu, a vyndal dva pláště s kápěmi. Jeden si oblékl a do druhého zahalil stařenu, která zanechala svého jednotvárného předení. Potom zamířili k venkovním dveřím. Stařena pokulhávala; stařec zvedl knihu, kterou jsem právě četl, pokynul mi a přehodil si kápi přes nehybnou tvář-masku.

Vyšli jsme do bezměsíčného a klikatého bludiště tohoto neuvěřitelně starobylého města, a jak jsme šli, světla v zastrčených oknech postupně zhasínala a Sirius shlížel na dav v kutnách a pláštích, který mlčky proudil ze všech dveří a vytvářel podivuhodné průvody, které kráčely ulicemi, míjely skřípějící domovní znamení a staré lomenice, doškové střechy a okénka vyplněná malými tabulkami, razily si cestu strmými uličkami se zchátralými domy, naklánějícími se k sobě, přebíhaly přes otevřené dvory a hřbitovy, na nichž rozhoupané lucerny vytvářely opilá souhvězdí.

Uprostřed tichého zástupu jsem následoval své bezhlasé průvodce. Vrážely do mne neskutečně měkké lokty a tísnily mě podivně masité hrudníky a břicha, ale neviděl jsem žádnou tvář a neslyšel ani slovo. Nahoru, stále nahoru vystupovaly ty tajemné davy a viděl jsem, že všichni poutníci míří do jakéhosi ohniska na vrcholu kopce, kde se sbíhají všechny ty bláznivé uličky a kde se tyčí velký bílý chrám. Už jsem jej viděl z nejvyššího bodu cesty, když jsem shlížel na Kingsport za soumraku, a zamrazilo mě, protože Aldebaran jako by na okamžik utkvěl na jeho přízračné věži.

Kolem kostela byl volný prostor, částečně hřbitov se zamlženými sloupy a částečně napůl vydlážděné

náměstíčko, ze kterého vítr téměř úplně vymetl sníh a které bylo ohraničeno nezdravými starými domy se špičatými střechami a převislými lomenicemi. Věčná světla tančila nad hrobkami a odkrývala příšerné výhledy, ale kupodivu nevrhala žádné stíny. Za hřbitovem, kde nebyly žádné domy, jsem viděl přes vrcholek kopce a pozoroval třpyt hvězd nad přístavem, ale samotné město tonulo v temnotě. Jen občas nějaká svítilna strašidelně probleskla spletitými uličkami, jak se snažila dohonit dav, který nyní bezhlučně proudil do chrámu. Čekal jsem, až dav zmizí v temném dveřním otvoru i se všemi opozdilci. Stařec mě postrkoval dovnitř, ale já jsem byl rozhodnut zůstat poslední. Když jsem překračoval práh temného chrámu, ještě jsem se otočil, abych viděl, jak hřbitovní světla vrhají neduživý jas na chodník na vrcholu kopce. Ale při tomto pohledu jsem se zachvěl. Ačkoliv vítr tady nenechal mnoho sněhu, přece ho trochu zůstalo na chodníku přede dveřmi; a při tom letmém ohlédnutí se mým znepokojeným očím zdálo, že v něm nejsou žádné otisky nohou, dokonce ani moje ne.

Chrám byl skoupě osvětlen přinesenými lucernami. Většina davu již zmizela. Lidé proudili uličkou mezi vysokými lavicemi k padacím dveřím, jejichž otvor příšerně zel před kazatelnou, a nehlučně se do něho nořili. Sešel jsem mlčky po vyšlapaných schodech do temné, dusné krypty. Křivolaký obrys tohoto nočního procesí se mi zdál už tak dost příšerný, a jak se ztrácel v prastaré hrobce, zdál se ještě strašnější. Pak jsem zpozoroval v podlaze hrobky otvor, v němž dav mizel, a za okamžik jsme všichni sestupovali ponurým schodištěm z hrubě opracovaného kamene; točité schodiště bylo úzké, vlhké a podivně páchlo, vinulo se bez konce dolů v útrobách kopce

kolem jednotvárných vlhkých zdí z kamene a drolící se malty. Byl to mlčenlivý, děsivý sestup a po nekonečně dlouhé době jsem zpozoroval, že zdi a schody jsou přirozené, vytesané v pevné skále. Nejvíc mě znepokojovalo, že ty spousty kročejů nedělají žádný hluk ani nevyvolávají ozvěnu. Po nekonečném sestupu jsem uviděl po stranách nějaké průchody nebo nory, které vedly z neznámých temnot do této šachty nočních mystérií. Byly stále početnější a skrývala se v nich jakási bezejmenná hrozba; dusivý zápach zániku, který z nich vycházel, byl téměř nesnesitelný. Věděl jsem, že musíme projít horou a pod samotným Kingsportem a zachvěl jsem se při pomyšlení, že město bylo tak dlouho vystaveno vrtochům podzemních sil zla.

Pak jsem uviděl sinavé záblesky slabého světla a uslyšel zrádné šumění podzemních vod. Znovu jsem se zachvěl, protože nemám rád věci, které s sebou přináší noc, a hořce jsem litoval, že mě moji předkové přizvali k tomuto prastarému rituálu. Jak se schodiště i chodba rozšiřovaly, zaslechl jsem další zvuk, slabé, naříkavé a nepříliš zdařilé tóny flétny a najednou se přede mnou odkryl neohraničený výhled na tajemný svět - rozlehlé pobřeží porostlé houbami, osvětlené sloupem neduživého nazelenalého plamene a omývané širokou olejnatou řekou, přitékající z propasti děsu a neomylně se vlévající do nejčernějšího zálivu věčného oceánu.

Na pokraji sil a téměř bez dechu jsem se díval na tu bezbožnou podsvětní říši obrovitých muchomůrek, neduživého ohně a slizké vody a zpozoroval jsem, že zabalené zástupy vytvářejí půlkruh kolem plápolajícího sloupu. Byl to vánoční rituál, starší než lidstvo, které určitě

přežije; pradávný rituál slunovratu a příslibu jara pod sněhovým příkrovem; rituál ohně a zeleně, světla a hudby. V této podsvětní jeskyni se odehrával právě tento obřad - klaněli se bledému sloupu a házeli do vody hrsti slizkých rostlin, které zeleně světélkovaly v slabém světle. Viděl jsem to a viděl jsem také něco beztvarého, co se krčilo co nejdál od světla a ohavně pískalo na flétnu; poslouchal jsem pískání a zdálo se mi, že slyším hemžení nesčetných krys v prapůvodních temnotách, kam jsem nedohlédl. Ale nejvíc mě děsil ten plápolající sloup; tryskal v poryvech z hlubin mohutný a nepochopitelný, nevrhal žádné stíny, jako to dělá obyčejný oheň a pokrýval okolní kámen ošklivou jedovatou měděnkou. Však také to vření a planutí nedávalo pocit tepla, ale vanulo od něj lepkavým dechem smrti a zmaru.

Muž, který mě přivedl, zaujal nyní místo přímo vedle zlověstného plamene a prováděl upjaté obřadné pohyby směrem k půlkruhu, před nímž stál. V určitých okamžicích obřadu dav klesal k zemi na projev úcty, zejména když stařec třímal nad hlavou onen odporný *Necronomicon*, který vzal s sebou; podílel jsem se na tom uctívání, protože jsem byl předvolán na tuto slavnost spisy svých předků. Poté dal stařec znamení neviditelnému flétnistovi v temnotách a ten změnil slabé kvílení na velmi hlasité a v jiné tónině; tato náhlá změna zapůsobila strašlivě neskutečně a nečekaně. V hrůze jsem klesl k zemi porostlé lišejníkem, zasažen děsem ne z tohoto či jiného světa, ale z šílených mezihvězdných prostorů.

Z nepředstavitelné temnoty za chorobným světlem chladného plamene, z mil pekla, kterým se vinula ta olejnatá řeka zlověstně, neslyšně a nezadržitelně,

přikolébala se rytmicky záplava ochočených, vycvičených okřídlených tvorů, jaké žádné normální lidské oko není schopno zachytit a žádný lidský mozek si je nemůže zapamatovat. Nebyli to havrani ani krtci, luňáci ani mravenci, krev sající netopýři ani rozložené lidské bytosti; bylo to něco, co nemohu a ani nesmím pojmenovat. Tvorové pokulhávali napůl na nohou s plovacími blanami a napůl na svých blanitých křídlech; když dorazili k slavnostnímu půlkruhu, postavy v pláštích se jich chápaly a nasedaly na ně a odjížděly jedna za druhou po neosvětlené řece do jeskyní a štol, kde jedovaté prameny napájejí děsivé a skryté vodopády.

Stará pradlena odešla s davem a stařec zůstal jen proto, že jsem odmítl uposlechnout jeho pokynu nasednout na zvíře a odjet jako ostatní. Postavil jsem se na nejisté nohy a uviděl, že beztvarý flétnista se odvalil z dohledu, ale dvě zvířata trpělivě čekají na nás. Ustupoval jsem dozadu a stařec vytáhl svou tabulku a rydlo a napsal, že je skutečným vyslancem mých předků, kteří začali vykonávat obřad na tomto starobylém místě, že můj příchod sem byl nařízen a že nejtajemnější obřady teprve přijdou. Napsal to svou stařeckou rukou, a když jsem váhal, vyndal ze svého roucha pečetní prsten a hodinky, obojí s naším rodinným erbem, na důkaz pravdivosti toho, co mi oznámil. Byl to ale ďábelský důkaz, protože vím ze starých dokumentů, že hodinky byly pohřbeny s mým pra-pra-pradědečkem v roce 1698.

Pak stařec odhodil kápi a v jeho tváři jsem objevil rodovou podobu, ale zároveň jsem se zachvěl, protože jsem si byl jist, že ta tvář je pouhá ďábelská maska z vosku. Zvířata nyní neklidně uškubávala lišejník a všiml jsem si,

že stařec je neklidný téměř jako ona. Když se jedno zvíře začalo kolébavě vzdalovat, rychle se otočil, aby je zadržel; tímto náhlým pohybem sklouzla maska z toho, co mělo být jeho hlavou. Nestvůra stála mezi mnou a kamenným schodištěm, kterým jsme přišli, proto jsem se vrhl do olejnaté podzemní řeky, která hučela v mořských jeskyních; vrhl jsem se do té zahnívající tekutiny, obsahující hrůzy zemského nitra, dřív než moje šílené výkřiky přilákají davy záhrobních nestvůr, které se určitě skrývají v těchto páchnoucích prostorách.

V nemocnici mi řekli, že mě našli na úsvitu v přístavu napůl zmrzlého. Držel jsem se křečovitě plovoucího ráhna, které mi seslala náhoda. Sdělili mi, že jsem předešlé noci sešel z horské silnice a zřítil se z útesů u Orange Point, vyčetli to ze stop ve sněhu. Nic jsem na to neřekl, ale bylo to všechno špatně. Nic nesouhlasilo, široká okna s výhledem na moře střech, z nichž byla sotva pětina starobylých, hluk trolejbusů a aut na ulici dole.

Trvali na tom, že je to Kingsport a já jsem to nemohl popřít. Když jsem se dozvěděl, že nemocnice stojí vedle starého hřbitova na ústředním pahorku, div jsem nepřišel o rozum, a tak mě poslali do nemocnice Panny Marie v Arkhamu, kde se o mne mohli lépe starat. Líbilo se mi tam, protože tamější doktoři měli rozhled, a díky jejich přímluvě mi dokonce v knihovně Miskatonické univerzity půjčili pečlivě opatrovaný výtisk Alhazredova odporného *Necronomiconu*. Říkali něco o psychóze a byli přesvědčeni, že tu hroznou posedlost musím ze sebe dostat.

A tak jsem četl tu příšernou kapitolu a třásl jsem se dvojnásob, protože pro mne nebyla nová. Už jsem ji jednou viděl, ať si otisky ve sněhu říkají, co chtějí. A kde jsem ji

viděl - na to bylo nejlépe zapomenout. Ve dne nebylo nikoho, kdo by mi to připomenul, ale moje sny byly naplněny děsem, který se neodvažuji vyjádřit slovy. Troufám si citovat pouze jeden odstavec přeložený z ošklivé, vulgární latiny.

"Nejhlubší jeskyně," psal šílený Arab, "nelze lidskému oku prozkoumat, jejich divy jsou podivné a hrozné. Prokletá je půda, kde mrtvé myšlenky ožívají a podivně se ztělesňují, a ďábelská je mysl, která se v žádné lebce nezdržuje. Moudře pravil Ibn Schacabao, že šťastná je hrobka, v níž žádný čaroděj neleží, a šťastné je v noci město, jehož čarodějové se v popel obrátili. Stará pověst říká, že duše zaprodance ďáblova nepospíchá ze své posmrtné schránky, ale krmí *červa, který v ní hlodá*, až ze zkaženosti vzejde odporný život a hloupí pozemští hrobníci ji sužují a strašně zvyšují její muka. Kopají velké jámy tam, kde by postačovaly zemské trhliny, a kráčet učí to, co by se mělo plazit."

Krysy ve zdech

Do Exham Priory jsem se nastěhoval 16. července 1923, jen co poslední řemeslník skončil práci. Rekonstrukce byla nesmírně obtížná, protože z opuštěné budovy převorství zbyly jen trosky podobné skořepině; nenechal jsem se však odradit žádnými náklady, vždyť to bývalo sídlo mých předků. V budově nikdo nebydlel od dob panování Jakuba I., kdy majitele, pět jeho dětí a několik sloužících postihla příšerná tragédie, jejíž podstata zůstala z větší míry nevysvětlena a která vrhla stín podezření a hrůzy na jeho třetího syna, mého přímého předka, jenž jediný z postiženého rodu zůstal naživu.

Jelikož jediný dědic byl označen za vraha, majetek znovu připadl koruně, aniž by obviněný učinil jediný pokus o obhajobu anebo o znovuzískání svého majetku. Otřesen hrůzou z něčeho mocnějšího, než je svědomí nebo zákon, veden zoufalou snahou vymazat starobylou stavbu z pohledu i z paměti, Walter de la Poer, v pořadí jedenáctý baron z Exhamu, uprchl do Virginie, kde založil rodinu, jež v následujícím století proslula pod jménem Delapore.

Exham Priory zůstalo neobydleno, třebaže bylo později připojeno k majetku rodiny Norrysů, a jeho složitá stavební struktura se stala předmětem zkoumání. Převorství se svými gotickými věžemi stálo na zdivu románského a saského původu a styl - či směsice stylů - spodní části byl ještě starší, římský nebo dokonce, pokud legendy mluví pravdu, dokonce druidský nebo kymerský. Tyto podivné základy na jedné straně vrůstaly do vápencového břehu propasti, z jejíhož okraje převorství vévodilo pustému údolí, jež se táhne na tři míle západně od vesnice

Anchesteru.

Architekti a historikové rádi zkoumali tuto zvláštní památku po zapomenutých stoletích, ale místní lidé ji nenáviděli. Nenáviděli ji už před stovkami let, kdy tu žili moji předkové, a nenáviděli ji i teď, kdy byla pokryta mechem a trouchní opuštěnosti. V Anchesteru jsem nepobyl ani celý den a už jsem věděl, že přicházím do prokletého domu. A tento týden dělníci vyhodili Exham Priory do povětří a pracují na odstranění zbytků jeho základů. Vždycky jsem znal základní údaje o svých předcích, právě tak i to, že můj první americký předek přišel do kolonií v podivném stínu. O podrobnostech jsem nicméně nevěděl nic, neboť Delaporové se vždycky drželi zásad mlčenlivosti. Na rozdíl od statkářů z okolí jsme se jen zřídka zmiňovali o křižáckých předcích a dalších středověkých a renesančních hrdinech; nepředávali jsme si žádné tradice s výjimkou té, která byla zaznamenána v zapečetěné obálce a kterou ještě před občanskou válkou hlava rodiny předávala nejstaršímu synovi, aby ji otevřel po její smrti. Poct, jichž jsme požívali, jsme dosáhli po přestěhování do Ameriky; byly to pocty pyšné a vznešené, třebaže poněkud uzavřené a nespolečenské virginské rodiny.

Během války se naše jmění rozplynulo, a když vyhořel Carfax, náš domov na břehu Jamesu, změnil se náš způsob života. V ohnivém živlu zahynul můj děd, který byl pokročilého věku, a s ním zmizela i obálka poutající nás k minulosti. Vybavuji si dodnes požár, který jsem viděl, když mi bylo sedm; vojáci federovaných hulákali, ženy naříkaly, černoši kvíleli a modlili se. Otec byl v armádě a bránil Richmond a mé matce i mně po mnoha průtazích dovolili,

abychom se k němu přidali.

Když válka skončila, všichni jsme se přestěhovali na sever, odkud pocházela matka. Tam jsem dorostl do mužnosti a pak do středního věku a solidního majetku tupého Yankeeho. Ani otec, ani já jsme nevěděli, co obsahovala obálka, která se kdysi dědila, a jak jsem se nořil do šedi obchodního života v Massachusetts, ztratil jsem veškerý zájem o záhady, které kdysi ulpívaly na našem rodokmenu. Kdybych o nich něco tušil, jak rád bych zanechal exhamské převorství mechu, netopýrům a pavučinám!

Otec zemřel v roce 1904, aniž by pro mne nebo mého jediného syna Alfréda, desetiletého polovičního sirotka, zanechal nějakou zprávu. Až můj syn rozvrátil řád zpráv o rodině, neboť zatímco já jsem mu mohl předat jenom mlhavé dohady o minulosti, syn mi psal o některých velmi zajímavých legendách našich předků, když se za poslední války dostal v roce 1917 do Anglie jako letecký důstojník. Delaporové měli zřejmě barvitou a pravděpodobně chmurnou minulost, neboť přítel mého syna, kapitán královského letectva Edward Norrys, pocházel z Anchesteru, který ležel blízko našeho rodinného sídla, a vyprávěl mu o některých venkovských pověrách, které by jen nemnozí spisovatelé překonali, jak byly divoké a neuvěřitelné. Norrys je samozřejmě nebral vážně, mého syna ale bavily a poskytovaly mu materiál pro dopisy. Právě tyto legendy nakonec upoutaly moji pozornost k zaoceánskému odkazu a způsobily, že jsem se rozhodl koupit a obnovit rodinné sídlo, které Norrys ukázal Alfrédovi v celé jeho malebné opuštěnosti a nabídl mu ho ke koupi za překvapivě nízkou cenu, jelikož současným

majitelem byl jeho vlastní strýc.

Exham Priory jsem koupil v roce 1918, ale od plánů na renovaci jsem odstoupil takřka okamžitě, protože syn se vrátil jako zmrzačený invalida. Dvě léta, jež mu zbývala do smrti, jsem věnoval péči o něho, a dokonce i obchod jsem svěřil společníkům.

Rok 1921 mě zastihl jako opuštěného bezcílného průmyslníka na penzi, nikoli už mladého. Rozhodl jsem se, že po zbývající léta života se budu bavit svým novým majetkem. V prosinci jsem navštívil Anchester a tam se o mne postaral kapitán Norrys, příjemný mladý kyprý muž, který měl rád mého syna a nabídl mi pomoc při sběru plánů i příběhů, jež by mohly být vodítkem pro nadcházející renovaci. Samo Exham Priory na mne příliš nezapůsobilo. Byla to hromada vratkých středověkých trosek pokrytých lišejníkem a vraními hnízdy, nebezpečně nakloněná nad propastí, zbavená podlaží či jiných vnitřních příslušenství s výjimkou kamenných stěn osamělých věží.

Postupně jsem si vytvářel obraz budovy, jak vypadala v době, kdy ji moji předkové před třemi stoletími opustili, a začal jsem najímat řemeslníky pro renovaci. Vždycky jsem se musel obracet za hranice kraje, protože vesničané z Anchesteru projevovali téměř neuvěřitelný strach, ba nenávist k tomuto místu. Tyto city byly tak silné, že někdy přecházely i na pracovníky odjinud, a tudíž docházelo k častým dezercím; navíc se zdálo, že zahrnují jak převorství, tak i moje předky.

Už syn mi vyprávěl, že se mu zde za jeho návštěv jaksi vyhýbali, protože byl de la Poer, a teď jsem i já zjistil, že mě tu ze stejného důvodu nenápadně izolovali, dokud jsem vesničanům nevysvětlil, jak málo o svých předcích vím.

Ale i potom mě tvrdohlavě neměli rádi, takže většinu vesnických pověstí jsem sbíral pouze Norrysovým prostřednictvím.

Ti lidé zřejmě nemohli odpustit, že jsem přišel, abych obnovil Exham Priory, na něž nepohlíželi jinak než jako na brloh příšer a vlkodlaků.

Když jsem spojil příběhy, jež pro mne sesbíral Norrys, a doplnil je zprávami několika vědců, kteří trosky prozkoumali, usoudil jsem, že převorství stojí na pozemku prehistorického chrámu; pocházel z druidských nebo předdruidských dob, asi jako Stonehenge. Nikdo nepochyboval, že se zde konaly tajemné obřady a zachovaly se neblahé zprávy o tom, jak tyto obřady byly přeneseny do ritu bohyně Kybely, který tu zavedli Římané.

Nápisy dosud viditelné v podsklepení obsahovaly zřetelná písmena "DIV... OPS... MAGNA. MAT...", znamení Magna Mater, jejíž temné uctívání bývalo marně zakazováno římským občanům. V Anchesteru kdysi tábořila třetí Augustova legie, o čemž svědčí památky, a říká se, že Kybelé měla nádherný chrám plný věřících, kteří provozovali necudné obřady pod vedením fryžského kněze. Pověst dodává, že pádem starého náboženství orgie neskončily a že je knězi přenesli do nového, aniž se něco skutečně změnilo. Také se říkalo, že ritus nezmizel s římskou mocí, a když přišli Sasové, obnovili zbytky původního chrámu, vrátili mu původní podobu a někdy v polovině období Sedmi království[1] z něho učinili středisko

[1] Období Sedmi království neboli heptarchie trvalo od r. 449 do r. 828 n. 1. Anglii tehdy ovládal spojenecký svazek království Northumbrie, Mercie, Essexu, Východní Anglie, Wessexu, Sussexu a Kentu (pozn. př.).

obávaného kultu. Kolem roku 1000 je toto místo zmiňováno v kronice jako významné kamenné převorství, v němž sídlí podivný a mocný mnišský řád, obklopené rozsáhlými zahradami, jež nepotřebují ohrazení jako ochranu před vyděšeným obyvatelstvem. Dánové ho nikdy nezničili, ačkoli po vpádu Normanů muselo značně upadnout, protože o něm není zmínky až do roku 1261, kdy Jindřich III. panství daroval mému předkovi, Gilbertovi de la Poer, prvnímu baronu z Exhamu.

Před tímto datem se o mé rodině nedochovaly žádné zlé zprávy, ale pak se muselo stát něco divného. V jedné kronice z roku 1307 je zmínka o baronu de la Poer jako o "Bohem prokletém", zatímco pověsti venkovanů nevyprávějí o ničem jiném, než o zlu a panické hrůze před hradem, a týkají se zejména základů starého chrámu a převorství. Pohádky černých hodinek byly velmi temné povahy, o to hrůznější svou ustrašenou zdrženlivostí a mlhavou vyhýbavostí. Mé předky vykreslovaly jako rod démonů, vedle nichž Gilles de Retz a markýz de Sade by vypadali jako skutečná neviňátka, a pošeptmu naznačovaly, že jsou zodpovědní za občasná zmizení vesničanů v průběhu několika generací.

Nejhorší postavy byli zřejmě baroni a jejich přímí nástupci; přinejmenším o nich se nejvíc šuškalo. Říkalo se, že jakmile některý nástupce projevoval příznivější sklony, brzy za záhadných okolností zemřel, aby uvolnil místo vhodnějšímu potomkovi. Zdálo se, že rodina udržovala vnitřní kult, řízený pánem domu, uzavřený všem jejím členům s několika výjimkami. Základem tohoto kultu byla zřejmě spíš povaha než rodinné vazby, protože k němu náleželi i ti, kdo se do rodiny přiženili. Lady Margaret

Trevorová z Cornwallu, žena Godfreye, druhého syna pátého barona, se stala oblíbeným strašákem pro děti celého kraje a démonickou hrdinkou jedné mimořádně strašlivé balady, která na welšském pomezí není dosud zapomenuta. Kromě toho se v baladách zachoval hrozný příběh lady Mary de la Poer, kterou krátce po svatbě hrabě ze Shrewsfieldu za pomoci své matky zabil, přičemž kněz, jemuž se vyzpovídali, jim udělil rozhřešení a zapřísáhl je, aby nikomu neřekli ani slova.

Všechny tyto pověsti a balady, založené na sprosté pověře, mne značně odpuzovaly. Trápilo mne, s jakou vytrvalostí ulpívaly na tak dlouhé linii mých předků. Příšerné zvyky, které se jim přisuzovaly, mi nepříjemně připomínaly jediný známý skandál mezi mými bezprostředními předchůdci - případ mého bratrance, mladého Randolpha Delapore z Carfaxu, který odešel mezi černochy a stal se knězem voodoo po návratu z mexické války.

Mnohem méně mne znepokojovaly pohádky o naříkání a vytí v holém, větry bičovaném údolí pod vápencovým útesem; o hřbitovním zápachu za jarních dešťů; o zmítajícím se, kvičícím bílém tvoru, na kterého jedné noci šlápl na pustém poli kůň sira Johna Clavea; o sluhovi, který zešílel z toho, co viděl v převorství za plného bílého dne. Všechny tyto věci mi připadaly otřepané a já tehdy býval vyslovený skeptik. Méně zanedbatelné byly příběhy o zmizelých vesničanech, třebaže s ohledem na středověké zvyklosti nebyly mimořádně významné. Projev zvědavosti znamenal smrt, a nejedna useknutá hlava byla veřejně vystavena na hradbách - nyní zmizelých - kolem Exham Priory.

Některé z těch historek byly mimořádně malebné a přál jsem si, abych se v mládí byl více zabýval srovnáváním mytologií. Tak se tu například věřilo, že celé legie ďáblů s netopýřími křídly pořádaly v převorství každou noc sabat čarodějnic; lidé si vysvětlovali, proč se v okolních rozsáhlých zahradách pěstuje tolik druhů nejsprostší zeleniny, tím, že je třeba tuto legii živit. A nejživější bylo vyprávění o krysách - o ničemné armádě hnusné havěti, která vyrazila z hradu tři měsíce po tragédii, která ho odsoudila k zpustnutí - vychrtlá, špinavá, žravá armáda, která smetla všechno před sebou a sežrala drůbež, kočky, psy, prasata, ovce, a dokonce i dvě nešťastné lidské bytosti, než se její zuřivost vyčerpala. Kolem této nezapomenutelné armády hlodavců vznikl celý zvláštní cyklus pověstí, vyprávějící o tom, jak se rozplynula ve vesnických domech a přinesla sebou prokletí a hrůzu.

Tato tradice na mne doléhala, když jsem se stařeckou tvrdošíjností vedl ke konci práce na obnově domu svých předků. Nikdo si nesmí ani na chvíli myslet, že tyto pohádky zaujímaly v mé mysli prvořadé místo. A navíc mě neustále povzbuzoval kapitán Norrys a historikové, kteří mne obklopovali a pomáhali mi. Když jsem dosáhl cíle, po více než dvou letech od zahájení stavby, hleděl jsem na velké komnaty, dřevem obložené stěny, klenuté stropy a žebrovaná okna s pýchou, která mi nahrazovala nesmírné náklady renovace.

Všechny středověké prvky byly obratně napodobeny a nové části dokonale splývaly s původními zdmi a základy. Sídlo mých otců bylo hotovo a já se těšil na to, že konečně rozptýlím pomluvy o rodině, jejíž linie končí u mne. Usadím se zde natrvalo a dokáži, že de la Poer (neboť jsem

znovu převzal původní znění tohoto jména) není zloduch. K mé pohodě přispěl i ten fakt, že Exham Priory, třebaže vypadalo jako za středověku, mělo zcela nový vnitřek, zbavený jakékoli staré havěti nebo starých strašidel.

Jak už jsem řekl, nastěhoval jsem se 16. července 1923. Moje domácnost sestávala ze sedmi sloužících a devíti koček, přičemž kočky mám mimořádně rád. Negřík, můj nejstarší, sedmiletý kocour, přišel se mnou z mého domu v Boltonu v Massachusetts; ty druhé se ke mně připojily, zatímco jsem bydlel v rodině kapitána Norryse během restauračních prací na převorství.

Po pět dní náš život probíhal v naprostém poklidu, přičemž jsem většinu času trávil pořádáním údajů o rodině. Nyní už jsem znal některá podrobná fakta o konečné tragédii a útěku Waltera de la Poera, o nichž jsem soudil, že byla zaznamenána na dědičném dokumentu ztraceném při požáru v Carfaxu. Ukázalo se, že můj předek byl velmi důvodně obviněn, že všechny ostatní členy domu, s výjimkou čtyř sluhů, s nimiž se spolčil, zabil ve spánku asi dva týdny poté, co odhalil cosi otřesného, co změnilo celé jeho chování, avšak co nesdělil, jak se zdálo, nikomu jinému než snad těm sluhům, kteří mu pomáhali a poté uprchli.

Vesničané všeobecně schvalovali toto krveprolití, jež zahrnulo otce, tři bratry a dvě sestry a také justice se případem zabývala tak chabě, že pachatel se ani nemusel skrývat a odešel do Virginie nepotrestán, ba s poctami. Všeobecně se tvrdilo, že očistil kraj od odvěkého prokletí. Sotva jsem si dovedl představit, jaké odhalení ho dovedlo k tak strašnému činu. Walter de la Poer přece musel po celá léta znát hrůzné pověsti o své rodině, takže odtud nemohl

přijít žádný nový popud. Byl tedy svědkem nějakého příšerného starého obřadu, anebo přišel na nějaký děsivý symbol v převorství nebo jeho blízkosti? V Anglii měl pověst nesmělého, jemného mladíka. Ve Virginii nebyl ani tvrdý, ani zahořklý, jako spíš plachý a shovívavý. V deníku jiného vznešeného dobrodruha, Francise Harleye z Bellview, se o něm mluvilo jako o muži bezpříkladném spravedlností, čestností a jemností.

22. července došlo k prvnímu incidentu, který - třebaže tehdy byl poněkud podceněn, v souvislosti s pozdějšími událostmi nabyl významu až nadpřirozeného. Šlo o zanedbatelnou maličkost a za jiných okolností by si jí nikdo nemohl všimnout; musím totiž připomenout, že vzhledem k tomu, že jsem žil v budově prakticky čerstvé a nové s výjimkou vnějších stěn, obklopen dobře vybraným služebnictvem, bylo by absurdní si něčeho takového všímat.

Jak jsem se později rozpomněl, stalo se toto: můj starý černý kocour, jehož nálady jsem tak dobře znal, byl nepochybně tak naježený a vyplašený, že to působilo až zrůdně. Toulal se z místnosti do místnosti, neklidný a rozrušený, a pořád čenichal u stěn, které tvořily součást gotické struktury. Uvědomuji si, jak otřepaně to zní - jako ten nevyhnutelný pes v duchařské povídce, který vždycky vyje, než jeho pán spatří postavu v rubáši - ale v zájmu pravdy o tom nemohu pomlčet.

Následujícího dne si sluha stěžoval, že všechny kočky v domě jsou neklidné. Přišel za mnou do pracovny, do vznosné místnosti v západní části druhého podlaží, s žebrovanou klenbou, obklady z tmavého dubu a trojitým gotickým oknem, jež shlíželo přes vápencový útes do

opuštěného údolí, a zatímco hovořil, spatřil jsem nahrbenou postavu Negříka, který se plížil podél západní stěny a škrabal na nové obklady prastarých kamenných stěn.

Řekl jsem tomu člověku, že ze starého kamenného zdiva zřejmě vystupuje nějaký zvláštní pach lidskými smysly nezachytitelný, avšak jemnými kočičími orgány zaznamenatelný i přes nové ostění. Opravdu jsem tomu věřil, a když se ten chlapík zmínil o tom, že by tam mohly být myši nebo krysy, řekl jsem mu, že zde krysy nebyly už tři sta let a že ani polní myši z okolí bychom těžko našli v těchto vysokých stěnách, do kterých, pokud známo, dosud nikdy nezabloudily. Toho odpoledne jsem navštívil kapitána Norryse a ten mne ujistil, že je to zcela nepravděpodobné, aby polní myši pronikly do převorství tak náhlým a bezpříkladným způsobem.

Večer, když jsem jako obvykle propustil sluhu, odebral jsem se do pokoje v západní věži, který jsem si vybral za vlastní a který byl s pracovnou propojen kamenným schodištěm z velké části starobylým a krátkou galerií, která byla zcela obnovena. Tento pokoj byl oválný, velmi vysoký, bez obkladů, zdobený závěsy, jež jsem si vybral v Londýně.

Vida, že mne Negřík provází, zavřel jsem těžké gotické dveře, ztlumil jsem světlo elektrických žárovek, které věrně napodobovaly svíčky, pak jsem světlo zhasnul a pohroužil se do vyřezávané postele s nebesy, zatímco vznešený kocour se uvelebil na své místečko v mých nohách. Záclony jsem nezatáhl a díval se ven úzkým oknem na severní straně, jež jsem měl před očima. Na obloze byl náznak jakési záře, od které se příjemně

odrážela jemná kružba okna.

V jednu chvíli jsem musel poklidně usnout, neboť si jasně vybavuji vytržení z nějakého podivného snu, když se kocour prudce vymrštil ze své klidné polohy. V nejasné záři jsem ho spatřil s hlavou vytrčenou vpřed, přední tlapky na mých kotnících, zadní natažené vzad. Soustředěně hleděl na místo na zdi někde západně od okna, na bod, který moje oči nedokázaly postřehnout, třebaže do těch míst jsem upřel veškernou pozornost.

A jak jsem se tak díval, věděl jsem, že Negřík se nevzrušil nadarmo. Nemohu říci, zda se závěsy skutečně pohnuly. Myslím, že ano, aspoň trochu. Ale mohu přísahat na to, že jsem zaslechl tiché, ale zřetelné cupitání krys nebo myší. V tu chvíli kocour skočil, a když v tom místě plnou vahou dopadl na závěs, strhl jej na podlahu a obnažil vlhkou kamennou stěnu, tu a tam vyspravenou restaurátory, po toulavých hlodavcích tu nebylo ani stopy. Ráno jsem se vyptával všech sloužících a zjistil jsem, že nikdo si nevšiml ničeho neobvyklého, jenom kuchařka si vzpomněla na chování kočky, která spávala na okenním parapetu. Někdy v noci začala mňoukat a vzbudila kuchařku, která ji zahlédla, jak za něčím vybíhala otevřenými dveřmi na schodiště. Poledne jsem prospal a odpoledne jsem znovu navštívil kapitána Norryse, kterého mimořádně zajímalo, co jsem mu vyprávěl. Zvláštní příhody - sice tak prosté, ale tak divné - podnítily jeho obrazotvornost a vyvolaly v něm mnoho vzpomínek na místní pověsti. Přítomnost krys nás doslova vyvedla z míry a Norrys mi zapůjčil několik pastí a jed zvaný pařížská zeleň, který jsem po návratu dal sloužícím rozmístit na strategická místa.

Protože jsem byl velmi ospalý, brzy jsem si šel lehnout, ale pronásledovaly mne sny toho nejstrašnějšího druhu. Zdálo se mi, že z nesmírné výše hledím na sešeřelou jeskyni, po kolena vysoko plnou špíny, ve které přízračný bělovousý pasák poháněl holí stádo prašivých, zbídačených tvorů, kteří mne svým vzezřením naplňovali nesnesitelným odporem. Potom, jakmile pasák stanul k odpočinku, do hlubiny začaly pršet krysy v mohutném roji, a když dopadly, pozřely jak zvířata, tak toho člověka.

Z těchto strašných vidin jsem byl vytržen pohyby Negříka, který mi jako obvykle spal v nohách. Tentokrát jsem nemusel pátrat po příčině jeho prskání a syčení a také strachu, jenž způsobil, že mi bezděčně zaťal drápky do kotníku; na všech stranách pokoje stěny totiž ožily odpornými zvuky - hemživým šramotem obrovitých žravých krys. Nebyla tu žádná záře, v níž bych viděl, v jakém stavu jsou závěsy, ale nebyl jsem tak vyděšený, abych nerozsvítil.

Sotva ze žárovky vytrysklo světlo, viděl jsem, že čalouny všude kolem se ohavně zmítají, až to vypadalo jako nějaký podivný tanec smrti. Tento pohyb okamžitě ustal a s ním i zvuky. Vyskočil jsem z postele a bodal do čalounů dlouhou rukojetí ohřívadla, které leželo opodál, a jednu jejich část jsem nadzvedl, abych se podíval, co za ní je. Nebylo tam nic, jenom vyspravená kamenná stěna, a dokonce i z kocoura opadl ten napjatý pocit přítomnosti něčeho divného. Když jsem prozkoumal oválnou past, kterou jsem v pokoji umístil, zjistil jsem, že všechny vchody zaklaply, avšak nezůstalo v ní ani stopy, jež by naznačovala, co se do ní chytlo a zase uteklo.

Další spánek nepřicházel v úvahu, takže jsem rozsvítil

svíčku, otevřel dveře a s Negříkem v patách jsem kráčel galerií ke schodišti vedoucímu do mé pracovny. Ale dřív než jsem došel k prvnímu schodu, kocour mne předběhl a zmizel dole. Když jsem sám sestupoval po schodech, náhle jsem si uvědomil zvuky ve velkém pokoji pode mnou; zvuky, o jejichž původu jsem nemohl mít pochyb.

Stěny za dubovým ostěním žily krysami, jež se tam hemžily a vířily, zatímco Negřík kolem nich probíhal v zuřivosti oklamaného lovce. Když jsem přišel dolů, rozsvítil jsem, ale tentokrát tím hluk neustal. Krysy se rojily dál a splašeně prchaly s takovou silou a zřetelností, že jsem konečně mohl jejich pohyb upřesnit a zaznamenat směr. Tato stvoření, v počtu zřejmě nevyčerpatelném, se zabývala ohromující migrací z nepochopitelných výšin kamsi dolů, do skutečných či neskutečných hlubin pod námi.

Teď už jsem slyšel kroky na chodbě a v dalším okamžiku dva sluhové rozrazili těžké dveře. V celém domě pátrali po nějakém neznámém zdroji neklidu, který vyvolal mezi všemi kočkami zběsilou paniku a způsobil, že se vrhly do několika schodištních šachet a teď s jekotem dřepěly před zavřenými dveřmi sklepení. Když jsem se sloužících zeptal, jestli slyšeli krysy, odpověděli záporně. A když jsem obrátil jejich pozornost na zvuky v ostění, uvědomil jsem si, že hluk ustal.

S dvěma muži jsem šel ke dveřím do sklepení, ale shledal jsem, že kočky se už rozutekly. Rozhodl jsem se, že později prozkoumám spodní kryptu, ale zatím jsem jenom obešel pasti. Všechny byly spuštěné, ale bez kořisti. Když jsem se ujistil, že nikdo krysy neslyšel, jenom kočky a já, seděl jsem v pracovně až do rána, hluboce zamyšlen, a

vybavoval jsem si každý zaznamenaný útržek pověstí spojených s budovou, v níž jsem bydlel; dopoledne jsem trochu spal v knihovně, opřen v jedné z pohodlných lenošek, jež se vymkly mému úmyslu zařídit vše ve středověkém stylu. Později jsem zatelefonoval kapitánovi Norrysovi, který přišel a pomohl mi prozkoumat sklepení. Nenašli jsme naprosto nic nepatřičného, třebaže jsme se nedokázali ubránit rozechvění při myšlence, že tyto klenby byly vybudovány rukama Římanů. Každý z těch nízkých oblouků a mohutných sloupů byl zřejmě římský - postrádal pokleslý styl saských hudlařů a prozrazoval přísný a uměřený klasicismus doby Césarů; stěny byly ovšem plné nápisů, dobře známé badatelům, kteří už mnohokrát to místo prozkoumali - věci jako "P. GETAE. PROP... TEMP... DONA..." nebo "L. PRAEC... VS... PONTIFI... ATYS..."

Zmínka o Attisovi mne rozechvěla, protože jsem četl Catullu a něco jsem věděl o odporných obřadech tohoto orientálního boha, jehož uctívání bylo tak spojeno s kultem Kybely. Za svitu lampiček jsme se s Norrysem snažili rozluštit podivné a skoro smazané náčrty na některých nepravidelně tesaných kamenných kvádrech, obecně považovaných za oltáře, ale k ničemu jsme nedošli. Vzpomněli jsme si, že jeden obrazec, připomínající rozzářené slunce, učenci brali jako důkaz neřímského původu a usuzovali z toho, že tyto oltáře římští kněži pouze převzali z nějakého staršího a pravděpodobně původního chrámu stojícího na stejném pozemku. Na jednom z těchto kvádrů byly divné hnědé skvrny. Největší z nich, uprostřed místnosti, nesl na své svrchní straně jakési známky naznačující styk s ohněm - pravděpodobně pozůstatky

spálených obětin.

Tak vyhlížela krypta, před jejímiž dveřmi kvílely kočky a v níž jsme se s Norrysem rozhodli strávit noc. Sluhové sem přinesli pohovky a bylo jim řečeno, aby si v noci nevšímali jakéhokoli počínání koček; Negříka jsme vzali dovnitř jako pomocníka i společníka. Rozhodli jsme se, že velké dubové dveře - moderní napodobeninu s průduchy - necháme pevně zavřené; když bylo vše připraveno, ulehli jsme a s rozsvícenými lampami jsme čekali, co se bude dít.

Kobka byla umístěna velmi hluboko v základech převorství a nepochybně značně vzdálena od povrchu převislého vápencového útesu, který shlížel do rozlehlého údolí. Nemohl jsem pochybovat, že sem směřovalo to nevysvětlitelné hemžení krys, ale proč, to jsem neuměl říci. Jak jsme tak vleže čekali, zjistil jsem, že do mého bdění občas vstupují neurčité sny, z nichž mne vytrhávaly neklidné pohyby kocoura, který mi ležel v nohách.

Tyto sny nebyly souvislé, ale příšerně se podobaly onomu, jejž jsem měl předešlé noci. Znovu jsem spatřil sešeřelou jeskyni a pasáka s jeho nepopsatelnými prašivými tvory, kteří se hemžili ve špíně, a jak jsem na ně hleděl, připadali mi bližší a zřetelnější - viděl jsem je tak zřetelně, že jsem mohl takřka rozeznat jejich podobu. Pak jsem se zahleděl do zpustošené tváře jednoho z nich a probudil jsem se s takovým výkřikem, že to vyrušilo Negříka, kdežto kapitán Norrys, který nespal, se tomu zasmál. Mohl se smát víc - nebo možná méně - kdyby věděl, co mne přimělo k výkřiku. Ale i já sám jsem si na to rozpomněl až později. Krajní hrůza často umrtvuje milosrdně paměť.

Když jevy začaly, Norrys mne probudil. Z téhož zlého snu mne probralo jeho jemné třesení a naléhání, abych poslouchal kočky. Bylo vskutku čemu naslouchat, protože za zavřenými dveřmi nahoře na konci kamenného schodiště se rozpoutalo skutečné peklo kočičího kvílení a jekotu, zatímco Negřík, nevšímaje si svých druhů tam venku, vzrušeně kroužil kolem holých kamenných stěn, ve kterých jsem slyšel stejné hemžení uhánějících krys, jaké mne znepokojilo předešlé noci.

Teď už se ve mně probudila skutečná hrůza, neboť to, co se dělo, byla zrůdnost, dost dobře nevysvětlitelná normálním způsobem. Tyto krysy, pokud je nestvořilo šílenství, jež já sám jsem sdílel s kočkami, by se musely pelešit a pobíhat v římských zdech, o nichž jsem si myslel, že jsou postavené z pevných vápencových kvádrů... ledaže by snad voda svou činností za více než sedmnáct století vyžrala křivolaké tunely, které hlodavci vyčistili a rozšířili... Ale ani tak se hrůza nezmenšovala; neboť, pokud to byla živá havěť, proč Norrys neslyšel její zřetelný pohyb? Proč na mne naléhal, abych pozoroval Negříka a poslouchal kočky venku, a proč se tak zbrkle a nejasně dohadoval, co asi je mohlo znepokojit?

Časem se mi podařilo mu sdělit tak rozumně, jak jen to šlo, co jsem se domníval slyšet, zatímco můj sluch zachycoval poslední mizející vjem cupitání, které mizelo ještě hlouběji, hluboko pod nejhlubším sklepením, takže se zdálo, jako by celé skalisko bylo prostoupeno dobyvačnými krysami. Norrys nebyl skeptický, jak jsem předpokládal, naopak se zdálo, že je hluboce pohnut. Upozornil mne, abych si všiml, že kočky u dveří přestaly vyvádět, jako by považovaly krysy za ztracené; zato

Negřík propadl znovu neklidu a zuřivě škrábal kolem spodku velkého kamenného oltáře uprostřed místnosti, který byl blíže Norrysovy pohovky než mé.

Teď už jsem se nesmírně neznáma obával. Stalo se něco udivujícího a viděl jsem, že kapitán Norrys, muž mladší, silnější a nejspíš přirozeněji materialistický, je věcí stejně zaujat jako já - nejspíš protože se po celý život blízce střetával s místními pověstmi. V té chvíli jsme nemohli dělat nic jiného než pozorovat starého kocoura, jak s klesající vervou hrabe u základny oltáře a občas na mne hledí a prosebně mňouká, jako to dělává, když ode mne chce nějakou laskavost.

Norrys teď přiblížil lampu k oltáři a prozkoumal místo, kde Negřík hrabal. Tiše odhrabával vkleče lišejníky staré staletí, jež spojovaly mohutný předřímský kvádr s dlážděnou podlahou. Nenašel nic a už se chtěl dalšího úsilí vzdát, když jsem si všiml drobné okolnosti, nad níž jsem se zhrozil, třebaže se z ní nedalo usoudit nic víc, než co jsem už tušil.

Řekl jsem mu o tom, a když jsme pochopili, oč jde, s upřenou fascinací jsme hleděli na náznak dalších objevů. Byla to maličkost - to jenom plamen lampy umístěné poblíž oltáře se slabě, ale zřetelně chvěl v průvanu, který tu dříve nebyl a který nepochybně vycházel ze štěrbiny mezi podlahou a oltářem, kde Norrys odškrábal lišejníky.

Zbytek noci jsme strávili v jasně osvětlené pracovně a rozmlouvali o tom, co učiníme dále. Zjištění, že tu je nějaká krypta hlubší, než je nejhlubší známé zdivo, jímž Římané podložili tuto prokletou budovu, nějaká krypta, o níž zvědaví badatelé neměli po tři století ani tušení, samo o sobě stačilo v nás vzbudit vzrušení bez nějakých vedlejších

hrůzných představ. Jak už to bývá, okouzlení bylo dvojaké a zápasili jsme s pochybnostmi, zda zanechat našeho pátrání a navždy opustit převorství z pověrečné opatrnosti, anebo uspokojit náš smysl pro dobrodružství a odvahu bez ohledu na to, jaké hrůzy by na nás mohly čekat v neznámých hlubinách.

K ránu jsme došli ke kompromisu a rozhodli se odjet do Londýna a shromáždit skupinu archeologů a vědců schopných se s tím tajemstvím vyrovnat. Měl bych se zmínit, že před odchodem ze sklepení jsme se marně pokusili pohnout ústředním oltářem, který jsme teď považovali za bránu k nové studnici bezejmenné hrůzy. Muži moudřejší než my by měli objevit, jaké tajemství bránu otevírá.

Po mnoho dní jsme s kapitánem Norrysem v Londýně předkládali fakta, domněnky i pohádkové příběhy pěti významným autoritám, mužům, jimž bylo možno důvěřovat, že budou respektovat jakékoli rodinné odhalení, jež může vzejít z dalších pátrání. Shledali jsme, že většina z nich nemá sklony k posměškům, ale naopak projevuje upřímný zájem a sympatii. Není asi třeba je všechny jmenovat, ale mohu říci, že mezi nimi byl sir William Brinton, jehož vykopávky v Tróji ve své době vzrušily značnou část světa. Když jsme společně nasedali do vlaku do Anchesteru, cítil jsem, že se ocitám na pokraji děsivých odhalení, a ten pocit byl navíc symbolizován lítostí, již mnozí Američané projevovali nad neočekávaným úmrtím svého prezidenta na druhém konci světa.

Navečer 7. srpna jsme dorazili do Exham Priory, kde mne sluhové ujistili, že nedošlo k ničemu neobvyklému. Kočky, včetně starého Negříka, byly naprosto poklidné a

žádná past v domě nespustila. S výzkumy jsme měli započít následujícího dne a zatím jsem umístil všechny své hosty do pohodlných pokojů.

Sám jsem šel spát do svého pokoje ve věži, s Negříkem u nohou. Spánek přišel brzy, ale přepadly mne odporné sny. Byla to vidina římské hostiny podobné hostině Trimalchionově. Pak přišla ta prokletá, navracející se vidina pasáka a jeho špinavé sběři v sešeřelé jeskyni. Když jsem se ale probudil, byl už jasný den a ze spodku domu doléhaly normální zvuky. Ani živé, ani domnělé krysy mne neobtěžovaly a Negřík stále ještě tiše spal. Když jsem šel dolů, shledal jsem, že stejný klid vládl i jinde, což byla okolnost, již jeden ze shromážděných vědců - jistý pan Thornton, který se věnoval parapsychologii - poněkud absurdně přičítal faktu, že už jsem spatřil vše, co mi jisté síly chtěly předvést.

Vše už bylo připraveno a v 11 dopoledne naše celá sedmičlenná skupina, vybavená silnými elektrickými svítilnami a kopáčským nářadím, sestoupila do sklepení a zamkla za sebou dveře. Negřík šel s námi, a jelikož svou vznětlivostí ještě nestačil výzkumníky znechutit, byli dokonce rádi, že je s námi, pro případ, že by se zase tajemní hlodavci nějak projevili. Římské nápisy a oltářní kresby jsme prohlíželi jen krátce, protože tři z vědců už je viděli a všichni o nich byli informováni. Prvořadou pozornost jsme věnovali obrovskému ústřednímu oltáři a během hodiny sir Williamovi Brintonovi se podařilo vychýlit ho nazad, přičemž nějaká neznámá protizávaží ho držela v rovnováze.

Hrůznost toho, co jsme spatřili, nás nepřemohla jen díky tomu, že jsme byli připraveni. Po kamenném schodišti

tak silně sešlapaném, že uprostřed zbylo sotva co víc než šikmá plocha, se k čtvercovému vchodu v dlážděné podlaze plazila příšerná změť lidských a pololidských kostí. Zachované kostry zůstaly v poloze vyjadřující panickou hrůzu. Stopy po hryzáni hlodavců byly všude. Lebky měly divošské poloopičí vzezření naprostých idiotů a kreténů.

Nud těmito ďábelsky zaneřáděnými stupni se klenula klesající chodba, zřejmě vytesaná ve skále, z níž přicházel proud vzduchu. Tento proud nebyl náhlý a neblahý závan jakoby z uzavřeného sklepení, nýbrž chladný vánek obsahující jakousi svěžest. Dlouho jsme neotáleli a začali jsme vyklízet průchod schodištěm. A tehdy sir William, když prozkoumal stopy ve stěnách, učinil podivný objev, že soudě z jejich směru chodba musela být vytesána *zespodu*.

Teď musím být obezřetný a dobře volit slova.

Když jsme si prorazili cestu o několik stupňů níže, spatřili jsme před sebou světlo; žádnou mystickou fosforescenci, nýbrž tlumené denní světlo, které nemohlo přicházet odjinud, než z neznámých štěrbin v útesu nad údolím. Těžko se mohl někdo pozastavovat nad tím, že tyto štěrbiny dosud unikly pozornosti, vždyť nejenže údolí bylo naprosto neobydlené, ale útes byl tak vysoký a strmý, že jenom vzduchoplavec by mohl jeho povrch podrobně zkoumat. Ještě několik stupňů a spatřili jsme něco, co nám doslova vzalo dech, tak doslova, že Thornton, badatel v oboru parapsychologie, skutečně omdlel do náruče strnulého muže, který stál za ním. Norrys, s kyprou tváří zcela bílou a ochablou, jenom neartikulovaně křičel, zatímco já, myslím, jsem jenom vzdechl nebo sykl a zakryl

si oči.

Muž za mnou - jediný člen společnosti, který byl starší než já - zavřískl obvyklé "Bože můj" tím nejkřaplavějším hlasem, jaký jsem kdy slyšel. Ze sedmi vzdělaných mužů pouze sir William Brinton se ovládl a to mluví v jeho prospěch tím víc, že skupinu vedl a vše spatřil první.

Byla to nesmírně vysoká sešeřelá jeskyně, která se táhla dále, než jsem mohl dohlédnout; podzemní svět nezměrných záhad a strašlivých náznaků. Byly zde budovy a další architektonické pozůstatky - jediným vyděšeným pohledem jsem zaznamenal jakousi mohylu, monolity, jež divoši sestavili do kruhu, trosky starořímské stavby, nízkou saskou budovu a starobylý dřevěný dům anglického typu, ale to vše zanikalo před děsivostí podívané na to, co bylo všude na zemi.

To, co bylo na schodišti, pokračovalo dál jako šílená změť lidských kostí, nebo alespoň natolik lidských, jako byly ty na schodech. Byly jako zpěněné moře, některé oddělené, jiné seskupené do částečných nebo úplných koster, ty pak bez výjimky vyjadřovaly svým postojem ďábelskou zuřivost, buď zápasily s něčím neviditelným anebo se vrhaly na jiné s kanibalským záměrem.

Když antropolog doktor Trask ukončil klasifikaci lebek, dospěl k zoufalé směsici, která ho zcela ohromila. Vývojově patřily k druhu nižšímu než je piltdownský člověk, ale v každém případě byly lidské. Mnohé byly vývojově vyšší a jen několik málo patřilo nejvýše vyvinutým rozumným typům. Všechny kosti byly ohlodané, většinou od krys, ale mnohdy i od oněch pololidí. Spolu s nimi byly promíchány drobné krysí kůstky - padlí členové smrtonosné armády, která uzavřela

ten prastarý příběh.

Je kupodivu, že jsme všichni ten hrozný den odhalení přežili a udrželi se při zdravém rozumu. Ani Hoffman, ani Huysmans by neuměli uspořádat scény tak divoce neuvěřitelné, tak třeštivě odporné a středověce groteskní, než to dokázala tato sešeřelá jeskyně, kterou se potácela naše sedma; každý jsme naráželi na nová a nová odhalení a ze všech sil jsme se snažili nemyslet na události, jež se tu odehrávaly před třemi stovkami, nebo tisícem, nebo dvěma tisíci, nebo deseti tisíci lety. Byl to předpokoj pekla a chudák Thornton omdlel znovu, když mu doktor Trask sdělil, že někteří z těch, po nichž tu zbyly kostry, byli po dvacet i více generací chováni jako čtyřnohý dobytek.

Hrůza se vršila na hrůze, když jsme začali chápat smysl staveb. Lidský dobytek, ale i inteligentní lidé byli drženi v kamenných chlévech, z nichž si zřejmě prorazili cestu v posledním deliriu hladu nebo hrůzy před krysami. Musela jich být velká stáda a zřejmě se živili tou zvláštní zeleninou, jejíž zbytky bylo možno najít jako jedovatou siláž na dně velkých kamenných truhlic, jež byly starší než Řím. Teď už jsem chápal, proč moji předkové měli tak rozsáhlé zahrady - jak bych na to mohl proboha zapomenout! A nemusel jsem se ptát, k čemu ta stáda sloužila.

Sir William, který se svou svítilnou vstoupil do římské zříceniny, nahlas překládal nejotřesnější rituály, o kterých jsem kdy slyšel; týkaly se předpotopní bohyně a nalezli je kněži Kybely a zařadili je mezi ty své. Norrys, třebaže byl ze zákopů na leccos zvyklý, nedokázal chodit zpříma, když vyšel z anglické budovy. Byla to jatka i kuchyň - očekával to - ale bylo to na něho moc, když viděl v takovém místě

běžné anglické náčiní a četl obyčejné anglické nápisy na stěnách, některé ne pozdější než z roku 1610. Já jsem do toho domu nedokázal vstoupit - do toho domu, jehož ďábelskou činnost zastavila teprve dýka mého předka Waltera de la Poera.

To, kam jsem se odvážil vstoupit, byla nízká saská budova s rozvalenými dubovými dveřmi, kde jsem nalezl hrůznou řadu deseti kamenných cel s rezavými mřížemi. Tři byly obsazené kostrami vysoce ušlechtilého druhu a na prstní kůstce jedné z nich jsem nalezl pečetní prsten s mým vlastním šlechtickým znakem. Sir William nalezl kobku s mnohem staršími celami pod římskou kaplí, ale tyto cely byly prázdné. Pod ní byla nízká krypta s truhlami plnými pečlivě urovnaných kostí, z nichž některé na sobě měly obdobně strašné nápisy latinské, řecké a frýžské.

Doktor Trask zatím otevřel jednu z prehistorických mohyl a vynesl na světlo lebky, které byly jen trochu lidštější než lebka gorily a které na sobě měly nepopsatelné ideografické rytiny. Veškerou touto hrůzou můj kocour procházel nevzrušeně. Jednou jsem ho zahlédl, jak se hrbí na vrcholku hory kostí, a říkal jsem si, jaká asi tajemství leží za jeho žlutýma očima.

Když už jsme aspoň do jisté míry strávili děsivá odhalení této sešeřelé oblasti - oblasti tak příšerně předpovězené ve snu, který se mi stále vracel - obrátili jsme se do zřejmě nekonečných hlubin půlnoční jeskyně, kam nemohl proniknout ani paprsek ze skaliska. Nikdy se nedozvíme, jaké nespatřené pekelné světy leží za hranicí, k níž jsme došli, protože po chvíli jsme se rozhodli, že taková tajemství nejsou pro lidstvo dobrá. Ale i tak jsme tam našli víc, než se dalo snést, neboť jsme se nedostali

daleko a v elektrickém světle lamp jsme odhalili nespočet děr, ve kterých se kdysi pelešily krysy, které, když jim došla potrava, se nejdříve vrhly na živá stáda hladovějících ubožáků a potom vyrazily z převorství na onu historickou orgii ničení, na niž vesničané nikdy nezapomenou.

Bože! Ta černá mrchoviště plná roztříštěných kostí a rozpolcených lebek! Ty přízračné propasti plněné po celá bezectná staletí kostmi pitekantropů, Keltů, Římanů i Angličanů! Některé byly plné a nikdo nedokáže odhadnout, jak hluboké kdysi byly. Na dno některých záře našich svítilen nedosáhla a čišela z nich nepopsatelná hrůza. Třeba tam jsou, pomyslel jsem si, krysy, které spadly do těchto pastí uprostřed temnot při cestě za kořistí v tomto hrůzném Tartaru?

Jednou jsem uklouzl poblíž příšerně zejícího okraje a prožil jsem okamžik nezvladatelného strachu. Musel jsem tam zůstat asi dlouho, protože pak už jsem ze skupiny neviděl nikoho, jenom kyprého kapitána Norryse. Pak se z inkoustově černé bezhraničné dálky ozval povědomý zvuk a já spatřil svého starého černého kocoura, jak se kolem mne mihnul jako okřídlený egyptský bůh a vrhl se přímo do nekonečného proudu neznáma. Ale nezůstal jsem za ním pozadu, protože nebylo pochyb o tom, co přinese následující vteřina. Byl to tajemný šramot oněch k vraždě zrozených krys, věčně pátrajících po nových hrůzách a odhodlaných zavést mne třeba až do těch rozšklebených jeskyň ve středu země, kde Nyarlathotep, beztvářný šílený bůh, slepě naříká v temnotách za doprovodu dvou beztvarých slabomyslných flétnistů.

Svítilna mi zhasla a já stále běžel. Slyšel jsem hlasy a vzdechy a ozvěny, ale nad tím vším narůstal nectný a

zrádný šramot; zlehka narůstal a narůstal, jako když ztuhlá nafouklá mrtvola zlehka stoupá v olejnaté řece, jež plyne pod nekonečnými onyxovými mosty k černému moři hniloby.

Něco do mne vrazilo - něco měkkého a kyprého. Musely to být krysy, ta slizká, žluklá, žravá armáda, jež se krmí mrtvými i živými... Proč by krysy neměly pozřít de la Poera, když i de la Poer pojídá zakázané věci?... Válka pozřela mého chlapce, ať je vše prokleto... a Yankeeové pozřeli Carfax svými plameny a spálili Grandsira Delapore a jeho tajemství... Ne, ne, říkám vám, já *nejsem* ten příšerný pasák v sešeřelé jeskyni! To *nebyla* tvář Edwarda Norryse, co jsem spatřil na tom zbídačelém prašivém tvoru! Kdo tvrdí, že jsem de la Poer? On žil, ale můj syn zemřel! ... Udrží Norrys panství de la Poera? ... to je voodoo, říkám vám... ten skvrnitý had... K čertu s tebou, Thorntone, já tě naučím omdlévat nad tím, co moje rodina dovede! ... cejtíš krev, smrade, šak tě naučím ji chlastat... helejte, nechcete mi zapět tudletu... *Magna Mater! Magna Mater!...Atys... Dia ad aghaidh's ad aodaun... agus bas dunách ort! Dhonas's dholas ort, agus leat-sa! Ungl... unl... rrlh... chchch...*

Toto jsem prý říkal, když mne v temnotách po třech hodinách našli; našli mne v temnotách zhrouceného na kyprém, napůl ohlodaném těle kapitána Norryse, zatímco můj vlastní kocour mi škrábal a drásal krk. Teď už Exham Priory vyhodili do povětří a Negříka mi vzali a zavřeli mne do tohoto zamřížovaného pokoje v Hanwellu, kde se ozývají děsivé šepoty o tom, co jsem zažil a zdědil. Thornton je ve vedlejší místnosti, ale zabraňují mi si s ním promluvit. Snaží se také přede mnou zamlčet většinu faktů

týkajících se převorství. Když se zmíním o chudákovi Norrysovi, obviňují mne z odporných věcí, ale musejí vědět, že jsem to neudělal. Musejí vědět, že to udělaly krysy; pobíhající šramotící krysy, jejichž hemžení mě nikdy nenechá spát; přízračné krysy, které pobíhají za polštářováním tohoto pokoje a lákají mě dolů k ještě větším hrůzám, než jaké jsem kdy poznal; krysy, které oni nikdy neuslyší; krysy, krysy ve zdech.

Děs redhookské čtvrti

Kolem nás existují mystéria zla i mystéria dobra; podle mého názoru žijeme a pohybujeme se v neznámém světě plném jeskyň a stínů, kde sídlí obyvatelé soumraku. Člověk se snad jednou vrátí na stezku vývoje; jsem přesvědčen, že strašlivá tradice ještě zcela nezanikla.

ArthurMachen

Před několika týdny vyvolal vysoký, podsaditý, spořádaně vyhlížející chodec velkou pozornost podivným zvratem ve svém chování. Ke zmíněnému zvratu došlo na jednom nároží vesničky Pascoag na Rhode Islandu. Muž podle všeho scházel s vršku po silnici vedoucí z Chepachetu; když dorazil k souvislé zástavbě, zabočil vlevo na hlavní třídu, kde několik skromných obchodních budov vzdáleně připomíná město. V této chvíli došlo bez viditelného popudu k překvapivé změně v jeho chování; muž se na okamžik nepříčetně zahleděl na nejvyšší z budov stojících před ním a pak, vyrážeje vyděšený hysterický jekot, se dal na šílený úprk, jenž skončil na následující křižovatce zavrávoráním a pádem. Postavili ho na nohy, ochotné ruce jej oprášily a bylo shledáno, že je příčetný, po tělesné stránce nedotčený a zcela zřejmě vyléčený z náhlého nervového záchvatu. Zahanbeně zamumlal vysvětlení týkající se záchvatu, který právě přestál, a se sklopeným zrakem zamířil zpět po silnici k Chepachetu; klopýtal z dohledu, aniž se jedinkrát ohlédl. Bylo ku podivu, že taková nehoda se přihodila mohutnému, robustnímu, normálně vyhlížejícímu a zdatnému muži, a neobvyklost té příhody nezmírnily ani poznámky

náhodného kolemjdoucího, který v muži poznal podnájemníka majitele známé mlékárny na kraji Chepachetu.

Byl to, jak se ukázalo, detektiv newyorské policie jménem Thomas F. Malone, toho času na dlouhodobé dovolené a pod lékařským dohledem po nepřiměřené náročné práci na jednom strašlivém místním případu, který se - umocněn nešťastnou náhodou - proměnil v drama. Při razii, jíž se detektiv účastnil, se zřítilo několik starých cihlových budov; ohromná ztráta na životech zatčených i jeho kolegů uvedla detektiva do stavu podivného děsu. V důsledku této události začal mít náhle nepochopitelný strach ze všech budov, jež jen vzdáleně připomínaly ony zhroucené; nakonec mu nervoví specialisté pohled na takové věci na neurčito zakázali. Policejní lékař, který měl příbuzné v Chepachetu, mu navrhl tuto poklidnou vesničku s dřevěnými domky v koloniálním stylu jako ideální místo pro duševní zotavení a trpitel se tam odebral se slibem, že se neodváží do cihlových ulic větších osad tak dlouho, dokud mu to nepovolí woonsocketský odborník, který ho měl pod dohledem. Tahle vycházka na nákup do Pascoagu byla omylem a pacient zaplatil za svou neposlušnost úlekem, modřinami a ponížením.

Tak se to šuškalo v Chepachetu a Pascoagu a uvěřili tomu i nejučenější znalci. Malone však zpočátku říkal lékařům mnohem více a zmlkl, až když shledal, že vzbuzuje hlubokou nedůvěru. Pak mlčel a neprotestoval, ani když se obecně uznávalo, že vyšinutí jeho duševní rovnováhy bylo zaviněno zhroucením několika zanedbaných cihlových domů v brooklynské čtvrti Red Hook, kterážto nehoda měla za následek smrt mnoha

neohrožených policistů. Všeobecně se tvrdilo, že snaha vyčistit tato semeniště nepořádku a násilí byla pro něho příliš velkým soustem; některé okolnosti byly už tak dost úděsné a ona nečekaná tragédie byla poslední kapkou. Tohle jednoduché vysvětlení každý chápal, a protože Malone nebyl žádný prosťáček, vytušil, že věci by se raději měly nechat tak, jak jsou. Líčit lidem bez špetky představivosti hrůzy přesahující meze lidského chápání - hrůzu domů, bloků a měst prožraných leprou a rakovinou zla zavlečeného sem z jiných světů - by místo poklidného života v ústraní určitě znamenalo svěrací kazajku, a Malone byl navzdory svému mysticismu rozumný muž. Měl v sobě keltskou jasnozřivost pro věci podivné a skryté, ale měl i logický postřeh pro věci navenek nepřesvědčivé. Tato směsice povahových vlastností ho za dvaačtyřicet let života, která měl za sebou, zavedla hezky daleko a na místa dost považlivá, vezmeme-li v úvahu, že šlo o absolventa dublinské univerzity, narozeného v georgiánské vile nedaleko Phoenix Parku.

Když si nyní Malone znovu promítal všechno, co viděl, vnímal a zakusil, pocítil uspokojení, že nikomu nesvěřil tajemství, jež mohlo změnit odvážného bojovníka v roztřeseného neurotika; jež bylo schopno změnit staré cihlové barabizny a moře tmavých, jemně řezaných tváří v děsivá, tajuplná varování. Nebylo to poprvé, kdy jeho zkušenosti měly zůstat nesdíleny - avšak nebyl i sám jeho ponor do mnohojazyčné propasti newyorského podsvětí podivínstvím, pro něž neexistovalo rozumné vysvětlení? Mohl snad rozpoznat prozaické starodávné čáry a groteskní zázraky, odhalující se citlivému zraku v jedovatém pařeništi, kde se mísil kalný jed chorobných věků a

zvěčňovaly se nechutné hrůzy? V této dotěrné, nepolapitelné změti vnější lačnosti a vnitřního rouhání spatřil pekelný zelený plamen tajemných zázraků a jen se usmíval, když si všichni jeho známí v New Yorku tropili žerty z jeho pokusu v policejní praxi. Byli ohromně duchaplní a cyničtí, posmívali se jeho fantastickému pronásledování nepoznatelných záhad a ujišťovali ho, že v dnešním New Yorku nezbylo už nic než laciná vulgárnost. Jeden z nich se vsadil - navzdory mnoha špičkám na jeho účet v Dublin Review - o velkou částku, že by Malone nebyl ani schopen napsat o newyorském prostředí skutečně zajímavý příběh; a nyní, při pohledu zpět, si Malone musil přiznat, že touto kosmickou ironií se potvrdila slova prorokova, i když jejich štiplavý význam byl skrytě pozměněn. Nakonec vyšlo najevo, že o *takové* hrůze se povídka napsat nedá, protože, podobně jako kniha zmiňovaná Poeovou německou autoritou, "*es lasst sich nicht lesen* - nestrpí, aby byla čtena".

II.

Malone zastával názor, že v bytí je neustále přítomno skryté tajemství. V mládí chápal utajenou krásu věcí a extázi z ní a býval i básníkem; avšak chudoba, žal a vyhnanství obrátily jeho pohled pochmurnějším směrem: vzrušovaly ho výhonky zla v okolním světě. Každodenní život se pro něho stal fantasmagorií makabrózních stínoher; tu se třpytil a civěl na něho s obskurní prohnilostí v nejlepším Beardsleyově stylu, tu poodhaloval hrůzu za těmi nejobyčejnějšími tvary a předměty, jako je tomu v jemnějších, méně známých pracích Gustava Dorého.

Považoval často za milosrdné, že většina vysoce inteligentních lidí si tropí žerty z nejniternějších záhad. Uvažoval takto: jestliže by kdy tyto skvělé mozky přišly do bezprostředního styku s tajemstvími, která jsou chráněna ve starodávných, primitivních kultech, výsledné abnormality by nejen brzy přivedly svět do zkázy, ale ohrozily by samotnou celistvost vesmíru. Všechny takové úvahy byly bezpochyby morbidní, ale byly účinně vyvažovány bystrou logikou a hlubokým smyslem pro humor. Malonea uspokojovalo, že mohl svá pozorování zanechat ve stavu napůl odhalených, zakázaných vizí, a lehce si s nimi pohrávat; hysterie se dostavila, až když byl uvržen povinností do pekla odhalení příliš náhlého a zhoubného, než aby mu mohl uniknout.

Když se doslechl o redhookském případu, sloužil nějakou dobu na policejní stanici v Butler Street v Brooklynu. Čtvrť Red Hook je bludiště hybridního nepořádku poblíž starodávného nábřeží proti Governors Island; špinavé ulice šplhají do kopce na vyvýšeninu, kde unavené, dlouhé Clinton Street a Court Street vedou směrem k Borough Hall. Domy jsou tu většinou postaveny z cihel a pocházejí z první čtvrtiny až poloviny devatenáctého století; některé ze zapadlejších uliček a průchodů se vyznačují tou úžasnou starodávnou atmosférou, kterou bychom v duchu tradiční četby mohli nazvat dickensovskou. Obyvatelstvo je beznadějnou, záhadnou směsicí: syrské, španělské, italské a černošské prvky jsou vklíněné do zlomků nepříliš vzdálené skandinávské a americké oblasti. Je to bábel řevu a špíny, vysílající podivné výkřiky jako odpověď na šplouchání olejnatých vln o svá nevlídná mola a na nestvůrné varhanní

litanie přístavních hvizdů. Toto místo kdysi dávno poskytovalo utěšenější obraz: v zapadlých uličkách bylo vidět jasnooké námořníky a vkusná zámožná obydlí tam, kde je návrší lemováno většími domy. Zbytky bývalé idyly lze vystopovat v úhledných tvarech budov či tu a tam stojících velebných chrámech stejně jako důkazy originálního uměleckého pojetí ve zlomcích detailů zde či onde - sešlapané schodiště, otlučená vrata, červotočivá dvojice ozdobných pilířovitých sloupů nebo kousek kdysi travnatého prostranství se zohýbaným zrezivělým železným zábradlím. Domy stojí obvykle těsně vedle sebe a občas se z nich vyhoupne věžička s okénky do všech stran, aby vyprávěla o dobách, kdy námořní kapitáni a loďaři obhlíželi ze svých obydlí moře.

Z této změti hmotné a duševní hniloby vzlétá k nebesům rouhání ve stovce dialektů. Plíživé hordy se valí, ječíce a zpívajíce, uličkami a třídami; občas, když si jimi razí cestu návštěvník, něčí ruce pokradmu zhasnou světla či zatáhnou žaluzie a z oken zmizí tmavé, hříchem poznamenané tváře. Policisté nespoléhají na udržování pořádku či nápravu a snaží se spíše vztyčit hradbu, aby ochránili vnější svět před nákazou. Zařinčí patrola a odpovědí jí je jakési přízračné ticho. Takoví zatčení nebývají sdílní. Přestupky se od sebe liší stejně jako místní dialekty a zahrnují pašování rumu a vypovězených cizinců a různé stupně nezákonných činností a zvráceného zla až po vraždu a násilí v té nejděsivější podobě. Že se tyto viditelné záležitosti nepřiházejí častěji, není zásluhou okolí. Pokud ovšem umění něco skrývat nepovažujeme za ctnost. Do čtvrti Red Hook přichází více lidí, než ji opouští - anebo alespoň než ji opouští po souši - a nejčastěji

odcházejí ti, kteří nejsou schopni přizpůsobit se místním poměrům.

Malone v tomto stavu věcí vycítil slabý puch tajemství příšernějších než kterýkoli z hříchů odhalených občany a oplakávaných faráři a lidumily. Jsa člověkem, v němž se spojovala představivost s vědeckými poznatky, uvědomoval si, že moderní lidé, nespoutaní zákony, mají nepřirozený sklon napodobovat v každodenním životě i v rituálních zvycích nejtemnější instinktní chování primitivního divošství lidoopů; často pozoroval s rozechvěním antropologa zpívající a klnoucí procesí poďobaných mladíků s kalným pohledem, která se v temných ranních hodinách vinula kolem. Tlupy těchto mladíků bylo vidět neustále; dotěrně okouněli na nárožích, se zápalem hráli před vchody na laciné hudební nástroje, omámeně podřimovali nebo ordinérně rozmlouvali u kavárenských stolků nedaleko Borough Hall a někdy šeptem vedli rozhovory u špinavých taxíků, zaparkovaných pod drolícími se barabiznami se zabedněnými okny. Nahánělí mu husí kůži a fascinovali ho více, než se opovážil přiznat svým druhům ve službě, neboť v nich spatřoval jakési obludné vlákno s tajnou návazností, jakýsi nepřátelský, kryptický starodávný druh, stojící zcela mimo nečetný popis faktů, zvyků a doupat, shromážděný s uvědomělou, metodickou péčí policií. Vnitřně cítil, že ti lidé musí být dědici nějaké hrůzné pravěké tradice, podílníky znehodnocených a rozbitých úlomků kultů a obřadů starších než lidstvo. Napovídala mu to jejich soudržnost a určitost a poukazovaly na to i jednotlivé náznaky řádu, skrytého pod jejich špinavým zmatkem. Nečetl nadarmo taková pojednání jako *Čarodějnické kulty*

v západní Evropě od slečny Murrayové a věděl, že až do dneška dozajista přežívá mezi sedláky a tuláky příšerný utajený systém shromáždění a orgií odvozených od temných věrouk vzniklých ještě v předárijském období a figurujících ve všeobecně rozšířených legendách jako černé mše a čarodějnické sabaty. Nemohl ani na okamžik předpokládat, že by tyto pekelné pozůstatky staré uralsko-altajské asiatské magie a kultů plodnosti byly nyní již zcela zahlazeny, a často uvažoval o tom, o kolik starší a temnější než ty nejhorší z šeptaných povídaček mohou některé z nich ve skutečnosti být.

III.

Na události ve čtvrti Red Hook upozornil Malonea případ Roberta Suydama. Suydam byl samotářský knihomol; pocházel ze staré holandské rodiny a býval dosti zámožný. Obýval prostorný, ale neudržovaný dům, který vystavěl ve Flatbushi jeho děd, když vesnička ještě byla sotva něčím více než malebnou skupinkou domků v koloniálním stylu, které obklopovaly břečťanem porostlý kostel reformované církve s věžičkou a hřbitovem, obehnaným železným plůtkem, kde byly náhrobky jako někde v Holandsku. Ve svém pustém obydlí, zastrčeném z Martense Street do dvorka zarostlého mohutnými stromy, Suydam četl a přemítal snad šest desítek let - kromě jednoho období o generaci dříve, kdy se přeplavil do Starého světa a zůstal tam z dohledu celých osm let. Nemohl si dovolit žádné služebnictvo a do své absolutní samoty vpouštěl jen několik návštěvníků; vyhýbal se důvěrným přátelským svazkům a své nečetné známé

přijímal v jednom ze tří pokojů v přízemí, které udržoval v pořádku - v rozlehlé knihovně s vysokými stropy, jejíž stěny byly plné polic napěchovaných potrhanými svazky mohutného, starodávného a neurčitě odpudivého vzezření. Růst městečka a konečně jeho pohlcení brooklynským obvodem pro Suydama nic neznamenalo, a tak i on sám znamenal pro městečko stále méně a méně. Starší lidé si na něho na ulici neustále ukazovali, ale pro většinu mladších byl pouze podivínským obtloustlým stařík em, jehož rozcuchané bílé vlasy, strniště na bradě, černý oblýskaný oblek a hůl se zlatou hlavicí nevyvolávaly nic než pobavený pohled. Dokud mu případ nebyl přidělen, Malone ani nevěděl, jak Suydam vypadá, ale doslechl se o něm nepřímo, jakožto o skutečně uznávané autoritě na středověké pověry, a chystal se někdy v budoucnu sehnat jeho rozebraný spisek o kabale a faustovské legendě, ze kterého mu kdysi jeden přítel zpaměti citoval.

Ze Suydama se stal "případ", když jeho vzdálení a jediní příbuzní z ničeho nic požadovali soudní ověření jeho příčetnosti. Okolnímu světu se tento krok zdál náhlý, ale ve skutečnosti se k němu přistoupilo až po delším pozorování a jednom neveselém pohovoru. Tvrzení příbuzných bylo podloženo podivnými změnami v Suydamově mluvě a zvycích, dále tím, že dělal zmatené narážky na budoucí divy a nepopsatelná zjevení, která se mají odehrát na nepříliš vzdálených, neblaze proslulých místech v Brooklynu. Jak ubíhala léta, byl Suydam stále zanedbanější a zanedbanější, až se ploužil po okolí jako skutečný žebrák; občas byl spatřen zahanbenými přáteli ve stanicích podzemní dráhy nebo jak marní čas na lavičkách poblíž Borough Hall v rozhovoru s nebezpečně vyhlížejícími

cizinci temné pleti. Když promluvil, blekotal něco o neomezené moci, kterou má téměř na dosah ruky, a s vědoucími úšklebky opakoval taková mystická slova či jména jako "Sephiroth", "Asmodej" a "Samael". Soudní šetření prokázalo, že utrácí svůj příjem či jeho větší část promrhává na nákup prapodivných svazků dovážených z Londýna a Paříže, a na udržování špinavého suterénního bytu ve čtvrti Red Hook, kde tráví téměř každou noc, přijímá podezřelá poselstva složená z lotrů a cizinců a zřejmě za zelenými roletami tajemných oken provozuje nějaké obřady. Detektivové, kteří jej měli za úkol sledovat, přinášeli zprávy o zvláštních výkřicích, zpěvu a dupání nohou, které pronikaly z těchto nočních ritů, a navzdory tomu, že podobné orgie byly v této prohnilé čtvrti běžným jevem, byli otřeseni jejich zvláštní extatičností a zaujatostí. Suydamovi se však, když byl případ projednáván, podařilo uchovat si svobodu. Před soudem se choval civilizovaně a rozvážně a ochotně přiznal, že během doby, kdy se oddával studiu a vědeckému bádání, si patrně osvojil podivné chování a extravagantní způsob vyjadřování. Dále vypověděl, že se zabýval zkoumáním jistých detailů evropské tradice, jež si vyžadovalo nejtěsnější kontakt se skupinami přistěhovalců, s jejich písněmi a lidovými tanci. Fáma, že se má stát obětí nějaké pochybné tajné společnosti, rozšiřovaná jeho příbuzenstvem, je očividně absurdní a ukazuje jenom, jak žalostně málo chápou jeho samého a jeho práci. Díky tomuto rozumnému vysvětlení Suydam při vyhrál a bylo mu dovoleno nerušené odejít; rodiny Suydamů, Corlearů a Van Bruntů znechuceně rezignovaly a odvolaly placené detektivy.

V tomto okamžiku se do případu zapojila skupina

federálních inspektorů a policie; mezi nimi byl i Malone. Představitelé zákona pozorovali Suydamův případ se zájmem a v mnoha jeho stadiích byli přizváni, aby byli nápomocni soukromým detektivům. Při jejich činnosti se ukázalo, že Suydamovi noví společníci patří mezi ty nejhanebnější a nejkrutější zločince, jací se kdy vyskytovali v křivolakých uličkách čtvrti Red Hook, a že alespoň třetina z nich jsou známými a notorickými delikventy, pokud jde o krádeže, potyčky či pašování nezákonných přistěhovalců. Vskutku by se dalo říci, že vybraný kroužek, který se soustředil okolo starého učence, se svým obsazením téměř přesně shodoval s příslušníky těch nejhorších organizovaných klik, které pašovaly na pobřeží jisté neznámé, bezejmenné drogy, prozíravě vracené celníky na Ellis Islandu zpět. V nesčetných doupatech na Parker Place - dnes už se to místo jmenuje jinak - kde si Suydam držel svůj suterénní byt, vznikla velice zvláštní kolonie nepopsatelné šikmooké populace, která používala arabskou abecedu, ale byla účinně zatlačována jinou početnou skupinou Syřanů z okolí Atlantic Avenue. Všichni by bývali mohli být deportováni, protože neměli potřebné doklady, ale cesty práva jsou křivolaké a do čtvrti Red Hook je lepší se nepouštět, dokud k tomu člověka nedonutí veřejný zájem.

Tyto stvůry se scházely v polozbořeném kamenném kostele, ve kterém se každou středu tančilo a jehož gotické pilíře se tyčily poblíž nejnebezpečnější oblasti nábřeží. Kdysi to býval katolický kostel, ale faráři z celého Brooklynu upírali tomu místu veškerou důležitost a autentičnost a policisté s nimi byli zajedno, když naslouchali zvukům, které odtud v noci vycházely. Když

byl kostel temný a opuštěný, Malone si většinou představoval, že slyší strašlivě nakřáplé basové tóny varhan, skrytých hluboko pod zemí, zatímco ostatním pozorovatelům naskakovala husí kůže při vřeštění a bubnování, kterým byly doprovázeny viditelné obřady. Suydam při výslechu tvrdil, že se domnívá, že rituál je pozůstatkem nestoriánského křesťanství ovlivněného tibetským šamanismem. Argumentoval tím, že většina těchto lidí pochází z mongolského plemena z okolí Kurdistánu - Malone se nemohl ubránit myšlence, že odněkud z Kurdistánu či jeho okolí pocházejí Jezídové, poslední žijící perští vyznavači ďábla. Ať už tomu bylo jakkoliv, pokračující vyšetřování ve spojitosti se Suydamovým případem potvrdilo, že tito bezprávní nově příchozí zaplavují čtvrť Red Hook v neuvěřitelném množství; přicházeli prostřednictvím jakéhosi námořního spiknutí, které stálo mimo dosah pravomoci celníků a přístavní policie, zaplavovali Parker Place a rychle se šířili na návrší, kde byli vřele a bratrsky vítáni ostatními vybranými obyvateli této oblasti. Jejich dřepící postavy a charakteristický pohled úkosem, groteskně zkombinované s nevkusným americkým oblečením, se objevovaly stále častěji mezi povaleči a potulnými gangstery kolem Borough Hall; konečně bylo rozhodnuto, že je nutné zjistit jejich počet, upřesnit jejich původ a povolání, a pokud možno najít způsob, jak je zajistit a předat řádnému přistěhovaleckému úřadu. K tomuto úkolu byl Malone přidělen po dohodě městských a federálních jednotek, a když započal své pátrání ve čtvrti Red Hook, uvědomil si, že balancuje na pokraji bezejmenných hrůz a že jeho protivníkem a arcinepřítelem je zarostlý, nečesaný zjev

Roberta Suydama.

IV.

Policejní metody jsou důmyslné a různorodé. Malone se pomocí nenápadných úvah, pečlivě volených náhodných rozhovorů, dobře načasovaných závdavků z butelky s alkoholem a rozšafných pohovorů s vyděšenými vězni dozvěděl mnohá skrytá fakta o hnutí, jež se vyvinulo do tak hrozivé podoby. Noví přistěhovalci byli skutečně Kurdové, ale hovořili podivným dialektem, který se filologicky nedal přesně zařadit. Ti z nich, kteří pracovali, byli většinou dělníky v docích, pokoutními podomními obchodníky, často obsluhovali v řeckých hospůdkách či prodávali v pouličních novinových stáncích. Většina z nich však očividně neměla žádný způsob obživy a byla zapletena do podsvětních čachrů, z nichž pašování zboží a alkoholu byly ty nejméně odsouzeníhodné. Připlouvali na parolodích či neregistrovaných plavidlech, která se vykládala potajmu za bezměsíčných nocí do veslic, jež se doplížily pod jistou přístavní hráz a vpluly skrytým kanálem do tajného podzemního jezírka pod jedním domem. Tu hráz, ten průplav a ten dům nebyl Malone schopen lokalizovat, jelikož vzpomínky jeho informátorů byly neuvěřitelně zmatené a přetlumočit jejich mluvu byl úkol, jehož splnění se do značné míry vymykalo schopnostem i těch nejzdatnějších tlumočníků; nebyl schopen získat ani reálné údaje, které by vysvětlily důvod jejich neustálého přílivu. Zdráhali se sdělit přesné místo, odkud přicházejí, a nikdy se nepodřekli natolik, aby odhalili toho, kdo je objevil a nasměroval. Projevovali očividně strašlivé zděšení, když

byli tázáni po důvodech své přítomnosti. Zločinci z ostatních tlup byli stejně nesdílní a bylo zjištěno jen tolik, že nějaké božstvo nebo velekněz jim přislíbil neslýchanou moc, nadpřirozenou slávu a vládu v neznámé zemi.

Jak nově příchozí, tak i známé firmy s železnou pravidelností navštěvovali Suydamova ostře sledovaná noční setkání a policie záhy zjistila, že bývalý samotář pronajal další byty, ve kterých ubytovával hosty, kteří znali jeho heslo; nakonec tak obsadil celé tři domy a poskytoval stále útočiště mnoha podivným společníkům. Ve svém flatbushském domě se nyní zdržoval jen zřídka, docházeje tam zřejmě, jen aby přinášel a odnášel knihy, a jeho tvář a způsoby nabyly na hrozivé divokosti. Malone ho dvakrát vyslýchal, ale pokaždé byl nevybíravě odbyt. Suydam tvrdil, že o žádných záhadných intrikách a hnutích nic neví a nemá ani ponětí o tom, jak se sem Kurdové dostali a co chtějí. Jeho záměrem je nerušené studovat folklór všech přistěhovalců v obvodě, záměr, který nespadá do kompetence policie. Malone se zmínil o obdivu, který chová ke starému Suydamovu spisku o kabale a jiných mýtech, ale stařík zjihl jen na okamžik. Vycítil, že se někdo chce vměšovat do jeho záležitostí, a svého návštěvníka zcela jednoznačně odmítl. Malone se znechucen stáhl a věnoval pozornost jiným informačním kanálům.

Co by byl Malone býval odhalil, kdyby se byl mohl případem zabývat nepřetržitě, to se nikdo nikdy nedoví. Jak už to chodí, bezvýznamný konflikt mezi městskými a federálními úřady pozdržel pátrání o několik měsíců a detektiv měl napilno s jinými úkoly. Ale v žádném případě neztratil o věc zájem, aniž se přestal podivovat tomu, co se

začalo dít s Robertem Suydamem. Ve stejné době, kdy byl New York zmítán vlnou dětských únosů a zmizení, rozdrbaný učenec prošel metamorfózou stejně zarážející jako absurdní. Jednoho dne byl spatřen nedaleko Borough Hall hladce oholen, čerstvě ostříhán a nově a vkusně oděn; od toho dne na něm byla neustále pozorována další zlepšení. Pokračoval nikým nerušen ve svém novém rozmaru, přidal k tomu nezvyklou jiskru v oku a břitkost řeči a kousek po kousku shazoval tloušťku, jež ho tak dlouho znetvořovala. Byl nyní často považován za mladšího, než ve skutečnosti byl, jeho krok nabyl na pružnosti a chování na lehkosti, což šlo výborně dohromady s jeho novým životním stylem, i vlasy mu zvláštním způsobem ztmavly, nikoli však barvením. Jak ubíhaly měsíce, oblékal se výstředněji, a konečně uvedl své přátele v úžas tím, že obnovil a zušlechtil svůj dům ve Flatbushi a otevřel jej pro veřejnost sérií večírků, na které sezval všechny známé, na které si jen vzpomněl, a zvláště přivítal své zcela zapomenuté příbuzenstvo, které ho kdysi chtělo nechat zavřít do blázince. Někteří přišli ze zvědavosti, jiní z povinnosti, ale všichni byli okouzleni vzcházející milostivostí a pohostinností bývalého poustevníka. On sám připustil, že už dokončil většinu svého zamýšleného bádání, a protože právě zdědil nějaký majetek po polozapomenutém příteli z Evropy, rozhodl se strávit zbývající léta života v jasnějším, druhém mládí, které mu bylo umožněno díky odpočinku, péči a dietě. Ve čtvrti Red Hook byl vídán stále méně a méně a byl častěji spatřován ve společnosti, ze které vyšel. Současně si policie povšimla, že zločinci si navykli místo v suterénním bytě na Parker Place scházet se ve staré kamenné kostelní

tančíme, i když to místo a jeho okolí neustále překypovaly zločinným životem.

Pak došlo ke dvěma událostem - dosti odlišným, ale jak se zdálo Maloneovi, s případem těsně souvisejícím. Jedna byla nenápadné oznámení v listu Eagle, že Robert Suydam se zasnoubil se slečnou Cornelií Gerritsenovou z Bayside, mladou ženou vynikajícího postavení a vzdáleně příbuznou se svým postarším nastávajícím; druhá byla razie v kostelní tančíme, provedená městskou policií poté, co obdržela hlášení, že v suterénním okénku byla na okamžik zahlédnuta tvář jednoho z unesených dětí. Malone se této razie zúčastnil a prozkoumal s krajní pečlivostí vnitřek budovy. Nenašlo se nic - budova byla úplně prázdná - ale citlivého Kelta neurčitě rozrušovalo mnoho věcí v interiéru. Nezamlouvaly se mu primitivně pomalované panely, na nichž byly zobrazeny tváře světců s nezvykle světským, sardonickým výrazem a tu a tam i takové věci, které by neuspokojily ani laický smysl pro dekorum. Nelíbil se mu ani řecký nápis na stěně nad kazatelnou - starodávné vzývání, na které už kdysi narazil za svých studenstských let v Dublinu a ve kterém se, doslova přeloženo, pravilo:

Ó příteli a noční společníku, ty, jenž nacházíš potěchu ve vytí psů a v rozlité krvi, ty, jenž bloudíš mezi stíny hrobek, ty, jenž lačníš po krvi a děsíš smrtelníky, Gorgo, Mormo, měsíci s tisícem tváří, shlédni se zalíbením na naše oběti!

Když si to Malone přečetl, zachvěl se; hlavou mu proběhla matná vzpomínka na nakřáplé basové tóny varhan, které snad o jistých nocích jakoby zaslechl znít v podzemí kostela. Znovu se otřásl při pohledu na rezivě

hnědý okraj kovové mísy, která stála na oltáři, a nervózně se zarazil, když náhle jako by ucítil podivný, odpuzující zápach, linoucí se z nepříliš vzdáleného místa. Vzpomínka na varhany se mu neustále vtírala; než odešel, pozorně prozkoumal celý suterén. Místo na něho působilo úděsně; avšak, koneckonců, co byly rouhačské malby a nápisy více než pouhé hrubosti spáchané nevědomci?

V době Suydamova sňatku se epidemie dětských únosů stala populárním novinovým skandálem. Oběťmi se stávaly většinou malé děti z nejnižších společenských tříd; stále rostoucí počet zmizení vyvolal atmosféru nepříčetné zuřivosti. Tisk požadoval zásah policie a ze stanice v Butler Street byli znovu vysláni muži do čtvrti Red Hook, aby odhalovali stopy a zajišťovali zločince. Malone byl šťasten, že je opět v akci, a byl hrdý na to, že se může zúčastnit razie v jednom ze Suydamových domů na Parker Place. Nenašli tam ani jedno z ukradených dětí, navzdory historkám o výkřicích a o červené šerpě nálezné poblíž, ale kresby a hrubé nápisy na oprýskaných stěnách většiny místností a primitivní chemická laboratoř v podkroví pomohly přesvědčit detektivy o tom, že jsou na stopě něčemu otřesnému. Kresby byly obludné - odpudivé nestvůry všech tvarů a velikostí, nepopsatelné parodie na lidské proporce. Nápisy byly psány červeně - arabskými, řeckými, latinskými či hebrejskými písmeny. Malone z toho rozuměl jen něčemu, ale to, co rozluštil, bylo dostatečně hrozivé a kabalistické. Jedno téma, které se často opakovalo, bylo napsáno jakousi hebraizovanou helénistickou řečtinou a připomínalo ta nejstrašlivější vzývání démonů z doby alexandrijského údadku:

"HEL - HELOYM - SOTHER - EMMANVEL - SABAOTH - AGLA – TETRAGRAMMATON - AGYROS - OTHEOS - ISCHYROS - ATHANATOS - IEHOVA - VA - ADONAI - SADAY – HOMOVSION MESSIAS - ESCHEREHEYE."

Na každém kroku se hrozivě rýsovaly kruhy a pentagramy a jednoznačně vypovídaly o podivných vyznáních a touhách v duších těch, kteří zde přebývali v takovém nepohodlí. Nejpodivnější věc však byla nalezena ve sklepě - hromada cihel z ryzího zlata, nedbale zakrytá kusem hrubého plátna. Cihly měly do svého zářivého povrchu vryty stejné záhadné hieroglyfy, kterými byly vyzdobeny stěny. Šilhaví orientálci, kteří se během razie vyhrnuli ze všech dveří, kladli policii pouze pasivní odpor. Policie nenalezla nic důležitého a všechno muselo být ponecháno v původním stavu; velitel okrsku však poslal Suydamovi vzkaz, ve kterém mu doporučil, aby se s ohledem na rostoucí pobouření veřejnosti důkladně obeznámil s povahou svých podnájemníků a chráněnců.

V.

V červnu se konala svatba, která vyvolala ohromnou senzaci. Flatbush kolem poledního ožil, ulice poblíž starého holandského kostela byly nabity ověnčenými automobily a od kostelních dveří až po ulici byl natažen baldachýn. Sňatek pana Suydama se slečnou Gerritsenovou nepřekonala žádná místní událost leskem ani rozsahem a společnost, která doprovázela ženicha a nevěstu na Cunard Pier, nebyla sice tím nejvybranějším, ale zcela jistě

solidním výběrem ze Společenské rubriky. V pět hodin všichni zamávali na pozdrav a těžký parník odrazil od dlouhého mola, pomalu obrátil příď směrem na volné moře, odpoutal se od remorkéru a zamířil k širokým vodním prostorám, které vedly k divům Starého světa. K večeru se vnější přístav vyprázdnil a pozdní cestující pozorovali hvězdičky pomrkávající nad nezčeřenou hladinou oceánu.

Nedá se říci, co vyvolalo rozruch nejdříve - zda podloudnická loď nebo ten výkřik. Už nemá smysl o tom uvažovat, ale obě události se zřejmě přihodily zároveň. Výkřik se ozval z luxusní kajuty Suydamových; námořník, který vyrazil dveře, by asi mohl vyprávět příšerné věci, kdyby na místě nezešílel; ječel vlastně ještě hlasitěji než oběti samotné a pak, chichotaje se, pobíhal po "palubě, dokud nebyl polapen a nebyla mu nasazena želízka. Lodní lékař, který vstoupil do kajuty o chvilku později a rozsvítil světla, sice nezešílel, ale o tom, co spatřil, neřekl nikomu ani slovo; napsal o tom až později Maloneovi do Chepachetu. Šlo o vraždu - uškrcením -, ale není nutno zmiňovat se o tom, že otisky pařátů na hrdle paní Suydamové nemohly pocházet od rukou jejího manžela ani od jakýchkoliv jiných lidských rukou nebo že na bílé stěně se na okamžik zatřpytil nenávistně rudý nápis, který, jak bylo později rekonstruováno podle paměti, neznamenal nic méně než hrůzu nahánějící chaldejské znaky slova "LILITH". O těchto věcech není nutné mluvit, protože rychle zmizely; a pokud jde o Suydama, bylo možno alespoň vykázat ostatní z místnosti, dokud se nedošlo k nějakému závěru. Lékař Malonea jednoznačně ujistil, že TO neviděl. Těsně předtím, než rozsvítil, bylo otevřené

okénko na okamžik zamlženo nějakým fosforeskujícím zářením a venku v temnotě snad chvíli zaznívalo něco jako tiché ďábelské pitvoření, ale jeho zrak se nesetkal s žádným hmatatelným objektem. Jako důkaz lékař uvádí skutečnost, že je dosud příčetný.

Poté pozornost všech upoutala podloudnická loď. Byl z ní spuštěn člun a palubu dočasně zakotveného Cunarderu zaplavila horda osmahlých nestydatých rufiánů v důstojnických uniformách. Žádali Suydama či jeho tělo - věděli o jeho cestě a měli důvody domnívat se, že je po smrti. Kapitánský můstek se změnil téměř v pandemonium, neboť v okamžiku mezi lékařovou zprávou o tom, co viděl v kajutě, a požadavkem, který byl vznesen osádkou podloudnické lodi, ani ten nejmoudřejší a nejdůstojnější námořník nevěděl, co počít. Náhle se vůdce cizích námořníků, Arab s nenávistnými negroidními ústy, vytasil se špinavým zmuchlaným papírem a podal jej kapitánovi. List byl podepsán Robertem Suydamem a obsahoval následující podivné sdělení:

V případě náhlé nevysvětlitelné nehody či smrti vztahující se k mé osobě předejte mne nebo mé tělo přímo do rukou doručitele a jeho společníků. Osud můj a snad i váš závisí na absolutní poslušnosti. Později se vše vysvětlí - nyní mne nezklamte.

Robert Suydam

Kapitán s lékařem se na sebe podívali a lékař kapitánovi něco pošeptal. Nakonec oba dost bezradně přikývli a vydali se směrem k Suydamově kabině. Když lékař odemkl dveře, pokynul kapitánovi, aby odvrátil zrak,

vpustil podivné námořníky a sám tajil dech, dokud se po nezměrně dlouhých přípravách nevyhrnuli se svým břemenem ven. Zabalili tu věc do prádla z lodních lůžek a lékař s úlevou zjistil, že její obrysy nejsou příliš zřetelné. Mužům se nějakým způsobem podařilo dostat balík přes zábradlí a do podloudnického parníčku, aniž se jim rozpadl. Cunarder se dal opět do pohybu a lékař a na lodi přítomný zástupce pohřebního ústavu se odebrali do kabiny Suydamových, aby tam nějakým způsobem vykonali poslední službu. Ještě jednou byl lékař přinucen mlčet, a dokonce lhát, neboť se přihodila ďábelská věc; když se zástupce pohřebního ústavu lékaře ptal, proč odčerpal paní Suydamové z žil veškerou krev, lékař nepřiznal, že to neudělal; nepoukázal ani na prázdná místa na poličce, kde předtím stály láhve, ani na zápach z výlevky, který dokazoval, že původní obsah lahví byl do ní ve spěchu vylit. Ti lidé - pokud to vůbec byli lidé - měli nápadné vyboulené kapsy, když opouštěli loď. O dvě hodiny později se svět o této děsuplné události dozvěděl z rádia vše, co vědět měl.

VI.

Toho červnového večera měl Malone - aniž tušil, co se přihodilo na moři - nesmírně mnoho věcí na práci v uličkách čtvrti Red Hook. Čtvrť se zdála být zachvácena náhlou hysterií; a jakoby informováni šuškandou o něčem neobvyklém, obyvatelé se v očekávání natlačili kolem kostelní tančírny a kolem domů na Parker Place. Právě zmizely tři děti - modroocí Norové z ulic směrem ke Gowanu - a říkalo se, že z podsaditých Vikingů, žijících v

těch místech, se už utvořil dav. Malone po týdny žádal své kolegy, aby provedli rozsáhlou razii; až konečně, pohnuti okolnostmi, srozumitelnějšími jejich zdravému rozumu než vývody dublinského snílka, usnesli se na konečném úderu. Rozhodujícím podnětem byly neklid a hrozba toho večera, a proto se kolem půlnoci skupina určená k provedení razie a sestavená z osazenstva tří policejních stanic vydala na Parker Place a do jeho okolí. Policisté vyrazili pár dveří, zatkli rušitele a svíčkami osvětlené místnosti byly donuceny vydat neuvěřitelné davy cizinců všech národností, oblečených ve vzorovaných hávech, na hlavě s mitrami a jinými záhadnými pomůckami. Mnoho věcí se v tom zmatku ztratilo, protože prchající zločinci vrhali předměty do tajných šachet a zrádné pachy utlumovali náhle rozdmýchaným, ostře vonícím kadidlem. Avšak všechno bylo zbroceno krví a Malone se zachvěl, kdykoliv spatřil rošt anebo oltář, ze kterého ještě stoupal dým.

Přál si, aby mohl být na několika místech najednou; poté, co mu kurýr oznámil, že zpustlá kostelní tančírna je úplně prázdná, se rozhodl pro Suydamův suterénní byt na Parker Place. Domníval se, že byt musí obsahovat nějaký klíč ke kultu, jehož se učený čaroděj stal tak očividně středem a vůdcem; s dychtivým očekáváním prohledával plesnivé místnosti, vdechoval jemný mrtvolný odér, zkoumal podivné knihy, nástroje, zlaté cihly a láhve se zabroušeným hrdlem, nedbale tu a tam rozházené. Pojednou se mu otřela o lýtka vychrtlá černobílá kočka, podrazila mu nohy a přitom převrhla pohár do poloviny naplněný rudou tekutinou. Malone se strašně vyděsil a dodnes si není jist, co vlastně viděl, ale ve snech se mu stále zjevuje ta kočka, jak mizí, podivně a nestvůrně se

proměňujíc. Pak došel k zamčeným sklepním dveřím a poohlížel se po něčem, čím by je vyrazil. Nedaleko stála masivní židle a její pevné sedadlo více než dostačovalo k rozbití starodávného obložení. Vznikla zvětšující se prasklina a pak povolily celé dveře, ale z *druhé strany*; vyvalil se odtud vířící a kvílící ledový závan se všemi pachy bezedné jámy a savá síla, ani pozemská ani nebeská, ovinula jako chapadly ochromeného detektiva a vtáhla jej otvorem do nezměrných prostor naplněných šepotem, kvílením a výbuchy posměšného smíchu.

Samozřejmě to byl jen sen. Všichni specialisté mu to tvrdili a on nebyl schopen dokázat opak. Vlastně by byl raději, aby to nebyla pravda; protože pak by se mu pohled na staré cihlové barabizny a tmavé tváře cizinců nezahlodal tak hluboko do duše. Ale v tu chvíli bylo všechno příšerně skutečné; nic nemůže nikdy vymazat vzpomínku na ty temné krypty, titánské oblouky, na ty neforemné pekelné bytosti, jež se giganticky plížily tichem, držíce napůl sežrané předměty, jejichž ještě žijící části křičely o milost anebo se smály šíleným smíchem. Vůně kadidla a rozkladu se mísily v ohavném koncertu a temný vzduch ožil mračnými nezřetelnými těly beztvarých elementálních věcí, které měly oči. Místy šplouchala černá lepkavá voda o onyxová mola; náhle zazněl chvějivý cinkot drsných zvonků, aby pozdravil šílený chichot nahé fosforeskující bytosti, jež vplula do zorného pole, vyškrábala se na břeh, vyšplhala se na zlatý tepaný piedestal v pozadí a uvelebila se tam, úkosem se rozhlížejíc.

Ulice nekonečné noci vybíhaly snad do všech směrů, až byl člověk nucen představit si, že zde se nachází ohnisko, ze kterého má zachvátit a pohltit města a zaplavit národy

páchnoucí, hybridní morová nákaza. Do těchto míst vstoupil kosmický hřích a živen nesvatými rity započal šklebný pochod smrti, v němž jsme všichni měli shnít v houbovité nestvůry, jichž se štítí sám hrob. Zde měl Satan svůj babylónský dvůr, v krvi neposkvrněného dětství se tu smáčely malomocné údy fosforeskující Lilith. Incubové a succubové vyli chválu Hekáte a bezhlavá telata bečela k Velké matce. Kozy poskakovaly při zvuku pekelných flétniček a aegypové se neustále honili za zoufalými fauny mezi skalami, zkroucenými jako nafouklé ropuchy. Nechyběl ani Moloch a Astaroth; neboť v této kvintesenci všeho prokletí se uvolnila pouta vědomí a lidská fantazie měla volnou cestu k vyhlídkám do všech království hrůzy a zakázaných rozměrů, jež mělo Zlo sílu uhníst. Svět a příroda byly bezmocné proti útokům ze zejících studní noci, aniž mohlo nějaké znamení či modlitba zvrátit Valpuržinu noc hrůz, jež nastaly, když se mudrc s obludným klíčem setkal s hordou, která vlastnila zamčenou truhlu přetékající zděděným ďábelským učením.

Fantasmaty náhle pronikl paprsek pozemského světla a Malone mezi rouháním tvorů, kteří měli být už dávno mrtvi, zaslechl šplouchání vesel. Objevil se člun s lucernou na přídi; byl připoután k železnému kruhu zasazenému do slizkého kamenného mola a vyzvrátil ze svých útrob několik mužů temné pleti, nesoucích dlouhý předmět zabalený do ložního prádla. Přinesli jej před nahou fosforeskující bytost na tepaném zlatém podstavci a ona se zachichotala a chňapla po balíku. Muži jej rozmotali a vzpřímili před podstavcem snětí prolezlou mrtvolu odulého starce s ježatou bradou a rozcuchanými bílými vlasy. Fosforeskující bytost se znovu zahihňala; muži vytáhli z

kapes láhve a pomazali jí nohy rudou tekutinou; pak jí láhev podali, aby se z ní napila.

Tu se z klenuté chodby, ztrácející se v nekonečnu, ozval démonický hřmot a chrčení rouhavých varhan, dusících se a nakřáplým sardonickým basem ze sebe chrlících pekelný výsměch. V tu chvíli se všechno, co bylo již v pohybu, elektrizovalo; v okamžiku se zformoval slavnostní průvod a horda stvůr odvrávorala pryč, přitahována tím zvukem - kozy, satyrové, aegypové, incubové, succubové i lemuři, zkroucené ropuchy i beztvaří elementálové, kvílející bytosti s psí mordou i němí plíživci v tmách - v čele s ohavnou nahou fosforeskující bytostí, která se předtím krčila na tepaném zlatém trůnu a nyní nestoudně kráčela vpřed, nesouc v náručí odulou mrtvolu starce se skelným pohledem. V pozadí tančil podivný temný dav a celý průvod hopsal a křepčil s dionýskou zuřivostí. Malone odklopýtal několik kroků za nimi, omámen a v deliriu, pochybuje o své sounáležitosti s tímto či jiným světem. Pak se obrátil, zavrávoral a sklesl na chladný vlhký kámen, lapaje po dechu a chvěje se, za stálého chraptění démonických varhan a slábnoucího vytí, bubnování a cinkání šíleného procesí.

Matně si uvědomoval děsivé prozpěvování a strašlivé chrčení v dálce. Občas k němu černým obloukovím proniklo zaúpění či zaječení obřadného vytržení; chvílemi odtud zaznělo ohavné řecké vzývání, jehož slova četl nad kazatelnou v kostelní tančíme.

O příteli a noční společníku, ty, jenž máš potěchu z vytí psů (zde vypuklo příšerné vytí) *a z rozlité krve* (zde splynuly nepopsatelné zvuky s morbidním jekotem), *ty, jenž bloudíš mezi stíny hrobek* (zazněl pištivý zvuk), *ty,*

jenž lačníš po krvi a děsíš smrtelníky (krátké ostré výkřiky z myriády hrdel), *Gorgo* (sborově opakováno), *Mormo* (extaticky opakováno), *měsíci s tisícem tváří* (vzdechy, tóny flétny), *shlédni se zalíbením na naše oběti!*

Když zpěv utichl, zazněl všeobecný řev a chrčení nakřáplých basových varhan téměř zaniklo v syčivém zvuku. Pak zaznělo přerývané oddechování z nespočetných hrdel a bábel štěkavých a mečivých slov: "Lilith, Velká Lilith, ejhle ženich!" Ozvaly se další výkřiky, rámus rvačky a ostrý, pleskavý zvuk nohou běžící postavy. Kroky se blížily a Malone se pozvedl na lokti, aby viděl.

Světlo v kryptě, které předtím pohaslo, trochu zesílilo; a v ďábelském osvětlení se objevila prchající postava toho, jenž by už nemel ani prchat, ani dýchat - snětí zachvácená mrtvola odulého starce, se skelným pohledem, která už nepotřebovala pomoc, ale byla oživena pekelnými kouzly právě skončeného rituálu. Za ním se hnala nahá, chichotající se fosforeskující bytost, která předtím stála na tepaném podstavci, a za ní osmahlí muži a celá ta strašlivá, odpudivá cháska. Mrtvola měla před svými pronásledovateli náskok a zdálo se, že míří k určitému cíli, neboť napínala shnilé svaly, aby se dostala k tepanému zlatému podstavci, jehož nekromantická důležitost byla zřejmě nesmírná. Ještě okamžik a dosáhla svého cíle, zatímco supící dav se řítil kupředu stále šílenější rychlostí. Ale už bylo pozdě; vytřeštěná mrtvola, jež bývala Robertem Suydamem, jedním závěrečným vzepětím sil, při němž se trhaly šlachy a odporný trup se hroutil na zem v rosolovitém rozkladu, dosáhla svého cíle a zvítězila. Náraz byl obrovský, ale splnil svůj účel; bořitel se změnil v hnilobnou bahnitou skvrnu, ale podstavec, do něhož vrazil,

se zakymácel, naklonil se a zhroutil se z onyxové podložky do hustých vod pod sebou, a jak těžce klesal do neskutečných proudů spodního Tartaru, vyslal na rozloučenou záblesk tepaného zlata V této chvíli se celý hrůzný výjev před Maloneovýma očima rozplynul v nicotě a on sám omdlel při hromovém třesku, kterým byl snad vyhlazen celý vesmír zla.

VII.

Neuvěřitelně živý sen, který se Maloneovi zdál předtím, než se dozvěděl o Suydamově smrti a jeho únosu na moři, byl zvláštním způsobem doplněn některými zarážejícími fakty v celém případu, ačkoli není důvodu, proč by jim měl kdokoliv věřit. Tři staré domy na Parker Place, nepochybně dávno prohnilé rozkladem skrz na skrz, se bez viditelného důvodu zhroutily, právě když byla uvnitř nejméně polovina skupiny provádějící razii a většina zadržených; velká část jich na místě zahynula. Přežili jen ti, co se právě zdržovali v přízemí a ve sklepích. Malone měl štěstí, že se v té chvíli nacházel hluboko pod Suydamovým domem. Skutečně tam byl a nikdo nemá právo to popřít. Našli ho v bezvědomí na břehu černočerného jezírka, několik stop od groteskní, ohavné změti shnilého masa a kostí, která byla podle chrupu indentifikována jako Suydamovo tělo. Případ se tak vyřešil, protože podzemní pašerácký průplav ústil právě zde; muži, kteří unesli Suydama z lodi, jej přivezli domů. Ti muži nebyli nikdy nalezeni anebo alespoň nikdy identifikováni; a lodní lékař stále není spokojen s prostými pravdami předkládanými policií.

Suydam stál zjevně v čele rozsáhlé bandy převádějící lidi na pevninu, neboť průplav pod jeho domem byl jen jedním z několika podzemních kanálů a tunelů nalézajících se v blízkém okolí; existoval také tunel vedoucí ze Suydamova domu do krypty pod kostelní tančírnou, krypty dostupné z kostela jen úzkou tajnou chodbou v severní zdi, v jejíchž výklencích byly objeveny podivné, hrozivé předměty. V rozlehlé klenuté kapli s dřevěnými lavicemi a podivně vyzdobeným oltářem se našly i chrčivé varhany. Stěny byly lemovány malými celami, v sedmnácti z nichž - hrůza pomyslet - byli nalezeni přikováni osamělí vězňové ve stavu úplné nepříčetnosti, včetně čtyř matek s dětmi krajně podivného vzezření. Tyto děti zemřely brzy poté, co byly vyneseny na denní světlo; lékaři považovali tuto okolnost za dosti milosrdnou. Nikdo z těch, kdo je zkoumali - kromě Malonea -, si nevzpomněl na pochmurnou otázku starého Delria: "*An sint unquam daemones incubi et succubae, et an ex táli congressu prales nascia queat?*"

Než byly průplavy zasypány, byly důkladně prohledány a vydaly ze sebe úžasnou přehlídku rozřezaných a rozštípaných kostí všech velikostí. Zde se zcela očividně nacházel klíč k epidemii únosů dětí, i když jen dvěma přeživším zatčeným mohla být účast na nich právně dokázána. Ti muži jsou nyní ve vězení, jelikož obvinění, že napomáhali při vraždách samých, nebylo přesvědčivé a neobstálo. Tepaný zlatý podstavec či trůn, o kterém se Malone často zmiňoval jako o objektu prvořadé okultní důležitosti, nebyl nikdy vynesen na světlo, i když na jednom místě pod Suydamovým domem bylo zjištěno, že kanál se prohlubuje ve studni příliš hlubokou, než aby

mohla být vybrána. Studna byla zasypána až po ústí a zabetonována, když byly budovány sklepy nových budov, ale Malone často uvažuje, co asi zůstalo pohřbeno v té hloubce. Policie, uspokojena, že polapila nebezpečnou bandu maniaků a pašeráků lidí, předala pochybné Kurdy, kteří byli před deportací odhaleni jakožto příslušníci jezídského klanu vyznavačů ďábla, federálním úřadům. Podloudnická loď a její posádka zůstaly prchavou záhadou, i když cyničtí detektivové jsou stále hotovi překazit její pašerácké spády a kšefty s rumem. Malone se domnívá, že rozhled těchto detektivů je žalostné omezený, jelikož se nikterak nepozastavují nad myriádou nevysvětlitelných detailů a nad sugestivní tajuplností celého případu. Stejně kriticky se však staví k tisku, který spatřoval v celé záležitosti jen morbidní senzaci a kochal se tím malým sadistickým kultem, který mohl být označován za děs, mající kořeny v samotném srdci vesmíru. Avšak Malone je spokojen, že může pokojně nabírat sil v Chepachetu, uklidňovat svůj nervový systém a modlit se, aby čas postupně přenesl jeho strašlivý zážitek z říše přítomné skutečnosti do hájemství pitoreskní polomytické odloučenosti.

Robert Suydam odpočívá vedle své nevěsty na greenwoodském hřbitově. Nad jeho podivně rozpadlými kostmi nebyl vykonán žádný obřad a příbuzní jsou vděčni za to, že celý případ došel rychlého zapomenutí. Skutečnost, že učenec byl zapleten do hrůzných událostí ve čtvrti Red Hook, nebyla nikdy právně doložena, jelikož jeho smrt zabránila výslechu, kterému by býval byl jinak podroben. O jeho konci se příliš nemluví a rodina Suydamova doufá, že další generace na něho budou

vzpomínat jen jako na zamlklého samotáře, který se zabýval neškodnou magií a folklórem.

A čtvrť Red Hook - tam to vypadá stále stejně. Suydam se objevil a zmizel; hrůza vyvstala a zanikla, ale zlobný duch temnoty a neřesti dál bují mezi bastardy ve starých cihlových domech a plíživé bandy stále defilují z neznámých důvodů pod okny, v nichž se nevysvětlitelně objevují a mizí světla a zkřivené obličeje. Odvěký děs je hydrou s tisícem hlav a kulty temnoty mají původ v rouhání hlubším než studna Démokritova. Zvířecká duše je všudypřítomná a triumfuje a legie kalnookých podobaných mladíků v Red Hooku stále zpívají, proklínají a kvílí, jak se hrnou od propasti k propasti, nikdo netuší odkud a kam, postrkováni slepými zákony biologie, jež sami snad nikdy nepochopí. Jako zastara do čtvrti Red Hook více lidí přichází, než ji po nábřeží opouští, a už se zase šuška, že pod zemí vedou nové kanály do jistých rušných středisek, kde se obchoduje s alkoholem a věcmi, o nichž se nelze ani zmínit.

Kostelní tančírna je nyní spíše tančírnou a v jejích oknech se v noci objevují podivné obličeje. Nedávno se jeden policista nechal slyšet, že zasypaná krypta byla opět vyčištěna, a to bez jakéhokoli vysvětlitelného důvodu. Kdo jsme, že se máme střetávat se zlem starším, než historie a lidstvo? Při takových hrůzách křepčily už opice v Asii a zhoubné bujení číhá v bezpečí, šířic se tam, kde řady domů z otlučených cihel skrývají tajemství.

Malone se nechvěje bez příčiny - neboť zrovna nedávno jeden policista vyslechl, jak šilhavá babice s temnou pletí ve stínu dvorku šuškaným patois něco učí malé dítě. Zaposlouchal se a slova, která ji slyšel opakovat

znovu a znovu, mu připadala velmi zvláštní:

"Ó příteli a noční společníku, ty, jenž máš potěchu z vytí psů a z rozlité krve, ty, jenž bloudíš mezi stíny hrobek, ty, jenž lačníš po krvi a děsíš smrtelníky, Gorgo, Mormo, měsíci s tisícem tváří, shlédni se zalíbením na naše oběti!"

Volání Cthulhu

Z tak mocných sil nebo bytostí mohlo něco přežít... přežít ze vzdálené doby, kdy... vědomí se možná projevovalo způsobem dávno zapomenutým ještě před příchodem postupujícího lidství... bytosti, jejichž samotné balady a legendy zachytila přelétavá paměť a dala jim jméno bohů, přišer, mýtických bytostí všeho druhu...

Algernon Blackwood

I. HRŮZNÝ BASRELIÉF

Myslím, že to nejmilosrdnější na světě je neschopnost lidské mysli uvědomovat si celý svůj obsah. Obýváme poklidný ostrov nevědomosti uprostřed temných moří nekonečna a není nám dáno cestovat daleko. Vědy, každá z nich směřující vlastním směrem, na tom sotva co změnily; avšak jednoho dne spojení znalostí až doposud nesouvisejících nám otevřou tak úděsné pohledy na skutečnost a na naše ubohé postavení v jejím rámci, že z toho zjevení buď zešílíme, nebo uprchneme z nebezpečného světla do klidu a bezpečí nového věku temna.

Teosofové se dohadovali o úchvatné velikosti kosmických cyklů, v nichž náš svět a lidský rod tvoří pouhou přechodnou epizodu. Naznačovali možnost tak podivných pozůstatků, že jenom, díky slepému optimismu z toho netuhne krev v žilách. Ale nebylo to jejich učení, co mi dalo nahlédnout do zapovězených aeonů a co způsobilo, že mě mrazí při pouhém pomyšlení a co mě přivádí k šílenství, když se mi o tom zdá. Toto nahlédnutí, jako

všechna strašná prozření pravdy, vyšlehlo z náhodného propojení dvou různých věcí - v daném případě článku ve starých novinách a poznámek zesnulého profesora. Doufám, že se už nikomu takové propojení nezdaří; v každém případě, pokud budu živ, nikdy se vědomě nestanu článkem v tak odporném řetězci. Myslím, že i ten profesor měl v úmyslu pomlčet o části, již znal, a že by byl zničil svoje poznámky, kdyby ho nebývala zastihla smrt.

Poprvé jsem se o té věci dozvěděl v" zimě 1926-27, v souvislosti se smrtí svého prastrýce, George Gammella Angella, emeritního profesora semitských jazyků na Brownově univerzitě v Providence na Rhode Islandu. Profesor Angell byl všeobecně známý jako autorita ve starých nápisech a byl v té věci často konzultován vedením významných muzejí; mnozí tudíž zaznamenali jeho odchod ve věku dvaadevadesáti let. V místě samém vzbudily podiv příčiny jeho smrti. Smrt zastihla profesora poté, kdy připlul z Newportu; jak vyprávěli svědci, najednou padl, poté co do něho vrazil černoch vyhlížející jako námořník, který se vynořil z jednoho z těch podezřelých temných dvorků, jež jsou na svahu, po němž se jde od pobřeží k domu zesnulého ve Williams Street. Lékaři nebyli schopni objevit nic, co by očividně bylo v nepořádku, ale po živé debatě došli k závěru, že jde o nějakou srdeční příhodu, vyvolanou tím, že starý pán prudce kráčel po strmém svahu, což způsobilo smrt. V té době jsem neměl důvod, proč s tímto závěrem nesouhlasit, ale později jsem začal pochybovat, ba víc než pochybovat.

Protože zemřel jako bezdětný vdovec, já, jakožto prastrýcův dědic a vykonavatel poslední vůle, jsem musel projít jeho papíry s jistou důkladností; z tohoto důvodu

jsem přestěhoval jeho listiny a krabice s materiály do svého bytu v Bostonu. Většinu z toho, co jsem uspořádal, později otiskne Americká archeologická společnost, ale jedna krabice ve mně vyvolala zmatek a cítil jsem, že bych její obsah neměl ukazovat cizím zrakům. Byla zamčená a nemohl jsem najít klíč, dokud jsem nevyzkoušel klíče, jež profesor nosil pořád u sebe na kroužku v kapse. Pak se mi samozřejmě podařilo ji otevřít, a když jsem to udělal, stál jsem před ještě větší a ještě pevněji uzamčenou překážkou. Neboť co mohl znamenat ten divný hliněný basreliéf a nesouvislé poznámky, útržky a výstřižky, jež jsem nalezl? Copak můj strýc začal v pokročilém věku věřit těm nejprůhlednějším podvodům? Rozhodl jsem se, že vyhledám toho výstředního sochaře, který nese odpovědnost za porušení klidu ducha starého pána.

Basreliéf byl hrubý obdélník, tlustý ani ne palec a velký asi pět krát šest palců, očividně moderního původu. Svým pojetím a atmosférou bylo jeho zdobení vzdálené moderní době; kubismus a futurismus sice projevují mnohé divoké vrtochy, nikdy však v nich nenajdeme tu tajemnou pravidelnost pozorovanou na prehistorických nápisech. A většina zdobení byla zřejmě nějaký nápis, ačkoli mi selhávala paměť při pokusech identifikovat ty divné ukázky třebas jen vzdálenou podobností, jakkoli jsem byl obeznámený s dokumenty a sbírkami svého strýce.

Nad těmito zřejmými hieroglyfy byl obrazec zřejmě zpodobňující nějakou postavu, avšak impresionistické pojetí mi bránilo udělat si přesnou představu, co to má být. Vypadalo to jako nějaká příšera nebo symbol znázorňující příšeru, jejíž tvar mohl být výsledkem jen chorobného rozmaru. Kdybych prohlásil, že moje poněkud výstřední

obraznost se současně přikláněla k domněnce, že jde současně o obrázek chobotnice, draka a lidské karikatury, nevystihl bych věrně ducha té věci. Nezřetelná, chapadly opatřená hlava seděla na šupinatém těle s náznaky křídel; avšak bylo to *všeobecné pojetí* obrázku, co budilo otřesný děs. Za postavou byly nejasné náznaky nějaké kyklopské stavby.

U této kuriozity byly kromě výstřižků z novin i poznámky napsané zřejmě nedávno rukou profesora Angella; nesnažil se o literární styl. To, co zřejmě bylo nejdůležitější dokument, bylo nadepsáno KULT CTHULHU, pečlivě vyvedenými tiskacími písmeny, aby někdo špatně nepřečetl to neznámé slovo. Rukopis byl rozdělen na dvě části, ta první byla nadepsána "Sen a výklad snu H. A. Wilcoxe, Thomas Street 7, Providence, R. L", a druhá "Vyprávění inspektora Johna R. Legrassea, Bienville Street 121, New Orleans, La, z r. 1908 A. A. S. Mtg - Poznámky téhož, a vypr. prof. Webba". Ostatní rukopisy byly jen stručné poznámky, některé obsahovaly podivné sny různých osob, některé citovaly teosofické knihy a časopisy (zejména *Atlantis a ztracená Lemurie* od W. Scotta-Elliotta), zbytek se týkal starých tajných společností a neznámých kultů s odkazy na pasáže z takových mytologických a antropologických děl základního významu, jako je Frazerův *Zlatý peň* a *Uctívání čarodějnic v západní Evropě* od slečny Murrayové. Výstřižky se většinou týkaly podivných duševních chorob a epidemie skupinové mánie a šílenství z jara 1925.

První polovina hlavního rukopisu obsahovala velmi zvláštní příběh. Ukázalo se, že 1. března 1925 hubený snědý mladík neurotického vzrušeného vzezření navštívil

profesora Angella a přinesl ojedinělý hliněný basreliéf, který byl zřejmě vlhký a čerstvý. Na vizitce měl jméno Henry Anthony Wilcox a můj strýc si uvědomil, že je to nejmladší potomek významné rodiny, kterou trochu znal, a že nějakou dobu studoval sochařství na Umělecké škole v Rhode Island a žil sám ve Fleur-de-Lys Building nedaleko tohoto ústavu. Wilcox byl předčasně vyspělý mladík, geniální, avšak značně výstřední a už od dětství budil pozornost podivnými příběhy a neobyčejnými sny, jež měl ve zvyku vyprávět. Sám o sobě prohlašoval, že je "psychicky hypersensitivní", avšak prostí lidé z tohoto starého obchodního města ho odbývali jako "podivína". Nikdy se moc nestýkal s vrstevníky a postupně se ztratil z dohledu veřejnosti a znala ho jen skupina estétů z jiných měst. Dokonce i Umělecký klub města Providence, úzkostlivě střežící svůj konzervativismus, nad ním zlomil hůl.

Při této návštěvě, stálo v profesorově rukopise, sochař rázně požádal hostitele o poskytnutí archeologických znalostí k identifikaci hieroglyfů na basreliéfu. Hovořil nepřítomným, nadneseným způsobem naznačujícím pozérství a znesnadňujícím sympatii; můj strýc tedy projevil ve své odpovědi jakousi ostrost, už proto, že očividná novost tabulky vylučovala, že by měla něco společného s archeologií. Replika mladého Wilcoxe udělala na strýce takový dojem, že si ji zapamatoval a doslova zapsal. Bylo to fantastické básnivé prohlášení, jež bylo zřejmě pro něho zcela charakteristické. Řekl: "Ovšem, že je nová, vždyť jsem ji zhotovil této noci ve snu o podivných městech; a sny jsou starší než zadumaný Tyros nebo přemýšlivá Sfinga či zahradami zdobený Babylon."

Teprve pak začal vyprávět ten nesouvislý příběh vylovený ze snící paměti, jímž si získal horečnatý zájem mého strýce. Předešlé noci nastalo slabé zemětřesení, nejsilnější, k jakému v Nové Anglii v uplynulých několika letech došlo. Ostře zasáhlo Wilcoxovu představivost. Když šel spát, měl bezpříkladný sen o velkých kyklopských městech z titánských kvádrů a monolitů opřených o nebesa, pokrytých zeleným kalem a zlověstných skrytou hrůzou. Stěny a sloupy byly pokryty hieroglyfy a z jakéhosi neurčitého místa někde dole vycházel hlas, jenž nebyl hlasem; byl to neurčitelný pocit a jenom fantazie ho mohla chápat jako zvuk, ale přesto se pokusil postřehnout tvar změti téměř nevyslovitelných hlásek: "*Cthulhu fhtagn*".

Tato hlásková změť se stala klíčem ke vzpomínce, která profesora Angella vzrušila a rozčílila. S vědeckou pečlivostí vyslýchal sochaře a s úporností téměř fanatickou studoval basreliéf, na němž mladík - jak zjistil - pracoval, celý prokřehlý, oblečený jen do pyžama, když ho zaskočilo probuzení. Jak Wilcox později svědčil, strýc klnul na svůj vysoký věk, jehož vinou jen pomalu luštil jak hieroglyfy, tak obrazové náčrty. Mnohé jeho otázky připadaly návštěvníkovi nemístné, zejména ty, jimiž se ho snažil spojit s podivnými kulty a společnostmi; zejména nemohl Wilcox pochopit opakované prosby o mlčenlivost, jimiž ho zavazoval jako podmínkou pro přijetí do jakéhosi rozsáhlého mystického či pohansky náboženského spolku. Jakmile profesor Angell uvěřil, že sochař opravdu nic neví o žádném kultu nebo soustavě tajné věrouky, zahrnul návštěvníka prosbami, aby mu podal zprávy o dalších snech. Prosby přinesly ovoce, neboť za prvním rozhovorem se v záznamech objevují každodenní zprávy o

návštěvách mladého muže, během nichž spojoval podivuhodné útržky noční představivosti, vždy opřené o nějaké strašné kyklopské vidiny slizkých kamenů s podzemním hlasem či artikulovaným křikem, který tak záhadně působil na smysly a který nebylo možno charakterizovat jinak než jako blábolení. Dva nejčastěji opakované zvuky bylo možno připodobnit ke slovům "*Cthulhu*" a "*R'lyeh*".

23. března se Wilcox neobjevil, pokračoval rukopis; dotazy v místě bydliště zjištěno, že ho zachvátila jakási podivná horečka a byl převezen domů k rodině ve Waterman Street. Celou noc křičel, probudil několik dalších umělců, kteří v budově žili, a od toho okamžiku se pohyboval na rozhraní deliria a bezvědomí. Strýc okamžitě telefonoval rodině a od té chvíle držel případ pod dohledem a často chodil do Thayer Street k doktorovi Tobbeyovi, který, jak se dozvěděl, měl pacienta na starosti. Mladíkova křehká mysl byla zřejmě zaujata podivnými představami a lékař, když o nich hovořil, tu a tam krčil rameny. Mezi nimi nebylo zahrnuto jen to, o čem se mu zdálo dříve, ale šlo především o předmět "na míle vysoký", který kráčel či spíš dupal. Nikdy tento objekt dopodrobna nepopsal, ale občasné výkřiky, jež doktor Tobbey opakoval, přesvědčily profesora, že byl identický s neznámou příšerou, již se pokusil zpodobnit na své ve snu vytvořené soše. Zmínka o tomto předmětu, dodal lékař, byla vždy předehrou k hluboké letargii mladého muže. Co bylo divné, jeho teplota příliš nepřevyšovala normál, jinak vše nasvědčovalo tomu, že jde spíše o skutečnou horečku, než o duševní chorobu.

2. dubna někdy ve 3 hodiny odpoledne náhle zmizely

všechny příznaky Wilcoxovy choroby. Zpříma se posadil na posteli, divil se, když zjistil, že je doma, a zhola nic nevěděl o tom, co se dělo jak ve snech, tak ve skutečnosti od noci 22. března. Lékař ho prohlásil za zdravého, takže se vrátil po třech dnech do svého bydliště; profesorovi Angellovi však už pomáhat nemohl. Jakmile se uzdravil, zmizely všechny stopy po podivných snech a po týdnu bezvýznamného a zbytečného vyprávění o zcela běžných snech strýc přestal jeho noční vidiny zaznamenávat.

Zde končila první část rukopisu, avšak zmínky z některých neuspořádaných poznámek mi poskytly náměty k přemýšlení - dokonce tolik, že jen podpořily moji vytvářející se filozofii, poznamenanou skepticismem a systematickou nedůvěrou k umělcům. Mám na mysli poznámky, jež popisovaly sny různých osob z období, v němž Wilcox měl svoje podivné vize. Jak se zdálo, můj strýc rychle rozvinul široce založené pátrání mezi všemi svými přáteli, jichž se mohl vyptávat, aniž by je obtěžoval, a žádal je, aby ho pravidelně informovali o svých snech a o dalších údajích o pozoruhodných vidinách v minulosti. Jeho pátrání se setkalo s různým úspěchem, ale přinejmenším dostal více odpovědí, než by mohl obyčejný člověk bez tajemníka zvládnout. Tato původní korespondence se nezachovala, ale jeho poznámky obsahují důkladný a smysluplný výtah. Společensky a profesionálně průměrní lidé - tradiční "sůl země" Nové Anglie - přinášeli téměř bezvýhradně negativní výsledky, ačkoli i zde se tu a tam objevily ojedinělé případy divných, ale blíže neurčených nočních vidin, vždy mezi 23. březnem a 2. dubnem, kdy mladý Wilcox byl v deliriu. Vědci byli jen o něco více zasaženi, zachovaly se jen čtyři nejasné

popisy, jež naznačovaly prchavé pohledy na podivné krajiny, a v jednom případě je zaznamenán pocit hrůzy z čehosi abnormálního.

Nejpřesnější odpovědi přišly od výtvarníků a básníků a představuji si, jaká panika by vypukla, kdyby mohli vzájemně své zápisy porovnat. Vzhledem k tomu, že jsem neměl k dispozici původní dopisy, napůl jsem sestavovatele podezíral, že kladl sugestivní otázky anebo že korespondenci upravil tak, aby byla v souladu s tím, kam ji chtěl dovést. Proto jsem měl i nadále pocit, že se ten Wilcox dostal k údajům, jež strýc dříve získal, a snažil se starého badatele obalamutit. Ony odpovědi umělců vyprávěly znepokojivý příběh. Většině z nich se mezi 28. únorem a 2. dubnem zdály velmi divné věci a jejich intenzita neporovnatelně vzrostla v době, kdy sochař byl v deliriu. Asi čtvrtina z těch, kteří vypovídali, popisovala scény a zvuky ne nepodobné tomu, co popisoval Wilcox; někteří se svěřovali s pocitem ostré hrůzy z nepojmenovatelné bytosti, k níž zvuky zřejmě patřily. Jeden z případů, o němž se poznámky zmiňovaly s mimořádným nadšením, byl obzvlášť smutný. Ten dotyčný, dobře známý architekt se sklony k teosofii a okultismu, v době posedlosti mladého Wilcoxe propadl prudkému šílenství a zesnul o několik měsíců později, kdy nepřestával prosit, aby ho zachránili před jakýmisi uprchlými zplozenci pekla. Kdyby byl můj strýc označoval tyto případy jmény namísto čísly, mohl bych se pokusit o spolupráci a vlastní výzkumy; takto se mi jich podařilo vypátrat jen několik. Nicméně všichni plně potvrdili obsah poznámek. Často jsem si říkal, zda všichni, kdo se podrobili profesorovým výzkumům, pociťovali stejný

podiv, jako tato skupina. Je ale možné, že se jim nikdy nedostane žádného vysvětlení.

Výstřižky z novin, jak jsem se už zmínil, se týkaly případů paniky, mánie a výstředností v daném období. Profesor Angell zřejmě musel najmout výstřižkovou službu, protože počet výstřižků byl nesmírný a zdroje pocházely z míst na celé zeměkouli. Byl tu případ noční sebevraždy v Londýně, kdy osamělý spáč vyskočil s otřesným křikem z okna. Tam zase zmatený dopis zaslaný šéfredaktorovi jednoho latinskoamerického listu, v němž se jakýsi fanatik pokouší předpovědět budoucnost ze svých vidin. Reportáž z Kalifornie popisuje teosofickou kolonii oděnou do bílých hávů v souvislosti s jakýmsi "slavným naplněním", k němuž stále nedochází, zatímco články z Indie zdrženlivě referují o vážných nepokojích mezi domorodci, k nimž došlo koncem března. Na Haiti se množí orgie voodoo a zpravodajové v Africe hlásí velké vzpoury. Americké úřady na Filipínách mají tehdy potíže s některými kmeny a v noci z 22. na 23. března dav hysterických Levantinců napadl policisty v New Yorku. Také západní Irsko je plné divokých zvěstí a legend a na jarním salónu v Paříži roku 1926 ztřeštěný malíř jménem Ardois-Boonot vystavil rouhačskou Krajinu snů. Záznamy o nepokojích v ústavech pro duševně choré jsou tak početné, že jen zázrakem se stalo, že komunita lékařů nezaznamenala ty podezřelé podobnosti a nedošla ke klamným závěrům. Jak řečeno, byla to podivná hromádka výstřižků a tehdy jsem sotva mohl čelit chladnému racionalismu, s nímž jsem ji odkládal stranou. Ale tehdy jsem byl přesvědčen, že mladý Wilcox předem znal některé staré údaje z profesorova vyprávění.

II. VYPRÁVĚNÍ INSPEKTORA LEGRASSE

Druhou část strýcova dlouhého rukopisu tvořily staré záležitosti, kvůli nimž přikládal takový význam sochařovým snům a basreliéfu. Ukázalo se, že profesor Angell už jednou viděl pekelné rysy nepojmenovatelné příšery, bádal nad neznámými hieroglyfy a zaslechl zlověstné hlásky, jež bylo možno vyslovit jenom jako "Cthulhu"; to vše se ukázalo za pohnutých a strašných okolností, takže není divu, že naléhal na mladého Wilcoxe otázkami a žádostmi o údaje.

K tomuto dřívějšímu zážitku došlo roku 1908, před sedmnácti lety, když se v St. Louis konala výroční schůze Americké archeologické společnosti. Profesor Angell, s ohledem na svoji autoritu a znalosti, se významně účastnil všech jejích jednání a býval mezi prvními, na něž se příchozí obraceli, aby využili příležitosti a žádali je o upřesňující odpovědi a odborné řešení problémů.

Nejvýznamnější z těchto příchozích, který se na nějakou dobu ocitl ve středu zájmu celého jednání, byl nenápadně vyhlížející pán středního věku, který vážil cestu z New Yorku, jen aby získal určité informace doma nedosažitelné. Jmenoval se John Raymond Legrasse a povoláním byl policejní inspektor. Přivezl s sebou to, kvůli čemu přijel, groteskní, odpuzující a zřejmě velmi starobylou kamennou sošku, jejíž původ nedokázal určit.

Nikoho nesmí napadnout, že by se inspektor Legrasse o archeologii sebeméně zajímal. Naopak, jeho touhu o objasnění vedly čistě profesionální motivy. Ona soška, idol, fetiš nebo co to bylo, byla zajištěna před sedmi měsíci

v močálech jižně od New Orleansu při zátahu na údajný obřad voodoo; policie však narazila na obřady tak neobyčejné a odporné, že si nemohla neuvědomit, že jde o temný kult jí doposud neznámý a nekonečně dábelštější, než ty nejčernější kruhy afrického voodoo. Zpočátku nebylo nic objeveno s výjimkou nesouvislých a vyhýbavých historek, získaných od zadržených, proto byla policie tak žádostivá kunsthistorické expertizy, která by jí pomohla určit onen děsivý symbol a tím vystopovat kult až k jeho zdroji.

Inspektor Legrasse mohl sotva očekávat senzaci, jakou jeho přání vyvolalo. Jediný pohled na ten předmět stačil, aby uvrhl shromážděné muže do stavu napjatého vzrušení a neprodleně se kolem něho shromáždili, aby si prohlédli drobnou figurku, jejíž naprostá neobvyklost a vzhled zcela propastné starobylosti jasně naznačoval, že někde jsou neznámá naleziště. Hrůzný předmět nepřipomínal žádný sochařský styl, a přece se zdálo, že v matném nazelenalém povrchu neurčitelného kamenu jsou zaznamenána staletí, ba dokonce tisíciletí.

Figurka, která konečně přecházela pomalu od jednoho ke druhému, podrobována zevrubnému a opatrnému prozkoumání, byla vysoká sedm až osm palců a byla skvěle řemeslně zpracována. Představovala příšeru neurčitě antropoidního tvaru, ale s chobotnicovou hlavou, jejíž tvář byla změtí tykadel, tělo pružné a šupinaté, na předních i zadních nohách nápadné drápy a vzadu úzká dlouhá křídla. Tvor, který se zdál signalizovat jakési děsivé nepřirozené nebezpečí, vypadal poněkud vypaseně a výhružně dřepěl na pravoúhlém kvádru či podstavci, pokrytém nerozluštitelnými písmeny. Špičky křídel se dotýkaly zadní

hrany kvádru, hýždě zaujímaly střed a zahnuté drápy pokrčených zadních nohou byly zaťaté do přední hrany a zasahovaly až do čtvrtiny přední stěny kvádru. Chobotnicovitá hlava byla nachýlena vpřed, takže konečky obličejových tykadel se dotýkaly hřbetu mohutných předních pacek, položených na zdvižených kolenech tvora. Celkové vzezření bylo nepřirozeně životné a o to hrozivější, že původ byl naprosto neznámý. Stáří bylo nepochybně ohromné, úžasné, nespočitatelné; přesto neexistoval žádný náznak, který by vedl ke kterémukoli známému stylu umění náležejícímu mládí civilizace či ke kterémukoli jinému času.

Zcela mimochodem, už sám materiál byl tajemný, neboť mýdlovitý, černozelený kámen se zlatavými či duhovými skvrnkami nepřipomínal nic, co by bylo známo geologii či mineralogii. Právě tak matoucí byla písmena na podstavci; žádný z přítomných členů nemohl je vůbec nijak zařadit ani k tomu nejobecnějšímu lingvistickému typu, třebaže přítomna byla polovina nejlepších světových odborníků na tomto poli. Podobně jako postava a materiál písmena náležela čemusi, co bylo strašlivě vzdálené a cizí lidstvu, jak je známe; čemusi, co úděsně připomínalo staré zapomenuté cykly života, na nichž náš svět a naše představy nemají podíl.

A přece, zatímco ostatní členové jeden po druhém potřásali hlavami a přiznávali porážku nad inspektorovým problémem, ve shromáždění se nalezl muž, který naznačoval, že tvar příšery a písmena jsou mu nějak divně povědomé, a který s jistým zdráháním vyprávěl zvláštní historku, již znal. Touto osobou byl dnes už zesnulý William Channing Webb, profesor antropologie na

Princetonské univerzitě, nikoli bezvýznamný badatel.

Před osmačtyřiceti lety profesor Webb podnikl cestu po Grónsku a Islandu s cílem objevit jakési runové nápisy, jež však nenašel; během cesty vzhůru podél pobřeží západního Grónska narazil na neobyčejný kmen či kult degenerovaných Eskymáků, jejichž náboženství, zvláštní forma uctívání ďábla, ho vyděsila záměrnou a odpornou krvežíznivostí. Ostatní Eskymáci o tomto ritu skoro nic nevěděli a zmiňovali se o něm jen s krčením ramen řkouce, že pochází ze strašlivě vzdálených aeonů věků, ještě dříve, než byl stvořen svět. Kromě bezejmenných obřadů a lidských obětí obsahoval podivný rituál adresovaný hlavnímu nejstaršímu ďáblovi jménem *tomasuk*; profesor Webb si učinil pečlivý fonetický záznam od letitého *angekoka* čili kněze-čaroděje a vyjádřil zvuky latinkou tak dobře, jak jen dovedl. Ale v danou chvíli nejdůležitější byl fetiš tímto kultem uctívaný a kolem něhož všichni tančili, jakmile se Jitřenka vyhoupla nad ledové útesy. Jak profesor prohlásil, byl to hrubý kamenný basreliéf, na němž byl jakýsi ohavný obraz a záhadné nápisy. A jak se mu zdá, zhruba odpovídal všem základním rysům zvířecího tvora, kterého zde shromáždění posuzuje.

Údaje přijaté shromážděnými členy s napětím a údivem byly pro inspektora Legrasse dvojnásob vzrušující a hned začal informátora zahrnovat dalšími otázkami. Protože si zaznamenal a opsal ústní rituál kultovních vyznavačů, jež jeho muži v bažinách zatkli, naléhal na profesora, aby si vybavil jak možno nejlépe hlásky zachycené mezi diabolickými Eskymáky. Pak následovalo vyčerpávající srovnání podrobností a hned nato okamžik užaslého ticha, když se jak detektiv, tak vědec dohodli na naprosté

totožnosti věty užívané dvěma kulty pekla vzájemně vzdálenými celé světy. To, co zpívali eskymáčtí čarodějové i knězi v louisianských močálech svým milovaným idolům, znělo v podstatě asi takto - přičemž dělení slov je odvozeno od tradičních přestávek ve větě nahlas prozpěvované.

"*Ph'nglui mglw'nafh Cthulhu R'lyeh wgah'nagl fhtagn*."

Legrasse byl o jeden bod před profesorem Webbem, neboť někteří ze zatčených míšenců mu opakovali, jak jim starší vyznavači vysvětlovali význam oněch slov. Text tedy znamenal asi toto:

"Ve svém domě v R'lyehu ve snech čeká mrtvý Cthulhu."

A teď, jako odpověď na všeobecná přání, inspektor Legrasse vyprávěl tak zevrubně, jak jen možno o svých zážitcích mezi vyznavači v močálech; vyprávěl příběh, jemuž můj strýc podle všeho přikládal hluboký význam. Odpovídal nejdivočejším snům tvůrce mýtů a teosofa a odhaloval překvapující stupeň kosmické představivosti mezi takovými polovičními vyděděnci a párii, u kterých by se dala nejméně čekat.

1. listopadu 1907 došly na policii v New Orleansu zoufalé prosby z oblasti lagun a močálů na jihu. Zdejší osadníky, většinou prosté, ale bodré potomky Lafittových mužů, popadl čirý děs z čehosi neznámého, co na ně doléhalo v noci. Bylo to podle všeho voodoo, ale voodoo mnohem horšího druhu, než jaké doposud znali; dokonce několik jejich žen a dětí zmizelo od té doby, kdy děsivý tamtam zahájil své neustávající bušení v hlubinách černých, duchy obývaných lesů, do nichž se žádný z osadníků neodvážil. Zaznívaly odtud šílené výkřiky a drásající nářek, krev zmrazující zpěv a bylo vidět tančící

ďábelské ohně; jak dodal posel, lidé už to nemohou déle vydržet.

Takže skupina dvaceti policistů ve dvou žebřiňácích a jednom automobilu se vydala na cestu s třesoucím se osadníkem jako průvodcem. Dostali se až na konec sjízdné cesty a několik mil pokračovali v tichu hrozivého cypřišového lesa, do něhož nikdy nevstoupil den. Znepokojovaly je ohavné kořeny a cáry floridského mechu a stísněnost vyvolávanou každým zmrzačeným stromem a mechovitým útvarem jen zvětšovaly hromady slizkých kamenů a rozpadlé zdi, jež naznačovaly přítomnost jakéhosi příšerného obyvatelstva. Konečně přišli na dohled osady, bídné skupiny chýší; hysteričtí osadníci se seběhli do chumlu kolem skupiny kývajících se svítilen. Tlumené bití tamtamů už bylo slabě slyšet odkudsi daleko, daleko vpředu, a když zavál vítr, zaslechli rezavé skřeky. Zdálo se také, že mlžnatý porost v nekonečných třídách nočního lesa propouští načervenalou záři. Třebaže nechtěli zůstat sami, jeden jako druhý vyděšení osadníci naprosto odmítli přiblížit se třeba o píď místu bezbožných bohoslužeb, takže inspektor Legrasse a jeho devatenáct druhů se bez doprovodu pohroužili do černých arkád hrůzy, jakou nikdo z nich dosud nezažil.

Oblast nyní navštívená policií měla tradičně špatnou pověst, v podstatě byla neznámá a bílí lidé ji nenavštěvovali. Tradovaly se legendy o ukrytých jezerech, jež nespatřil žádný smrtelník, v nichž žili obrovští bílí polypové bez pevného tvaru se svítícíma očima; osadníci si šeptali o ďáblech s netopýřími křídly, kteří opouštěli jeskyně v hlubinách země a přilétali k půlnočním bohoslužbám. Tvrdili, že tak tomu bývalo už před

D'Ibervillem, před La Sallem, před Indiány, a dokonce před příchodem všech lesních zvířat a ptáků. Byla to čistá hrůza, a kdo ji spatřil, zemřel. Vstupovala do lidských snů a z nich se dozvěděli dost, aby se drželi stranou. Tato orgie voodoo byla ve skutečnosti jen na samém okraji děsuplné oblasti, ale i tak to místo bylo zlé a je možné, že samo místo bohoslužby děsilo osadníky víc než všechny ty hrozivé zvuky a nehody.

Jenom verš nebo šílenství se mohou vyrovnat se zvuky, jež slyšeli Legrasseovi muži, když se plížili černými bahnisky za rudou září a tlumenými tamtamy. Jsou zvuky, jichž je schopen člověk, a zvuky, jichž je schopno zvíře; příšerno naslouchat takovým, jež je možno přisoudit jednomu i druhému zdroji. Zvířecí divokost a orgiastická bezuzdnost se vybičovaly k démonickým výšinám, vytí a ekstatické skřeky se ozývaly v nočním lese jako morová bouře vycházející ze zálivů pekla. Někdy ustaly méně artikulované zvuky a pozvedl se dobře řízený chór hrubých hlasů, který rytmicky opakoval tuto ohavnou větu rituálu:

"*Ph'nglui mglw'nafh Cthulhu R'lyeh wgah'naglfthagn*."

Konečně se muži dostali do místa, kde stromy byly tenčí, a najednou spatřili ono divadlo. Čtyři z nich zavrávorali, jeden omdlel a jeden vyrazil zoufalý výkřik, který naštěstí zastavil šílenou kakofonii orgie. Legrasse nalil na obličej omdlelého vodu z močálu a všichni stáli, třásli se a byli takřka hypnotizováni hrůzou.

Uprostřed mýtiny byl travnatý ostrůvek o rozloze asi jednoho akru, snesitelně suchý, zbavený stromů. Na něm poskakovala a nakrucovala se nepopsatelná tlupa lidských zrůd, jež by nedovedl vykreslit nikdo jiný než Sime nebo Angarola. Zbaveni oděvu, bastardní svoloč ječela, hýkala a

svíjela se kolem obrovité hranice sestavené do kruhu, a když se opona plamenů občas pohnula, uprostřed bylo vidět velký žulový monolit, vysoký asi osm stop, a na jeho vrcholu, nepoměrná svou drobností, spočívala zlověstná vyřezávaná soška. Kolem monolitu obklopeného plameny stálo v širokém kruhu deset pravidelně rozmístěných konstrukcí a z nich visela hlavou dolů podivně zmrzačená těla zmizelých osadníků. Právě uvnitř tohoto prstence poskakoval a hulákal kruh vyznavačů, přičemž se pohyboval zleva doprava v nekonečné bakchanálii mezi prstencem mrtvol a prstencem ohně.

Byla to možná jen představivost a mohla to být jen ozvěna, co přivedlo jednoho z mužů, vznětlivého Španěla, k přesvědčení, že slyšel jakési nejasné ohlasy rituálu z jakéhosi neosvětleného místa hlouběji v lese opředeném hrůznými legendami. Tohoto muže, Josepha D. Galveze, jsem později vyhledal a vyzpovídal; ukázalo se, že má mimořádnou představivost. Šel dokonce tak daleko, že se zmiňoval o nejasném tlukotu velkých křídel a zahlédl pár svítících očí a jako hora velikou bílou masu nad vrcholy vzdálených stromů - předpokládám však, že poslouchal příliš mnoho místních pověstí.

Ve skutečnosti vyděšení muži strnuli jen na poměrně krátkou chvíli. Služba především; přestože v oné tlupě muselo být aspoň sto rozvášněných parchantů, policisté se spolehli na své střelné zbraně a s rozhodností se vrhli do onoho bídného srocení. Během následujících pěti minut trval nepopsatelný hlomoz a chaos. Padly divoké rány, vypáleny výstřely, došlo k pokusům o útěk, avšak nakonec Legrasse mohl napočítat čtyřicet sedm vzdorovitých zajatců, jež donutil, aby se oblékli a seřadili se do zástupu

mezi dvěma řadami policistů. Na zemi zůstalo pět mrtvých vyznavačů; dva byli těžce ranění a jejich spoluzajatci je museli nést na improvizovaných nosítkách. Legrasse samozřejmě opatrně sejmul sošku z monolitu a odnesl ji.

Po velice náročné a únavné cestě zajatci byli na stanici vyslechnuti a ukázalo se, že jsou to všechno lidé velice nízkého, rasově smíšeného a duševně méněcenného typu. Většinou to byli námořníci a kromě černochů a mulatů to byli hlavně obyvatelé Západní Indie a portugalské Bravy z ostrovů Cape Verde, kdo dodal nádech voodooismu tomu zvláštnímu kultu. Ale ještě dřív než vyšetřování skončilo, bylo jasné, že tu jde o cosi daleko hlubšího a staršího než negerský fetišismus. Jakkoli byli ti tvorové nízcí a nevědomí, drželi se s překvapující jednotou ústřední myšlenky své hnusné víry.

Jak vypověděli, vzývali Velké Starce, kteří žili celé věky před příchodem lidí a kteří přišli na tento svět z nebes. Velcí Starci jsou už mrtví, někde v nitru země a pod mořem, ale jejich mrtvá těla předala svá tajemství do snů prvního člověka, který vytvořil víru, jež nikdy nezanikla. Byla to tato víra a zatčení vypověděli, že vždycky existovala a navždycky bude existovat, ukryta ve vzdálených pustinách a temných místech po celém světě, dokud velký kněz Cthulhu nevzejde ze svého temného domu v mocném městě R'lyehu pod vodami a nepřivede svět znovu pod svoje jho. Až budou hvězdy připraveny, zavolá a tajný kult zde bude připraven, aby ho osvobodil.

Nicméně nic dalšího nesmí být prozrazeno. Jsou tajemství, jež nelze prozradit ani při mučení. Lidstvo není naprosto jediný vědomý druh na zemi a z temnoty přicházejí stíny, aby navštívily hrstku věrných. Nejsou to

však Velcí Starci. Žádný člověk nikdy neviděl Velkého Starce. Vyřezávaný idol znázorňuje velkého Cthulhu, ale nikdo nemůže říci, zda jsou, nebo nejsou další jako on. Nikdo už neumí číst staré nápisy, ale obsah byl předáván od úst k ústům. Obřadní zpěvy neobsahovaly tajemství - ačkoli o obsahu se nemluvilo nahlas, jen šeptalo. Zpěv znamenal jen toto: "Ve svém domě v R'lyehu ve snech čeká mrtvý Cthulhu."

Jen dva ze zatčených byli shledáni dostatečně příčetnými, aby mohli být pověšeni, a ostatní byli svěřeni různým institucím. Všichni popírali účast na rituálních vraždách a tvrdili, že zabíjeli černí okřídlenci, kteří k nim přicházeli ze svého starobylého shromaždiště v strašlivém lese. Nebylo však možné získat rozumné zprávy o těchto tajemných spojencích. To, co policie zjistila, pocházelo hlavně od nesmírně letitého mestice zvaného Castro, který prohlašoval, že se plavil do podivných přístavů a hovořil v horách v Číně s nesmrtelnými kněžími kultu.

Starý Castro si vzpomínal na ohavné legendy, před nimiž bledly teosofické spekulace a díky jimž člověk a sám svět vypadali jako cosi nového a pomíjivého. Jsou to už aeony, kdy zemi vládly jiné bytosti, a Ony měly veliká města. Jejich zbytky, jak mu vyprávěli nesmrtelní Číňané, lze najít jako kyklopské zdivo na ostrovech Tichého oceánu. Všichni zemřeli o celé epochy dříve, než přišel člověk, ale jsou způsoby, jak Je znovu oživit, až se hvězdy navrátí do správné polohy v cyklu věčnosti. Ony samy přišly z hvězd a přinesly s sebou Jejich obraz.

Tito Velcí Starci, pokračoval Castro, naprosto nebyli složeni z masa a krve. Měli tvar - copak to nedokazuje obraz stvořený na hvězdách? -, avšak tvar nebyl tvořen

hmotou. Jakmile jsou hvězdy správné, Oni mohou prolínat oblohou z jednoho světa do druhého, avšak pokud jsou špatné, nemohou žít. Všichni leží v kamenných domech Jejich velkého města R'lyehu pod ochranou kouzla mocného Cthulhu a čekají na slavné vzkříšení, až hvězdy a země na ně budou připraveny. Kouzlo, jež Je udržuje v neporušeném stavu, jim zřejmě zabraňuje učinit prvotní pohyb, takže mohou jenom ležet v temnotě a přemýšlet, zatímco se nad nimi převalují nespočetné milióny let. Vědí o všem, co se ve všehomíru děje, protože způsob Jejich řeči je přenášení myšlenek. I teď hovoří ve Svých hrobech. Když přišli první lidé po nekonečném chaosu, Velcí Starci promluvili k nejcitlivějším mezi nimi tím, že jim vstoupili do snů, jenom tak Jejich řeč může dosáhnout živočišné mysli savců.

Tehdy, šeptal Castro, tito první lidé vytvořili kult kolem malých idolů, jež jim ukázali Velcí, idolů dopravených za kalných dob z temných hvězd. Tento kult nikdy nezahyne, dokud hvězdy nebudou opět ve správné poloze, a tajní kněží vyjmou velkého Cthulhu z Jeho hrobu, aby oživil Své poddané a znovu ustavil Svou vládu nad světem. Bude snadné poznat, kdy nastane ten čas, protože lidstvo si bude počínat stejně jako Velcí Starci; svobodní a divocí, mimo dobro a zlo, zákony a mravnost budou zavrženy, lidé budou křičet a zabíjet se a radostně hýřit. Tehdy je osvobození Velcí Starci naučí novým způsobům, jak křičet a zabíjet a hýřit a radovat se, a celá země vzplane zkázou opojení a svobody. Zatím kult musí udržovat řádnými obřady v živé paměti tyto starobylé pravdy, dokud se nenaplní proroctví.

Za starších časů vyvolení lidé hovořili ve snech s

pohřbenými Velkými, ale pak se cosi přihodilo. Velké kamenné město R'lyeh se svými monolity a hrobkami zmizelo ve vlnách; a hluboké vody, nasycené primárním tajemstvím, jímž nepronikne ani myšlenka, přerušily toto spektrální spojení. Avšak vzpomínka nikdy nezemřela a velekněži tvrdili, že město znovu povstane, až hvězdy budou správné. Potom ze země vzešli černí duchové země, plesniví a temní, plni temných pověstí nasbíraných v jeskyních pod dnem zapomenutých moří. O nich ale Castro moc nevyprávěl. Chvatně se odmlčel a žádné přesvědčování ani lsti ho nemohly obrátit tímto směrem. Kupodivu odmítal se zmínit i o velikosti Starců. Pokud jde o kult, řekl že za centrum považuje místo uprostřed opuštěných arabských pouští, kde ukryté a nedotčené sní Irem, Město Pilířů. S evropským kultem čarodějnic nemá nic společného a mimo okruh svých členů je prakticky neznámý. V žádné knize není ani zmínka, třebaže nesmrtelní Číňané říkali, že existují dvojsmyslné narážky v *Necronomiconu* šíleného Araba Abdula Alhazreda, jež zasvěcenci mohou vykládat podle libosti, především pak hojně diskutované dvojverší:

Není mrtvé, co navždy může žít,
a sama smrt smí po aeonech mřít.

Na Legrasse to udělalo hluboký dojem, nepropadl zmatku, avšak marně se pokoušel zkoumat historické souvislosti kultu. Castro měl zřejmě pravdu, když tvrdil, že je to všechno tajné. Odborníci na Tulanské univerzitě nedokázali osvětlit ani kult, ani sošku a detektiv se nyní obrátil na nejlepší odborníky v zemi, a přesto nezískal víc

než grónskou historku profesora Webba.

Korespondence s účastníky konference odráží horečný zájem vyvolaný Legrasseovým příběhem, už tak nabuzeným soškou; avšak v oficiálních materiálech konference se objevily jen občasné narážky. Ti, kteří se často setkávají s šarlatány a podvodníky, jsou především opatrní. Legrasse na nějaký čas půjčil sošku profesorovi Webbovi, ale po jeho smrti se mu vrátila a zůstala v jeho vlastnictví, kde jsem ji před nedávném sám viděl. Je to skutečně hrozná věc a nepochybně se podobá snové skulptuře mladého Wilcoxe.

Nedivil jsem se, že sochařovo vypravování mého strýce rozrušilo, vždyť co jen si mohl myslet na základě informací, jež o kultu získal Legrasse, když vyslechl citlivého mladého muže, který nejen *vysnil* postavu a přesné hieroglyfy jako na objektu nalezeném v močálech, ale ve svých snech přesně odvodil přinejmenším tři slova z formule užívané jak eskymáckými vyznavači ďábla, tak i zrůdami v Louisianě? Bylo tedy přirozené, že profesor Angell zahájil ten nejpečlivější výzkum, třebaže jsem osobně podezíral mladého Wilcoxe, že nějakou nepřímou cestou slyšel o kultu a vymyslel si celou tu sérii snů, aby na strýcův účet tajemství prohloubil a rozšířil. Záznamy snů a výstřižky strýcem shromážděné byly ovšem významný doklad; vrozený racionalismus a výstřednost celé záležitosti mě přivedly k tomu, co jsem považoval za nejrozumější řešení. Takže po dalším důkladném prostudování rukopisu a porovnání teosofických a antropologických poznámek s Legrasseovým vyprávěním o kultu jsem podnikl cestu do Providence navštívit sochaře, abych mu dal lekci, již jsem považoval za vhodnou, když

tak nehorázně oklamal tak vzdělaného starého pána.

Wilcox stále ještě žil sám v penzionu Fleur-de-Lys v Thomas Street, což byla ohavná viktoriánská napodobenina anglické architektury sedmnáctého století, která se naparovala svou štukovou fasádou mezi rozkošnými domy z koloniální éry na kopci ve staré čtvrti přímo ve stínu nejkrásnější georgiánské zvonice Ameriky. Nalezl jsem ho doma při práci a hned jsem musel uznat z děl, která zde byla shromážděna, že jeho génius je skutečný a hluboký. Jednoho dne o něm myslím uslyšíme jako o jednom z velkých dekadentů, neboť se mu podařilo vykrystalizovat v hlíně - a jednou to promítne do mramoru - ony noční vidiny a fantastické představy, jež Arthur Machen vyvolává v próze a Clark Asthon Smith zpodobňuje ve verších a obrazech.

Smavý, křehký a jaksi na pohled zanedbaný, otočil se mdle, když jsem zaklepal, a aniž vstal, zeptal se mě, co chci. Když jsem mu řekl, kdo jsem, projevil trochu zájmu; můj strýc v něm totiž vyvolal zvědavost horlivostí, s jakou se ho vyptával na jeho sny, aniž mu kdy prozradil důvod. V tomto smyslu jsem jeho znalosti nerozšířil, naopak jsem se snažil ho nenápadně vyslechnout.

V krátkém čase mě přesvědčil o své naprosté upřímnosti, neboť hovořil o snech tak, že nemohl nikoho oklamat. Právě ony a jejich podvědomé pozůstatky hluboce ovlivnily jeho tvorbu. Ukázal mi sochu tak zrůdnou, že jsem se skoro roztřásl silou jejích černých nápovědí. Nedokázal se rozpomenout, že ho inspirovala jiná předloha než jeho vlastní basreliéf zhotovený ve snu. Tvary mu prý vznikaly nevědomě pod rukama. Byl to nepochybně onen olbřím, o kterém se mu zdálo. Brzy bylo zřejmé, že

opravdu nevěděl nic o tajném kultu, ledaže by strýc něco utrousil ze svého přísně střeženého katechismu; znovu jsem se snažil přijít na způsob, jakým mohl dojít ke svým podivným představám.

Vyprávěl o svých snech podivně poetickým způsobem; způsobil, že jsem se strašlivou živostí uviděl vlhké kyklopské město ze slizkých zelených kamenů - jehož geometrie, jak se podivně vyjádřil, byla naprosto špatná - a slyšel, co jsem zděšen očekával, ono ustavičné, v duši se ozývající volání z podzemí: "*Cthulhu fhtagn*", "*Cthulhu fhtagn*".

Tato slova tvořila součást hrozného obřadu, který vypráví o snovém bdění mrtvého Cthulhu v jeho kamenné kryptě v R'lyehu, a přes své racionalistické přesvědčení jsem byl hluboce pohnut. Byl jsem si jist, že Wilcox musel něco náhodou o kultu zaslechnout a brzy na to zapomněl v množství toho stejně podivného, co četl a co si vymýšlel. Později, díky své bezprostřední citlivosti, našel způsob podvědomého vyjádření ve snech, v basreliéfu a ve strašné soše, na niž jsem nyní hleděl; jeho podvod provedený na strýci byl tedy zcela nevinný. Mladík patřil k typu lidí poněkud afektovaných a současně i nezdvořilých, jací mi nebudou nikdy sympatičtí, ale byl jsem ochoten zcela uznat jeho nadání a poctivost. Rozešli jsme se přátelsky a já mu popřál úspěch odpovídající jeho slibnému nadání.

Otázky kultu mne stále ještě fascinovaly a někdy jsem si představoval, jak se proslavím, až prozkoumám jeho původ a souvislosti. Navštívil jsem New Orleans, popovídal si s Legrassem a dalšími příslušníky tehdejšího přepadového oddílu, a dokonce jsem vyslechl ty uvězněné zrůdy, které byly ještě naživu. Starý Castro byl už bohužel

několik let mrtev. To, co jsem nyní slyšel doslova z první ruky a co jenom dopodrobna potvrzovalo zápisy mého strýce, mne znovu vzrušilo; byl jsem si už jistý, že jsem na stopě velmi skutečného, velmi tajného a velmi starého náboženství, a že když ho odhalím, stanu se proslulým antropologem. Stále ještě jsem si počínal podle zásad naprostého materialismu, jak si ostatně myslím, že si stále ještě počínám, a s nevysvětlitelnou zatvrzelostí jsem odmítal souvislosti záznamů snů a výstřižků shromážděných profesorem Angellem.

Začal jsem však docházet k podezření, jež se nyní, obávám se, mění v jistotu, že totiž smrt mého strýce nebyla zdaleka přirozená. Zhroutil se v úzké uličce vedoucí vzhůru do kopce od starého přístaviště, kde se to hemží cizí chamradí, poté, co do něho neopatrně vrazil černošský námořník. Nezapomněl jsem na míšenou krev a námořnické sklony členů kultu v Louisianě a nepřekvapilo by mne, kdybych se dozvěděl, že tajné praktiky a otrávené jehly jsou obecně a odedávna známé jako kryptické obřady a pověry. Je pravda, že Legrasseovi a jeho lidem se nic nestalo; v Norsku však několik lodníků, kteří určité věci spatřili, zemřelo. Nemohly strýcovy důkladné výzkumy po seznámení se s údaji od sochaře dojít sluchu zlých? Myslím, že profesor Angell zemřel, protože věděl příliš mnoho anebo že by se pravděpodobně dozvěděl příliš mnoho. Ještě se uvidí, zdali dopadnu jako on, protože i já už vím příliš mnoho.

III. ŠÍLENSTVÍ VZEŠLÉ Z MOŘE

Kdyby mne nebesa kdy chtěla nějak odměnit, pak jen

tím, že by zcela vymazala následky jedné náhody, která zaměřila můj zrak na jistý kus papíru, který ležel na jedné polici. Nebylo to nic, čeho bych si všiml v průběhu denní rutiny, pouhé staré číslo australského deníku *Sydney Bulletin* z 18. dubna 1925. Uniklo dokonce i výstřižkové službě, která v době, kdy vyšlo, horlivě shromažďovala materiály pro výzkumy mého strýce.

Už jsem se vzdal výzkumů toho, co profesor Angell nazval "Kult Cthulhu", a navštívil jsem jednoho svého vzdělaného přítele v Patersonu v New Jersey. Byl to správce místního muzea a významný mineralog. Jednoho dne jsem si prohlížel duplikáty exponátů na policích v depozitáři muzea, když mi zrak padl na podivný obrázek v novinách, jež byly pod kameny rozprostřeny. Jak řečeno, byl to *Sydney Bulletin* a na obrázku bylo zobrazení ohavné kamenné sošky téměř identické s tou, již Legrasse nalezl v močálech.

Horlivě jsem uvolnil arch papíru zpod vzácného břemene, pečlivě prostudoval článek, ale klamalo mne, když jsem shledal, že je nepříliš dlouhý. Avšak to, co naznačoval, mělo neobyčejný význam pro moje ochabující výzkumy. Proto jsem ho opatrně vystřihl pro další studium. Stálo v něm toto:

TAJEMNÝ VRAK V MOŘI

Vigllant se zničenou ozbrojenou novozélandskou jachtou ve vleku. Na palubě jeden živý a jedna mrtvola. Příběh zoufalé bitvy a umírání na moři. Zachráněný námořník odmítá blíže vypovídat o svých neobyčejných zážitcích. Podivná modla nalezena v jeho držení. Vyšetřování pokračuje.

Obchodní loď *Vigilant* společnosti Morrison plující z Valparaisa přistála dnes ráno u svého mola v přístavu v Darlingu s násilně poničenou a neovladatelnou, avšak těžce vyzbrojenou parní jachtou *Alert*, příslušnou do novozélandského Dunedinu, ve vleku. Loď byla spatřena 12. dubna na 34°21' jižní šířky a 152°17' západní délky s jedním živým a jedním mrtvým mužem na palubě.

Vigilant vyplul z Valparaisa 25. března a 2. dubna ho mimořádně prudká bouře s přízračnými vlnami zahnala značně jižněji od jeho kursu. 12. dubna byl spatřen vrak, a třebaže byl na první pohled opuštěný, na jeho palubě byl nalezen muž nacházející se napůl v delíriu a jeden muž, který byl zřejmě mrtev déle než týden.

Žijící muž svíral v ruce strašlivou kamennou modlu neznámého původu, asi stopu vysokou. Odborníci z univerzity v Sydney, z Královské společnosti a z muzea v College Street přiznávají naprostý úžas, pokud jde o její původ. Muž tvrdí, že ji nalezl v kabině jachty v malé vyřezávané schráně běžného typu.

Námořník, když nabyl vědomí, vyprávěl neobyčejně zvláštní příběh o pirátském přepadu a vraždění. Je to Gustav Johansen, původem Nor, vykazující jistý stupeň inteligence. Sloužil jako druhý důstojník na dvoustěžňovém škuneru *Emma*, který vyplul 20. února z Aucklandu do Callaa s posádkou jedenácti mužů.

Vyprávěl, že *Emma* byla zdržena a prudce vržena na jih od svého kursu při velké bouři 1. března a 22. března potkala na 49°51' jižní šířky a 128°34' západní délky *Alert*, řízený podivnou a zle vyhlížející posádkou Kanaků a míšenců. Byl naléhavě vyzván k obratu, kapitán Collins

odmítl; vzápětí ta divná posádka jala se divoce a bez varování pálit na škuner z mimořádně těžké baterie bronzových děl, která náležela k výbavě jachty.

Muži z *Emmy* se pustili do boje, vyprávěl zachráněný, a třebaže se škuner začal potápět důsledkem zásahů pod čarou ponoru, podařilo se jim přirazit k nepříteli, proniknout na palubu, utkat se s divošskou posádkou na palubě jachty, a protože byla početnější a bojovala nesmírně zuřivě až zoufale, přestože značně neobratně, museli ji pobít do jednoho.

Z posádky *Emmy* zahynuli tři muži, včetně kapitána Collinse a prvního důstojníka Greena; zbylých osm pod vedením druhého důstojníka Johansena pokračovalo v plavbě na obsazené jachtě původním směrem. Chtěli se přesvědčit, jaký byl důvod k rozkazu, aby se obrátili zpět.

Následujícího dne, jak se zdá, přirazili u malého ostrova a vystoupili na něj, třebaže v této části oceánu se o žádném ostrově neví; šest z nich nějakým způsobem na pobřeží zahynulo. Johansen je podivně zdrženlivý, pokud jde o tuto část příběhu, a hovoří jen o tom, že spadli do skalní průrvy.

Později se jemu a jeho druhovi zřejmě podařilo dostat se na palubu jachty a pokusili se ji řídit, až je zastihla 2. dubna bouře.

Od této chvíle až do svého zachránění 12. si pamatuje jen málo a nevzpomíná si ani, kdy vlastně zemřel jeho druh William Briden. Nezjistila se žádná příčina Bridenovy smrti, zavinilo ji pravděpodobně vzrušení nebo vyčerpání.

Telegrafické zprávy z Dunedinu sdělují, že *Alertn* byla dobře známá na ostrovech jako obchodní loď a v přístavech se těšila nedobré pověsti. Patřila podivné skupině míšenců,

kteří často konali shromáždění a podnikali noční výpravy do lesů, které poutaly nemalou zvědavost; vyplula ve velikém spěchu hned poté, kdy 1. března nastala bouře a vzápětí zemětřesení.

Náš korespondent v Aucklandu osvědčuje znamenitou pověst *Emmy* a její posádky, přičemž Johansen je líčen jako střídmý a hodnověrný muž.

Počínaje zítřkem admiralita zahájí vyšetřování a vynaloží veškeré úsilí k tomu, aby pobídla Johansena k méně zdráhavé výpovědi, než jakou doposud učinil.

To bylo vše, doplněno obrázkem pekelné sošky, ale jaká smršť nápadů se strhla v mé mysli! Zde byla nová pokladnice údajů o kultu Cthulhu a důkaz, že má podivné zájmy stejně na moři jako na souši. Jaký motiv přiměl posádku míšenců, plavících se s jejich ohavnou modlou, aby nařídila Emmě obrat? Co to bylo za neznámý ostrov, na němž zemřelo šest mužů posádky *Emmy* a o němž byl důstojník Johansen tak tajnůstkářský? K čemu dospělo vyšetřování admirality a co bylo známo v Dunedinu o tom zhoubném kultu? A co bylo nejúžasnější, jaké to hluboké a více než přirozené shody dat dodávaly zlověstného a nyní nepopiratelného významu různorodému běhu událostí, jež tak pečlivě zkoumal můj strýc?

1. března - v našem časovém pásmu 28. února - došlo k bouři a zemětřesení. Alert a její neblahá posádka vyrazily neprodleně z Dunedinu, jako by je někdo naléhavě povolal, a na druhé straně zeměkoule se básníkům a výtvarníkům začalo zdát o divném potopeném kyklopském městě, a dokonce mladý sochař ve spánku vymodeloval podobu obávaného Cthulhu. 23. března posádka *Emmy* přistála na

neznámém ostrově a šest jejích mužů zemřelo, právě tohoto data sny citlivých lidí dosáhly vrcholu co do živosti a byly poznamenány hrůzou před pronásledováním děsivou příšerou, přičemž jeden architekt zešílel a sochař najednou upadl do delíria! A co bouře z 2. dubna - datum, kdy ustaly všechny sny o potopeném městě a Wilcox se bez následků vzpamatoval ze své podivné horečky? Co to všechno má být - a co znamenají narážky starého Castra na potopené Starce zrozené na hvězdách a na jejich nadcházející panství, na jejich fanatický kult a *umění ovládat sny*? Potácel jsem se na okraji kosmických hrůz, jež přesahují meze únosnosti člověka? Pokud ano, pak to jsou zřejmě hrůzy navýsost duševní, neboť druhý duben nějak způsobil konec jakkoli příšerné hrozbě, která začala ohrožovat duši lidstva.

Toho večera, po dni vyplněném spěšným telegrafováním a přípravami, rozžehnal jsem se se svým hostitelem a odjel jsem vlakem do San Franciska. Dříve než za měsíc jsem byl v Dunedinu; zde jsem ovšem shledal, že je tu sotva co známo o podivných členech kultu, kteří se potloukali po starých námořnických krčmách. Přístavní chasa je příliš obyčejná na to, aby si jí někdo obzvlášť všímal; nicméně se mi donesla neurčitá historka o výpravě do vnitrozemí, kterou tito míšenci podnikli a během níž bylo slyšet vzdálené bubnování a na vzdálených vrcholech lidé zahlédli rudé plameny.

V Aucklandu jsem se dozvěděl, že Johansen se vrátil s *plavými vlasy dočista zbělelými*, když ho v Sydney důkladně a bezvýsledně vyslýchali, že prodal svůj domek ve West Street a odplul se svou ženou do starého domova v Oslu. Svým přátelům neřekl nic víc o svých děsivých

zážitcích, než prozradil důstojníkům admirality, takže jsem od nich nezískal nic než jeho adresu v Oslu.

Pak jsem odcestoval do Sydney a neúspěšně jsem hovořil s námořníky a členy viceadmiralitního dvora. Prohlédl jsem si na Circular Quay v Sydney Cove jachtu Alert, kterou zatím prodali a používali k obchodním účelům, ale z jejího lhostejného trupu jsem nic nezískal. Pokrčenou postavu s hlavou sépie, dračím tělem, šupinatými křídly a podstavcem s hieroglyfy uložili do muzea v Hyde Park. Studoval jsem ji dlouho a důkladně a shledal jsem, že soška je zpracována s neblaze dokonalým mistrovstvím a že je na ní patrno stejně čiré tajemství, strašná starobylost a nezemská podivnost materiálu, jaké jsem zaznamenal na Legrasseově menším exponátu. Správce mi řekl, že geologové upadli do hrozného zmatku a že přísahali, že na celém světě neexistuje taková hornina. Vtom jsem si připomněl poznámku, kterou starý Castro utrousil před Legrassem v souvislosti s původními Velkými: "Přišli z hvězd a přinesli s sebou Své obrazy."

Otřesen takovými duševními zvraty, jaké jsem nikdy dříve nepoznal, rozhodl jsem se, že navštívím mistra Johansena v Oslu. Odplul jsem do Londýna a neprodleně jsem namířil do hlavního města Norska; jednoho podzimního dne jsem přistál v odlehlém přístavišti ve stínu Egebergu,

Zjistil jsem, že Johansenova adresa leží ve Starém Městě krále Harolda Haadrada, které neslo po dlouhá staletí název Oslo, zatímco celé město se skrývalo pod jménem "Christiania". Taxík mě nevezl daleko a já klepal s bušícím srdcem na dveře úhledné starobylé budovy s omítnutou fasádou. Otevřela mi smutně se tvářící žena v

černém a ztuhl jsem zklamáním, když mi řekla lámanou angličtinou, že Gustava Johansena již není.

Dlouho návrat nepřežil, vyprávěla jeho žena, neboť zážitky na moři v roce 1925 ho zlomily. Neřekl jí více, než vyjevil veřejně, ale zanechal dlouhý rukopis - o "technických záležitostech", jak prohlašoval - napsaný anglicky, nejspíš proto, aby jí zabránil si ho náhodně pročíst. Jednou když šel úzkou uličkou nedaleko gothenburského doku, z okna na něho spadl balík papírů a srazil ho. Dva námořníci z indické sekty laskarů mu okamžitě pomohli na nohy, ale zemřel dřív, než ambulance stačila přijet. Lékaři nenalezli žádnou příčinu smrti a přičítali ji srdečnímu selhání a oslabenosti tělesného stavu.

V té chvíli jsem pocítil ve vnitřnostech hryzáni temné hrůzy, jež mne od té chvíle už neopustí, dokud nezesnu, "náhodně" nebo jakkoli jinak. Když jsem vdovu přesvědčil, že mám dostatečně silné spojení s manželovými "technickými záležitostmi", abych měl na rukopis právo, odnesl jsem si dokument a začal ho číst na lodi plující do Londýna.

Bylo to prosté, nesouvislé dílko - pokus naivního námořníka o následný deník - v němž se snažil zaznamenat den po dni svoji poslední děsivou cestu. Nemohu se snažit doslova opakovat celou jeho mlhavost a mnohaslovnost, ale vypovím o jeho podstatě dost, abych ukázal, proč je mi šplíchání vody o boky lodi tak nesnesitelné, že jsem si ucpal uši bavlnou.

Díky Bohu, Johansen nevěděl úplně všechno, přestože viděl město a Tvora, ale už nikdy klidně neusnu při pomyšlení na hrůzy, jež se bezstarostně skrývají na pozadí života v čase a prostoru, při pomyšlení na neslýchaná

rouhačství pocházející ze starších hvězd, jež přežívají ve snech na mořském dnu, známá a vzývaná přízračným kultem, který je připraven a dychtiv vypustit je do světa, sotvaže nějaké nové zemětřesení vystaví jejich kamenné město slunci a vzduchu.

Johansenova cesta začala tak, jak to vypověděl na viceadmiralitě. *Emma* naložená jen zátěží opustila Auckland 20. února a pocítila plnou sílu bouře zrozené ze zemětřesení, jež pozvedlo z mořského dna hrůzy, které naplnily i lidské sny. Když už byla zase ovladatelná, loď pokračovala v cestě, dokud nebyla 22. března zastavena *Alertem*; mohl jsem přímo cítit loďmistrovu lítost, s jakou popisoval její ostřelování a potopení. O temných fanaticích na *Alertu* mluví se zřetelnou hrůzou. Bylo tam cosi mimořádně odporného, co způsobilo, že považoval jejich zničení téměř za povinnost, a při vyšetřování Johansen se upřímně podivil, když jeho posádka byla obviněna z krutosti. Později, když posádka pod Johansenovým velením pokračovala ze zvědavosti v cestě, muži spatřili z moře trčet velký kamenný pilíř a na 47°9' jižní šířky a 126°43' severní délky narazili na pobřeží, kde nalezli směsici bahna, slizu a zarostlého kyklopského zdiva, jež nemohlo být nic jiného než hmatatelná podstata největší hrůzy světa - R'lyeh, přízračné město-mrtvola, jež bylo vybudováno nezměrné aeony před počátkem historie obrovitými ohavnými tvory, kteří se sem snesli z temných hvězd. Zde ležel velký Cthulhu a jeho horda, skrytí v zelených mokvavých kryptách, a konečně, po nespočetných cyklech, vysílali myšlenky, jež rozsévaly hrůzu ve snech citlivých lidí a velitelsky svolávaly věrné, aby se vydali na pouť vedoucí k osvobození a

znovunastolení. Toto všechno Johansen ani netušil, ale Bůh ví, že toho viděl dost!

Předpokládám, že se z vod vynořil jen jediný horský vrchol s citadelou korunovanou hnusným monolitem, v níž byl pohřben velký Cthulhu. Když pomyslím, *kam* až musí sahat ponořené město, téměř si přeji zabít sám sebe. Johansen a jeho muži užasli nad kosmickým majestátem tohoto promáčeného Babylonu starobylých démonů a museli i bez nápovědy uhodnout, že nemá nic společného ani s touto, ani s jakoukoli jinou rozumnou planetou. Z každé řádky loďmistrova poděšeného popisu je dojemně cítit úžas nad neuvěřitelnými rozměry nazelenalých kamenných kvádrů, nad závratnou výškou velkého tesaného monolitu a nad ohromující totožností kolosálních soch a basreliéfů s podivnou soškou nalezenou ve schráně na *Alertu*.

Aniž věděl cokoli o futurismu, Johansenovi se podařilo dosáhnout něčeho podobného, když vyprávěl o městě; místo aby popisoval nějaké konkrétní stavby či budovy, lpěl na obecných vjemech širokých úhlů a povrchu kamenů - povrchů příliš velikých, aby patřily čemukoli správnému a náležitému této zemi, navíc znesvěcených hroznými obrazy a hieroglyfy. Zmiňuji se o jeho slovech týkajících se *úhlů*, neboť to souvisí s tím, co mi Wilcox vyprávěl o svých děsivých snech. Říkal, že *geometrie* onoho snového místa, jež viděl, je abnormální, ne-eukleidovská a ohavně vzdálená všem sférám a dimenzím, jaké máme my. Nyní cítil nevzdělaný námořník totéž, když hleděl na hroznou realitu.

Johansen a jeho muži přistáli na bahnem pokrytém svažitém nábřeží této netvorné akropole a klouzajíce

stoupali vzhůru po titánských oslizlých blocích, jež nemohly být schodištěm pro smrtelníky. Samo slunce na nebi zdálo se být zmateno, když vyhlíželo polarizujícím jedovatým oparem vystupujícím z této mořem prosáklé zvrhlosti, a zvrácená hrozba a napětí potměšile číhaly z těchto uhýbavých úhlů otesaných skalisek, na nichž druhý pohled viděl vypouklost tam, kde první spatřil prohlubeň.

Všechny výzkumníky přepadlo cosi jako strach ještě dřív, než spatřili něco tak konkrétního, jako byly skály a sliz a býlí. Každý z nich by rád utekl, kdyby se nebál výsměchu ostatních, a jen s těžkým srdcem pátrali - marně, jak se ukázalo - po nějaké památce, již by mohli vzít s sebou.

Byl to Portugalec Rodriguez, kdo vyšplhal až k úpatí monolitu a křikl dolů, co nalezl. Ostatní vylezli za ním a zvědavě si prohlíželi obrovské tesané dveře s basreliéfem, na němž byl jim už známý drak-sépie. Jak Johansen tvrdil, byly jako velká vrata od stodoly; všichni si mysleli, že jsou to dveře, protože to mělo ozdobný rám, práh a pažení, přestože se nemohli dohodnout, zda to leží naplocho jako padací dveře, anebo svisle jako venkovní dveře do sklepa. Jak by řekl Wilcox, geometrie celého onoho místa byla velmi zlá. Nikdo si nemohl být jist vodorovností moře nebo země, protože relativní poloha všeho ostatního byla na pohled fantasticky proměnlivá.

Briden se bezvýsledně na několika místech opřel o kámen. Potom Donovan jemně hmatal kolem okraje a přitom tlačil na jednotlivé body. Nekonečně dlouho šplhal kolem groteskní kamenné plastiky - tedy, mělo by se říci šplhal, jenže dveře ležely vlastně vodorovně - a muži se divili, jak mohou nějaké dveře ve všehomíru být tak veliké.

Potom, velmi měkce a pomalu, deska o ploše jednoho akru začala nahoře ustupovat; pochopili, že je vyvážená.

Donovan sklouzl či se nějak skutálel podél zárubně ke svým druhům a všichni pozorovali podivné vychylování obrovské tesané brány. V jejich fantazii či v důsledku poruchy vidění se nenormálně pohybovala kolem úhlopříčky, takže se zdálo, že jsou porušeny všechny zákony hmoty a perspektivy.

Štěrbina byla černá, s temností takřka hmatatelnou. Tato černota měla jakousi *skutečnou podstatu*, neboť zastiňovala i ty části stěn uvnitř, které by už měly být vidět, a dokonce postupovala vpřed jako dým ze svého uvěznění dlouhého aeony a viditelně začerňovala slunce, jak se kradla po smrštěné vyklenuté obloze na svých pleskajících blanitých křídlech. Z právě otevřených hlubin vycházel nesnesitelný puch a Hawkins, nadaný bystrým sluchem, mínil, že zdola zaslechl zlověstný čvachtavý zvuk. Všichni naslouchali a všichni poslouchali i v té chvíli, kdy se To vypotácelo z temnoty a jalo se tápavě soukat Svoji nesmírnou tělesnost ze zeleného rosolu zčernalým vchodem, aby se To dostalo na volný vzduch tohoto otráveného města šílenství.

Ubohý Johansen téměř nemohl psát, když se dostal k tomuto místu. Pokud jde o šest mužů, kteří se nikdy nedostali k lodi, domnívá se, že dva z nich v tomto vypjatém okamžiku zemřeli čistou hrůzou. Nelze Tvora popsat - chybějí slova pro tak propastnou bezpříkladnou přízračnost, pro tak nepřirozenou zvrácenost veškeré hmoty, síly a kosmického pořádku. Bože! Jaký div, že jeden architekt na druhém konci světa zešílel a že ubohého Wilcoxe v tomto telepatickém okamžiku zachvátila

horečka? Tvor ztvárňovaný modlami, zelené lepkavé sémě hvězd se probudilo, aby se hlásilo ke svým právům. Hvězdy byly opět v příhodném postavení, a v čem zklamal k věci určený kult starý celé věky, náhodou dokázala skupina nevědomých námořníků. Velký Cthulhu byl po vigintilionech let opět volný a tonul v blaženosti.

Dřív než se kdokoli stačil otočit, tři muži byli smeteni povislými chapadly. Kéž jim dá Bůh odpočinutí v míru, pokud ještě někdy bude nějaký mír ve vesmíru. Byl to Donovan s Guerrerou a Angstromem. Tři ostatní o překot prchali po nekonečných plochách balvanů pokrytých zelení k lodi a Parker přitom uklouzl. Johansen přísahá, že ho pomýlil úhel ve zdivu, který byl jiný, než měl být; byl ostrý, ale choval se, jako by byl tupý. Takže k lodi se dostali jen Briden a Johansen a zoufale šplhali na palubu Alertu, zatímco příšera jako hora veliká se valila dolů po kluzkých kamenech a u vody se zastavila a přešlapovala.

Pára nestačila úplně ztratit tlak, třebaže všichni odešli na pobřeží, takže stačilo jen několik okamžiků horečné práce stroje a koles, aby se *Alert* dal do pohybu. Pomalu, obklopena zvrácenými hrůzami této nepopsatelné scény, loď začala tepat smrtonosné vody; na opevněném pobřeží oné márnice, která nenáležela zemi, titánský Tvor zatím slintal a blábolil jako Polyfémos, když proklínal prchající Odysseovu loď. Poté velký Cthulhu, odvážnější než byl ten bájný Kyklop, těžce sklouzl do vody a jal se je pronásledovat, zvedaje při tom vlny svou silou kosmických rozměrů. Briden se ohlédl a zešílel, s přestávkami se smál, dokud ho jedné noci nezastihla smrt, zatímco Johansen se zmítal v deliriu.

Avšak Johansen se nevzdával. Věděl, že Tvor dozajista

Alert dostihne dřív, než tlak páry dostoupí vrcholu, a vsadil na poslední šanci; nastavil parní stroj na plný výkon, rychle jako blesk vyběhl na palubu a otočením kola obrátil loď. Otrávená vodní sláň mohutně vířila a pěnila a tlak stoupal a stoupal a statečný Nor řídil své plavidlo přímo proti rosolovitému pronásledovateli, který se nořil z nečisté pěny jako trup ďábelské galeony. Ohavná hlava sépie byla téměř na úrovni předního stěžně statečné lodi, avšak Johansen plul neústupně dál.

Ozvala se rána, jako by vybuchl měchýř, plný kašovitého hnusu jako rozpolcená medúza, zavanul sem puch tisíce otevřených hrobů a následoval zvuk, jaký by kronikář nesvěřil papíru. Loď byla na okamžik zahalena oblakem štiplavého oslepujícího zeleného dýmu a pak už jen něco za zádí zavířilo; když vtom - Bože na nebesích! - rozpolcené plastické těleso onoho bezejmenného zplozence nebes se jako mlhovina opět spojilo do původní ohavné podoby, avšak jeho vzdálenost od lodi každou vteřinou rostla, jak narůstal tlak a Alert nabýval na rychlosti.

To bylo vše. Pak Johansen už jen dumal v kabině nad modlou a pokusil se připravit něco k snědku pro sebe a smějícího se šílence po svém boku. Po prvním statečném manévru se už nepokoušel loď řídit; něco v jeho duši se po něm vytratilo. Pak přišla bouře z 2. dubna a vědomí se mu zahalilo do mračen. Měl jakési ponětí o duhovém víření tekutých zálivů nekonečně, o závratném letu na ohonu komety zavíjejícím se vesmírem a o hysterických přeskocích ze studně na měsíc a z měsíce zpět do studny, to vše provázeno chechotem chóru rozjařených dávných bohů a zelených posměvačných rarachů z Tartaru s netopýřími křídly.

Ze snů vzešla záchrana - *Vigilant*, výslech před viceadmiralitou, ulice v Dunedinu a dlouhá cesta zpátky domů do staré budovy pod Egebergem. Nemohl nic vyprávět - mysleli by, že je blázen. Chtěl napsat vše, co věděl, dřív, než přijde smrt, ale tak, aby se jeho žena nic nedozvěděla. Přijme smrt jako dar, pokud ho zbaví vzpomínek.

To stálo v dokumentu, který jsem četl, a nyní jsem ho umístil do plechové krabice k basreliéfu a papírům profesora Angella. Tam také skončí moje zápisy - tato zkouška mého vlastního rozumu, pokud někdy někdo složí dohromady to, co jak doufám složeno nikdy nebude. Pohlížím teď na celý vesmír jako na zdroj hrůzy a po tom všem mi i jarní nebe a letní květy připadají otrávené. Ale nemyslím, že budu žít dlouho. Stejně jako zemřel můj strýc a ubohý Johansen, zemřu i já. Vím toho příliš mnoho a kult je stále živý.

Také Cthulhu stále ještě žije, jak myslím, znovu v kamenné propasti, která mu dala úkryt od doby, kdy Slunce bylo ještě mladé. Jeho prokleté město se znovu potopilo, vždyť *Vigilant* těmi místy po dubnové bouři proplouval; avšak jeho služebníci na této zemi stále ještě na opuštěných místech povykují a vzpínají se a vraždí kolem monolitů s modlou na vrcholku. Potopil se do propasti spolu s městem, jinak by svět nyní kvílel v šílené hrůze. Kdo ví, jak vše skončí? Co vzešlo, může padnout, a co se ponořilo, může se vynořit. Hrozba čeká a sní v hlubinách a zánik doléhá na křehká lidská sídla. A přijde čas - nesmím a nemohu na to pomyslit! Budu se modlit, aby moji dědicové, pokud nepřežiji tento rukopis, dali přednost rozvaze před odvahou a dohlédli na to, aby ho žádné další

oko nespatřilo.

Chladný vzduch

Ptáte se mě, proč se bojím průvanu chladného vzduchu, proč se chvěji více než druzí při vstupu do studené místnosti a je mi odporné, až na zvracení, když se mrazivost večera vloudí do tepla mírného podzimního dne. Někdo říká, že reaguji na chlad jako jiní na zápach, a já jsem poslední, kdo by to popíral. Chci zde však vyprávět o nejděsivějších okolnostech, se kterými jsem se kdy setkal, a posuďte sami, zda nejsou dostatečným vysvětlením mé výstřednosti.

Je omyl si představovat, že hrůza je nevyhnutelně spojená s temnotou, tichem a osamělostí. U mne vznikla za jasného odpoledne v hluku velkoměsta, uvnitř přeplněného, ošumělého a obyčejného penzionu v přítomnosti jeho prosaické majitelky a dvou statných mužů. Na jaře 1923 jsem pracoval pro jistý neúspěšný a nevýdělečný časopis v New Yorku, a protože jsem nebyl schopen platit vyšší nájem, přecházel jsem od jednoho levného penzionu k druhému a hledal místo, které by spojovalo kvality slušné čistoty, snesitelného zařízení a opravdu rozumné ceny. Brzo se ukázalo, že mohu získat jen některé z těchto kvalit, a po určitém čase jsem nalezl dům na Čtrnácté západní ulici, který mě odpuzoval daleko méně než ostatní.

Byl to třípatrový dům z hnědého pískovce z konce čtyřicátých let minulého století, obložený dřevem a mramorem, jehož potřísněná a špinavá nádhera prozrazovala sestup z vysoké úrovně vkusné okázalosti. Ve velkých a vzdušných pokojích, nemožně vytapetovaných se směšně ozdobnými štukovými římsami, vás obklopila stísňující zatuchlost a slabý pach vaření; ale podlahy byly

čisté, ložní prádlo snesitelně zachovalé a teplá voda nebyla příliš často studená nebo zavřená, takže jsem přišel k názoru, že je to nakonec snesitelné místo k přezimování, než člověk začne skutečně žít. Majitelka paní Herrero, ušmudlaná Španělka s knírkem, mě neotravovala klepy ani kritikou mého dlouho do noci svítícího druhého patra obráceného do ulice; a moji spolubydlící byli tiší a nespolečenští, jak si jen kdo může přát. Byli to většinou Španělé, jen málo lepší než nejdrsnějšího a nejhrubšího zrna. Jedinou vážnou obtíží byl hluk vozů projíždějících dole v ulici.

Byl jsem zde asi tři týdny, když se přihodila první zvláštní událost. Jednou večer kolem osmé jsem uslyšel kapání na podlahu a náhle jsem si uvědomil, že již nějaký čas cítím pronikavý zápach čpavku. Rozhlédl jsem se a uviděl, že strop je vlhký a že z něj kape; promáčení zřejmě postupovalo z rohu od ulice. Ve snaze zarazit další prosakování, spěchal jsem do přízemí, abych to řekl majitelce penzionu, a byl jsem jí ujištěn, že závada bude rychle odstraněna.

"Dochtor Muňoz," volala spěchajíc přede mnou po schodech nahoru, "rozlil svý chemikálie. Je moc nemocnej, aby se sám léčil - pořád nemocnější a nemocnější - ale vod nikoho nechce pomoc. Je divnej v ty svý nemoci, pořád se koupe v nějakejch divně smrdících vodičkách a nesnáší rozčilení ani teplo. Dělá si všechno sám, jeho kumbál je plnej lahví a mašin a už nepracuje jako dochtor. Ale dřív byl slavnej, slyšel o něm i můj otec v Barceloně. Zrovna teď ošetřuje ruku jednomu instalatérovi, kterej se tu poranil. Nikdy nevychází, jen na střechu, a můj kluk Estaban mu nosí jídlo a prádlo, léky a chemikále. Bože

můj, toho salmiaku co spotřebuje, aby si tam udržel chladno."

Paní Herrero zmizela na schodišti ke třetímu poschodí a já se vrátil do svého pokoje. Čpavek už přestal kapat, a když jsem uklidil to, co bylo rozlito, a otevřel okno, abych vyvětral, uslyšel jsem nad sebou těžké kroky majitelky penzionu. Dr. Muňoze jsem nikdy neslyšel, jeho kroky byly tiché a lehké, doléhávaly ke mně jen zvuky jakoby nějakého mechanismu poháněného benzinovým motorem. Chvíli jsem se divil, jaké asi zvláštní trápení může toho muže sužovat, a zda jeho zatvrzelé odmítání cizí pomoci je výsledek jeho bezedné výstřednosti. Je to, uvažoval jsem přízemně, nekonečně patetický úděl výjimečného muže, který v životě propadl.

Nikdy bych nepoznal dr. Muňoze, kdybych nebyl náhle utrpěl srdeční záchvat, když jsem jednou dopoledne seděl ve svém pokoji a psal. Lékaři mě upozornili na toto nebezpečí a já věděl, že nemám času nazbyt; vzpomněl jsem si, co mi majitelka penzionu vyprávěla o pomoci, kterou tento invalida poskytl zraněnému řemeslníkovi. Vyvlekl jsem se po schodech nahoru a slabě zaklepal na jeho dveře. Na mé klepání odpověděl zvláštním hlasem dobrou angličtinou, tázaje se na mé jméno a přání. A když jsem mu to řekl, otevřely se dveře vedle těch, před kterými jsem stál.

Ovanul mne chladný vzduch; a přesto, že tento den byl jeden z nejteplejších v pozdním červnu, zachvěl jsem se, když jsem překročil práh velkého bytu, jehož bohaté a vkusné vybavení mě v tomto sešlém a špinavém hnízdě překvapilo. Skládací gauč, přes den užívaný jako pohovka, mahagonový nábytek, nádherné závěsy, staré obrazy,

police plné knih, to vše mluvilo spíše o pánské studovně než o ložnici v penzionu. A nyní jsem viděl, že místnost nad mou halou - "kumbál" s lahvemi a přístroji, o kterém se zmínila paní Herrero, je spíše lékařská laboratoř a že jeho hlavní obytný prostor se skládá z rozsáhlé přilehlé místnosti, jejíž účelné výklenky a velká sousedící koupelna mu umožňuje skrýt všechny skříňky a překážející zařízení. Zcela jistě byl dr. Muñoz člověk dobrého původu, kultivovaný a zvláštní.

Muž přede mnou byl malý, ale zcela souměrný; oblečen byl v poněkud formální a perfektně padnoucí oblek. Ušlechtilá tvář panovačného, ale ne arogantního výrazu byla zdobena krátkým šedým plnovousem, staromódní cvikr stínil velké, temné oči a klenul se nad orlím nosem, který dodával maurský rys jeho fyziognomii, jinak dominantně keltsko-iberské. Husté, dobře upravené vlasy prozrazující pravidelnou péči holiče byly slušivě rozděleny nad vysokým čelem a celý jeho zjev ukazoval na pronikavou inteligenci a vynikající původ a chování.

A tak, když jsem uviděl dr. Muñoze v závanu chladného vzduchu, nic v jeho zjevu nemohlo ospravedlnit odpor, který jsem pocítil. Pouze jeho zsinalá pleť a studenost dotyku by mohly poskytnout fyzický podklad pro tento pocit. Ale i toto by se dalo omluvit jeho invaliditou. Také by to mohl být zvláštní chlad, kterým mě odpuzoval; neboť taková mrazivost byla nenormální v tak horkém dni, a co je nenormální, to vždy vyvolává odpor, nedůvěru a strach.

Odpor byl ale brzy zapomenut v obdivu k zvláštní mimořádné lékařově dovednosti, která byla okamžitě zřejmá i přes jeho ledově studené a třesoucí se bezkrevné

ruce. Okamžitě mu bylo jasné, co potřebuji, a poskytl mi pomoc s mistrovskou zručností. Současně mě ujistil jemně modulovaným, i když podivně dutým a bezbarvým hlasem, že je nejzapřísáhlejším nepřítelem smrti. Utopil celé své jmění a ztratil všechny své přátele kvůli celoživotnímu bizardnímu experimentu, zasvěcenému potření a potlačení smrti. Zdálo se, že je v něm něco z horlivého nadšence a mumlal si téměř upovídaně, když vyšetřoval můj hrudník a míchal příslušné léky, které si přinesl z malé laboratoře. Společnost člověka s určitou úrovní byla mu zřejmě vzácnou novinkou v tomto ošumělém prostředí a byl pohnut k neobvyklé sdílnosti, jak se mu vynořovaly vzpomínky na lepší dny.

Jeho zvláštní hlas byl konejšivý a vůbec jsem nevnímal jeho dech, když plynule pronášel zdvořilé věty. Mluvil o svých teoriích a pokusech, aby odvedl mé myšlenky od mého záchvatu, vzpomínám si, že mě taktně utěšoval ohledně mého slabého srdce a ujišťoval, že vůle a uvědomění jsou silnější než samotný organický život, že tělesná schránka, původně zdravá a pečlivě udržovaná, si může za podpory vědy zachovat jakýsi druh houževnaté životnosti navzdory nejvážnějším poškozením a vadám, nebo dokonce při nedostatku součinnosti specifických orgánů. Napolo žertovně poznamenal, že by mě mohl někdy naučit žít i bez srdce, nebo při nejmenším získat určité uvědomnělé bytí. On sám je postižen vedlejšími projevy nemocí, které vyžadují velmi přísný režim a stálý chlad. Jakékoliv delší zvýšení teploty by ho mohlo osudově poškodit; a chladnost jeho obydlí - asi minus padesát pět či padesát šest stupňů Fahrenheita - byla udržována čpavkovým absorpčním chladicím systémem, jehož pumpy

byly poháněny benzinovým motorem, který jsem tak často slyšel dole ve svém pokoji.

Když se mi po záchvatu v zázračně krátké době ulevilo, opustil jsem to studené místo jako učedník a ctitel tohoto nadaného samotáře. Od té doby jsem ho často navštěvoval, oblečen v kabátě naslouchal jeho vyprávění o tajných výzkumech a téměř příšerných výsledcích a trochu jsem se chvěl, když jsem prohlížel nekonvenční a překvapivě staré svazky v jeho policích. Mohu dodat, že jsem byl jeho mistrným léčením téměř navždy vyléčen ze své choroby. Zdálo se, že se nevysmíval zaklínání středověkých učenců, neboť věřil, že tyto tajné formule obsahují vzácné psychologické stimuly, které mohou mít pochopitelně jedinečný účinek na podstatu nervového systému, z kterého uniká život. Byl jsem dojat jeho vyprávěním o starém dr. Torresovi z Valencie, který se podílel na jeho dřívějších pokusech. Před osmnácti lety jej ošetřoval po dobu jeho těžké nemoci a tehdy vznikly jeho současné potíže. Ne dříve, než zachránil tento vážený praktický lékař svého kolegu, sám podlehl krutému nepříteli, proti kterému bojoval. Námaha byla asi příliš veliká, neboť - jak dr. Muñoz šeptem vysvětlil, nezabíhaje do podrobností, metody léčení byly zcela mimořádné, včetně úkonů a postupů neschvalovaných staršími a konzervativními galenisty.

Po týdnech jsem pozoroval s lítostí, že můj nový přítel skutečně ztrácel pomalu ale neomylně fyzickou sílu, jak podotkla paní Herrero. Zsinalý nádech jeho tváře zintenzivněl, jeho hlas byl dutější a nezřetelnější, jeho pohyby byly méně koordinované a jeho mysl a vůle byly méně pružné a iniciativní. Nepochybně si byl vědom této

smutné změny a postupně jeho výraz a projev nabyly na chmurné ironii, což ve mně obnovilo něco z toho subtilního odporu, který jsem původně cítil.

Propadl zvláštním vrtochům, oblíbil si exotická koření a egyptské kadidlo, takže jeho pokoj byl cítit jako faraónova hrobka v Údolí králů. Současně vzrostla jeho potřeba studeného vzduchu a s mou pomocí zmnožil trubky na vedení čpavku ve svém pokoji a upravil čerpadla a přívod do chladicího zařízení, takže mohl udržet teplotu na třiceti čtyřech až čtyřiceti stupních Fahrenheita, a nakonec dokonce na dvaceti osmi stupních. Koupelna a laboratoř musela být méně chlazená, aby nezamrzla voda a nebyly zastaveny chemické procesy. Sousední nájemník si stěžoval na ledový vzduch, který pronikal přes spojovací dveře, a tak jsem mu pomohl zavěsit těžké závěsy a odstranit tuto potíž. Zdálo se, že se ho zmocnila vzrůstající hrůza, přemrštná chorobná zvrácenost. Nepřetržitě mluvil o smrti, ale dutě se smál, když padla jemná zmínka o věcech jako pohřeb a pohřební obřady.

Byl veskrze neklidný a stával se až nepříjemným společníkem. Ale z vděčnosti za jeho léčení jsem ho nemohl dost dobře ponechat neznámým lidem na pospas. Zabalen do těžkého hubertusu, který jsem pro tento účel zakoupil, pečlivě jsem každodenně oprašoval jeho místnost a dohlížel na jeho potřeby. Také jsem mu většinou nakupoval a žasl nad některými chemikáliemi, které objednával v drogerii a v obchodě s laboratorními potřebami.

Zdálo se, že okolo jeho bytu vzniká nevysvětlitelná a vzrůstající atmosféra paniky. Jak jsem již řekl, celý dům byl cítit plísní. Ale zápach v jeho pokoji byl horší,

navzdory všemu koření a kadidlu a ostrým chemikáliím, ve kterých se stále koupal a při nichž trvale odmítal pomoc. Uvědomoval jsem si, že to musí být spojeno s jeho nemocí a zachvěl jsem se hrůzou, o jakou nemoc asi jde. Paní Herrero se křižovala, když ho zahlédla, a zcela ho přenechala mně. Ani svému synovi Estebanovi už nedovolovala cokoliv pro něj zařizovat. Když jsem navrhl jiného lékaře, nemocný se velmi rozzuřil, ale jak se zdálo jen tak, nakolik se domníval, že si může dovolit. Zřejmě se bál dopadu prudkého vzrušení na svůj tělesný stav; nicméně jeho vůle a životní energie spíše narůstala, než zanikala, a on odmítal být upoután na lůžko. Malátnost z nedávných zlých dnů ustoupila jeho bláznivému záměru, takže se zdál vzdorovat démonu smrti, i když se ho tento jeho dávný nepřítel zmocnil. Předstírání, že jí - které u něj bylo vždy podivně formální - prakticky opustil. A jen duševní síla ho chránila před úplným zhroucením.

Začal psát dlouhé dokumenty, pečlivě je zapečeťoval a doplnil příkazem, abych je po jeho smrti předal určitým osobám, které mi jmenoval - ponejvíce vzdělancům Východní Indie, ale také jednomu slavnému francouzskému lékaři, o němž bylo všeobecně známo, že je mrtvý, a o němž se šeptaly nejnepochopitelnější věci. (Když pak dr. Muñoz zemřel, tyto listy jsem neodeslal a spálil je neotevřené.) Jeho vzhled a hlas se staly zcela příšerné a jeho přítomnost téměř neúnosná. Jednoho zářijového dne nečekaný pohled na něj vyvolal epileptický záchvat u muže, který mu přišel opravit stolní lampu; doktor mu předepsal proti záchvatu účinný lék, ale sám zůstal mimo dohled. Je zvláštní, že tento opravář prodělal válečné hrůzy zcela beze strachu.

Potom uprostřed října, hrůza všech hrůz přišla s otupující náhlostí. Jednou v noci okolo jedenácté se porouchalo čerpadlo mrazícího stroje, takže během tří hodin přestalo jakékoliv chlazení. Dr. Muñoz mě zavolal zadupáním na podlahu a já zoufale pracoval na opravě poruchy, zatímco můj hostitel klel hlasem, jehož bezživotnost a otřesná dutost se vymykala popisu. Nadto byly mé amatérské pokusy bezúspěšné, a když jsem přivedl mechanika ze sousední garáže s nočním provozem, zjistili jsme, že se až do příštího rána nedá nic dělat, dokud nezískáme nový píst. Zuřivost a strach umírajícího poustevníka, které nabývaly groteskních rozměrů, zdály se rozbít to, co zbývalo z jeho selhávající tělesné soustavy; v náhlé křeči si přikryl oči rukama a spěchal do koupelny. Vyvrávoral s tváří pevně ovázanou a už nikdy jsem neuviděl jeho oči.

Mrazivost bytu se zřetelně zmenšovala a kolem páté ráno se doktor uchýlil opět do koupelny a přikázal mi, abych ho zásoboval veškerým ledem, který seženu v kavárnách a drogeriích s nočním provozem. Když jsem se vracel z výprav, někdy zbavujících odvahy, a pokládal svou kořist před zavřené dveře koupelny, slyšel jsem uvnitř nepřetržité šplouchání a silný hlas škrehotající rozkazy "více - více". Konečně nastal teplý den a obchody se otvíraly jeden po druhém. Požádal jsem Estabana, aby mi pomohl buď s donáškou ledu, zatímco já obstarám píst pro čerpadlo, nebo aby obstaral píst on, zatímco já budu pokračovat s ledem, on však instruován matkou, zcela odmítl.

Nakonec jsem najal ošuntělého pobudu, kterého jsem potkal na rohu Osmé Avenue, aby pacienta zásoboval

ledem z malého krámku, který jsem mu ukázal. Sám jsem se vytrvale věnoval shánění pístu pro čerpadlo a zajištění montéra, který by píst instaloval. Úkol se zdál nekonečný a zuřil jsem téměř tak divoce jako poustevník, když jsem viděl ubíhající hodiny, hladový a v bezděčném víru bezvýsledného telefonování, za horečného hledání od místa k místu, sem a tam, podzemní drahou či ulicemi autem. Kolem poledne jsem našel správný obchod s náhradními díly daleko ve vnitřním městě a přibližně kolem půl druhé odpoledne jsem se vrátil do penzionu s nezbytným příslušenstvím a dvěma zdatnými a informovanými mechaniky. Udělal jsem vše, co jsem mohl, a doufal, že jsem přišel včas.

Bohužel temná hrůza mě předešla. Dům byl v úplném zmatku a nad drnčením ustrašených hlasů jsem slyšel muže modlícího se hlubokým hlasem. Ve vzduchu bylo něco ďábelského, nájemníci se modlili růženec, když nadechli zápach unikající zpod zavřených doktorových dveří. Zdá se, že pobuda, kterého jsem najal, utekl s ječením a šílenýma očima krátce po dodání druhé dávky ledu: asi jako výsledek mimořádné zvědavosti. Je jisté, že nezavřel za sebou dveře, nyní ale byly zamčené zevnitř. Za dveřmi nebylo nic slyšet, až na nepopsatelný zvuk pomalého, hustého kapání.

Krátce jsem se poradil s paní Herrero a s mechaniky a bez ohledu na strach, který se mi zažíral do duše, navrhl jsem vyrazit dveře; ale domácí našla způsob, jak zvenku pomocí drátu otočit klíčem. Nejdříve jsme otevřeli dveře všech ostatních pokojů a vyrazili jsme všechna okna dokořán. Nyní jsme vnikli třesouce se a s nosy přikrytými kapesníky do proklatého jižního pokoje, který žhnul teplem

časného odpoledního slunce.

Zvláštní temná, slizká stopa vedla z otevřených dveří koupelny ke dveřím do haly a odtud k psacímu stolu, kde se utvořila strašlivá malá louže. Něco tam bylo naškrábáno tužkou tápající rukou na kousku papíru, který byl odporně zmazán, jako by drápy sledovaly poslední spěšná slova. Potom stopa vedla ke gauči a neodvratně zmizela.

Nemohu a ani si nedovoluji říci, co bylo nebo mělo být na gauči. Toto je to, co jsem chvěje se rozluštil na lepkavém umazaném papíře, dříve než jsem vytáhl zápalku a spálil to na popel; co jsem v hrůze rozluštil, když správcová a oba mechanici překotně utíkali z tohoto ďábelského místa na nejbližší policejní stanici, blábolíce své nesouvislé historky. Slova, která jsem rozluštil, vyvolávala nevolnost a zdála se neskutečná v tomto zlatém slunečním světle, s rachocením aut a nákladních vozů, jedoucích dolů přeplněnou Čtrnáctou ulicí, ale přiznávám se, že jsem jim tehdy věřil, ač nemohu čestně říci, zda jim věřím ještě nyní. Jsou věci, o nichž je lépe nepřemýšlet. A vše co mohu říct, je, že nenávidím pach čpavku a je mi na omdlení při průvanu nezvykle chladného vzduchu.

"Už je konec," zněla ta páchnoucí škrábanice, "není led - ten muž mě uviděl a utekl. Každou minutou je tepleji a tkáně to nemohou vydržet. Domnívám se, že víte, co jsem říkal o vůli, odhodlanosti a možnosti zachování člověka, jehož orgány přestaly pracovat. Teorie to byla správná, ale nemohla být platná do nekonečna. Byl zde postupující rozklad, který jsem nepředvídal. Dr. Torres pochopil, o co se jedná, a ten nervový otřes ho zabil. Nemohl unést, co musel udělat, musel mne dopravit na cizí neznámé místo, vzal-li můj dopis vážně a chtěl-li mne zachránit. Ale

orgány nikdy nezačly znovu pracovat. Tak mu nezbývalo než použít můj způsob - umělé zachování těla - *abyste pochopil, já zemřel už před osmnácti lety."*

Alchymista

Vysoko, jako koruna travnatého vrcholu klenoucího se pahorku, jehož svahy byly při úpatí porostlé pokroucenými stromy pralesa, stál starý zámek mých předků. Po staletí jeho vznešené cimbuří chmurně shlíželo na divoký a drsný venkov okolo, slouže jako domov a pevnost pyšnému rodu, jehož významný rodokmen je dokonce starší než mechem zarostlé stěny zámku. Věkovité věžičky poznamenané bouřemi generací a drolící se pomalým, ale mocným tlakem času tvořily v době feudalismu jednu z nejvíce obávaných a mocných pevností v celé Francii. Z jeho předprsní opatřených střílnami a z ozbrojeného cimbuří se bránili baroni, knížata a dokonce králové, nicméně nikdy se jeho prostorné komnaty nerozezvučely kroky dobyvatele.

Ale vše se od těchto slavných let změnilo. Chudoba, jen málo nad úrovní zoufalé bídy, spolu s pýchou jména, jež nedovolovaly výdělečnou činnost, zabránily potomkům mého rodu zachovat panství v původní nádheře; a padající kameny zdí, zarostlé parky a vyschlý a zanedbaný vodní příkop, špatně vydlážděná nádvoří a hroutící se věže venku, stejně jako zprohýbané podlahy, červotočivé obložení stěn a vyrudlá čalounění uvnitř, to vše vydávalo pochmurné svědectví o zašlé slávě. Jak plynuly věky, nejdříve jedna, pak další ze čtyř velkých věží propadly zkáze, až nakonec pouze jediná věž poskytovala útočiště smutně prořidlým potomkům dříve mocných vládců panství.

Bylo to v jedné z rozsáhlých a ponurých komnat oné zbývající věže, kde jsem já, Antoine, poslední potomek nešťastných a proklatých hrabat de C..., poprvé spatřil před

devadesáti lety světlo světa. V těchto zdech, mezi temnými a stinnými lesy, v divokých stržích a slujích na svazích pahorku, tam jsem prožil první roky svého pohnutého života. Nikdy jsem nepoznal své rodiče. Můj otec byl zabit ve věku třiceti dvou let, měsíc před mým narozením, pádem kamene, který se nějak uvolnil z jedné rozpadající se předprsně zámku. Moje matka zemřela krátce po mém narození, takže péče o mne a mou výchovu připadly výhradně jedinému zbylému sluhovi, starému a spolehlivému muži se značnou inteligencí, jehož jméno, jak si vzpomínám, bylo Pierre. Byl jsem jediné dítě a nedostatek kamarádství, který vyplýval z této skutečnosti, byl umocněn nezvyklou péčí, kterou mi můj letitý ochránce věnoval, vyloučiv mě ze společnosti venkovských dětí, které žily rozptýleně tu i tam na pláních obklopujících pahorek. Pierre tehdy říkal, že toto omezení je dáno mým šlechtickým původem, který mě nadřazuje styku s tak nízkou společností. Nyní vím, že pravá příčina byla udržet mne z doslechu planých pověstí o hrozném prokletí mého rodu, o nichž si po večerech zveličeně vyprávěli prostí nájemci, když si potichu povídali v záři svých krbů.

Takto izolován a odkázán sám na sebe jsem strávil hodiny svého dětství, bedlivě prohlížeje starobylé svazky knih, které plnily knihovnu zámku, plnou temných stínů, nebo se potuloval bez dozoru a bez cíle věčným oparem strašidelného lesa na svazích pahorku. Byl to pravděpodobně vliv tohoto prostředí, že má mysl byla záhy zastíněna melancholií. Tyto studie a výzkumy, které spolupůsobily s temnotou a tajemností přírody, silně přitahovaly mou pozornost.

Pozoruhodně málo jsem se dověděl o svém původu, ale

i to málo, jež jsem mohl získat, mě velmi stísňovalo. Možná, že zpočátku to byl pouze prokazatelný odpor mého starého pěstouna hovořit se mnou o mých otcovských předcích, který vyvolával hrůzu, již jsem vždy pocítil při zmínce o našem rodě. Když jsem však odrostl dětství, byl jsem schopen složit rozptýlené útržky rozhovorů, které nedobrovolně uklouzly jazyku, jenž začínal zadrhávat s nastupujícím stářím, a které měly vztah k určité okolnosti, již jsem vždy považoval za zvláštní a která se nyní stala ponuře děsivou. Okolnost, na niž narážím, je časný věk, v němž hrabata mého rodu skončila svůj život. Zatímco jsem to zpočátku považoval za přirozený úděl rodu s krátce žijícími muži, později jsem dlouze přemýšlel o těchto předčasných úmrtích a začal je spojovat s blouzněním starého muže, který často mluvil o kletbě, která po staletí bránila držitelům mého titulu překročit třicátý druhý rok života. Při mých jednadvacátých narozeninách mi dal starý Pierre rodinný dokument, který, jak říkal, byl po generace předáván z otce na syna a provázel každého držitele. Jeho obsah byl velice poplašný a jeho pročtení potvrdilo mé nejhlubší obavy. Tenkrát má víra v nadpřirozené byla silná a hluboká, jinak bych odmítl s pohrdáním neuvěřitelné příběhy odvíjející se před mými zraky.

Dokument mě přenesl zpět do dnů třináctého století, kdy starý zámek, v němž jsem nyní sídlil, byla obávaná a nedobytná pevnost. Pojednával o jistém starém muži, který kdysi přebýval na našem panství, osoba s nemalými schopnostmi, i když původem jen něco víc než venkovan, jménem Michel, který byl označován přízviskem Mauvais, Zlý, vzhledem ke své zlověstné pověsti. Studoval nepřiměřeně svému postavení v touze objevit něco jako

"kámen mudrců" nebo "elixír věčného života" a byl považován za znalce tajemství Černé magie a Alchymie. Michel Mauvais měl jednoho syna, Charlese, mladíka stejně úspěšného v okultním umění jako on sám, pro což byl nazýván Le Sorcier čili Čaroděj. Tito dva, jimž se vyhýbal každý poctivý člověk, byli podezříváni z četných hnusných praktik. O starém Michalovi se říkalo, že zaživa spálil svou ženu jako oběť Ďáblovi a nesčetná zmizení mnoha malých venkovských dětí byla přičítána na vrub těmto dvěma. Nicméně temnou podstatou otce a syna prozařoval spásný paprsek lidskosti: ten hříšný starý muž miloval svého potomka s vášnivou silou a mladík projevoval vůči svému otci víc než synovskou náklonnost.

Jedné noci vypukl v zámku na kopci nejdivočejší zmatek, když zmizel mladý Godfrey, syn hraběte Henriho. Pátrací četa v čele se zoufalým otcem vtrhla do chalupy čarodějů a nalezla tam starého Michela Mauvaise nad velkým kotlem s bouřlivě vřící vodou. Aniž si potvrdil své podezření, v neovladatelném šílenství zuřivosti a zoufalství, hrabě uchopil starého kouzelníka, a dříve než uvolnil svůj vražedný stisk, jeho oběť nežila. Mezitím rozradostnění sloužící ohlásili nalezení mladého Godfreye ve vzdálené, neužívané komnatě rozsáhlé budovy, oznamujíce to příliš pozdě, takže starý Michel byl zabit zbytečně. Když hrabě a společníci opouštěli alchymistův skromný příbytek, objevila se mezi stromy postava Charlese Le Sorcier. Vzrušené brebentění kolemstojících sloužících mu prozradilo, co se stalo, leč zpočátku se zdál nedotčen osudem svého otce, pak pomalu přistoupiv k hraběti vyslovil s mdlým, ale strašlivým důrazem kletbu, která od té doby pronásledovala rod C...

"Nechť každý šlechtic Tvé vražedné rodiny,

ve stejném čase s Tvým se dočká poslední hodiny!" pronesl, a uskočiv náhle zpět do temného lesa, vyjmul ze svého pláště lahvičku bezbarné tekutiny a mrštil ji do tváře vraha svého otce a pak zmizel za inkoustově temnou clonou noci. Hrabě bez hlesu zemřel a byl pohřben druhý den, krátce po dosažení dvaatřiceti let od hodiny svého narození. Po útočníkovi se nenašla ani stopa, přestože skupiny venkovanů vytrvale pročesávaly sousední lesy a pastviny kolem pahorku.

Čas a nedostatek připomínek otupily vzpomínku na kletbu v myslích potomků hraběcí rodiny, takže když Godfrey, nevinná příčina celé tragedie a nyní nositel titulu, byl během lovu zabit šípem ve věku dvaatřiceti let, nikdo nepomyslel na nic jiného než na smutek z jeho odchodu. Když však po letech další mladý hrabě Robert byl nalezen mrtev v nedalekém poli, vesničané si šeptali, že jejich pána, sotva překročil své dvaatřicáté narozeniny, překvapila předčasná smrt. Louis, Robertův syn, se utopil v hradním příkopu v témž osudovém věku a tak zlověstná kronika pokračovala staletími: Henriové, Robertové, Antoinové a Armandové byli vytrženi ze šťastných a plodných životů jen málo mladší než jejich nešťastný předek v době vraždy.

O tom, že mi zbývalo nejvýš jedenáct let dalšího života, mě přesvědčila slova, která jsem přečetl. Můj život, který dříve měl pro mě jen malou cenu, se mi každým dnem stával dražším, jak jsem se stále hlouběji nořil do mystérií skrytého světa černé magie. Izolován jak jsem byl, moderní věda mě neovlivnila a já se lopotil jako ve středověku, stejně ponořen jako starý Michel a mladý

Charles do získávání vědomostí o démonech a alchymii. Nicméně jakkoli jsem četl, nijak jsem si nemohl vysvětlit strašlivou kletbu nad svým rodem. Ve vzácných rozumných okamžicích jsem zašel tak daleko, že jsem se snažil o přirozené vysvětlení, přisuzuje časná úmrtí svých předků zlověstnému Charlesi Le Sorcier a jeho dědicům; když jsem po pečlivém pátrání zjistil, že nebyli známi žádní alchymistovi potomci, vrátil jsem se k okultnímu studiu a ještě jednou se snažil najít kouzelnou formuli, která by osvobodila můj rod od onoho strašlivého břemena. V jedné věci ale bylo mé rozhodnutí pevné. Nikdy se neožením, neboť, protože neexistovala žádná jiná větev mého rodu, mohla by mnou kletba skončit.

Když jsem se blížil třicítce, starý Pierre se odebral na onen svět. Osamělý, pohřbil jsem ho pod dlažbu nádvoří, po níž zaživa tak rád chodíval. A tak jsem tu zůstal sám, abych přemýšlel o sobě jako o jediné lidské bytosti uvnitř velké pevnosti a má mysl v naprostém osamění se vzdala marného protestu proti hrozící zkáze, aby se téměř smířila s osudem, který potkal mnoho mých předků. Většinu svého času jsem nyní strávil průzkumem zřícených a opuštěných dvoran a věží starého zámku, kterým jsem se v mládí ze strachu vyhýbal a o nichž mi starý Pierre jednou řekl, že tam po čtyři století nevkročila lidská noha. Zvláštní a hrozivé byly mnohé předměty, které jsem tam našel. Můj pohled odhalil nábytek pokrytý prachem věků a zničený hnilobou letité vlhkosti. Nikdy před tím jsem neviděl takovou spleť všudepřítomných pavučin a ohromné netopýry, mávající kostnatými a zlověstnými křídly v jinak neobydlené temnotě.

Pečlivě jsem vedl záznamy o svém věku, dokonce dny

a hodiny, protože každý pohyb kyvadla masivních hodin v knihovně tolik vypovídal o mém osudném bytí. Nakonec jsem se přiblížil době, kterou jsem tak dlouho s obavami očekával. Jelikož většina mých předků zemřela krátce před dosažením věku, kdy hrabě Henri skonal, hleděl jsem vstříc neznámé smrti, která mohla nastat každým okamžikem. Nevěděl jsem, jakým neobvyklým způsobem na mě kletba dopadne; byl jsem rozhodnut, nebýt zbabělou ani pasivní obětí. S novou energií jsem se pustil do průzkumu starého zámku s jeho zařízením.

Za jedné z mých nejdelších objevných výprav v opuštěné části zámku, necelý týden před osudovou hodinou, která, jak jsem cítil, zřejmě určovala nejzazší hranici mého bytí na zemi a za níž jsem už neměl nejmenší naději, že budu dýchat, došlo k vrcholné události mého života. Strávil jsem větší část dopoledne lezením po polozbořených schodech nahoru a dolů v jedné z nejrozpadlejších starých věží. Jak dopoledne pokračovalo, sestoupil jsem do nižších podlaží, kde zřejmě bylo středověké vězení nebo nedávno vyhloubený sklad střelného prachu. Jak jsem pomalu procházel po chodbě kryté ztvrdlým ledkem při úpatí posledního schodiště, dlažba byla velice vlhká a brzo jsem uviděl ve světle své plápolající pochodně, že mi holá mokrá stěna brání v další cestě. Obrátiv své kroky zpět, uviděl jsem přímo vedle svých nohou malé padací dveře s kruhem. Po chvíli se mi podařilo s námahou je otevřít, načež se objevil temný otvor, odkud stoupal zhoubný dým, v němž má pochodeň prskala, a v mihotavém světle se vynořil vrchol křídla kamenných schodů.

Jakmile se pochodeň, kterou jsem vnořil do odporné

temnoty rozhořela plně a klidně, začal jsem sestupovat. Schodů bylo mnoho a vedly do úzké chodby s kamennou dlažbou, která zřejmě musela být hluboko pod zemí. Byla to dlouhá chodba a končila masivními dubovými dveřmi, z nichž kapala vlhkost a které urputně vzdorovaly mým pokusům je otevřít. Po krátké době jsem se vzdal úmyslu pokračovat tímto směrem a vrátil jsem se kousek zpět ke schodům a tu jsem zažil nejotřesnější šok až k zešílení, jejž je lidská mysl schopna unést. Bez varování jsem uslyšel, jak se těžké dveře za mnou ve zrezivělých závěsech pomalu otevřely. Mé bezprostřední pocity se nedaly analyzovat. Setkat se se zřejmou přítomností člověka nebo ducha v místě tak zcela opuštěném, jako byl starý zámek, vyvolalo v mém mozku nepopsatelnou hrůzu. Když jsem se konečně otočil čelem k místu, odkud zvuk přicházel, oči mi málem vypadly z důlků při pohledu na to, co uviděly.

Ve starobylých gotických dveřích stála lidská postava. Byl to člověk s čapkou, oděný v dlouhé středověké tunice tmavé barvy. Jeho dlouhé vlasy a rozevlátý vous byly intenzívně černé a neuvěřitelně bujné. Jeho čelo nezvykle vysoké, tváře propadlé a hluboce vrásčité, jeho ruce dlouhé a sukovité, podobné pařátům, byly mrtvolně bílé jak mramor, jaké jsem nikdy u člověka neviděl. Jeho postava, vychrtlá jak kostra, byla podivně sehnutá a téměř ztracená v širokých záhybech jeho podivného oblečení. Ale nejpodivnější byly jeho oči, dvojice důlků propastné černě, temné výrazem pochopení, nicméně nelidské a nebezpečné. Nyní byly upřeny na mne, provrtávajíce nenávistí mou duši a přibíjejíce mě k místu, kde jsem stál.

Konečně postava promluvila drsným hlasem, který mrazil svou mdlou prázdností a skrytou zlomyslností. Řeč,

kterou byl rozhovor veden, byla napodobenina latiny, kterou užívali vzdělanci středověku a mně byla známá dlouhodobým studiem děl starých alchymistů a démonologů. Přízrak mluvil o kletbě, která byla uvalena na můj rod, o mém blížícím se konci, obšírně vykládal o zločinu spáchaném mým předkem na starém Michelu Mauvaisovi a radoval se z pomsty Charlese Le Sorcier. Vyprávěl, jak mladý Charles, který prchl do noci, se po letech vrátil, aby zabil šípem dědice titulu, Godfreye, jakmile se ten přiblížil otcovu věku v době úkladné vraždy; jak se tajně vrátil na panství a nepoznán se usadil právě v této opuštěné podzemní komnatě, jejíž dveře rámovaly hrozného mluvčího; jak se zmocnil v polích Roberta, syna Godfreyova, přinutil ho polknout jed a nechal ho zemřít ve věku třiceti dvou let, zanechávaje tím odpuzující předzvěst pomstychtivé kletby. Náhle jsem pochopil rozřešení největšího tajemství, jak byla vykonávána kletba od doby, kdy Charles Le Sorcier už musel být přirozeně mrtev, protože ten muž vypovídal o hlubokých alchymistických studiích obou kouzelníků, otce a syna, zejména co se týče výzkumů Charlese le Sorcier, zaměřených na elixír, který mu měl poskytnout věčný život a mládí.

Na okamžik se zdálo, že zaujetí zbavilo jeho strašlivé oči temné zlovolnosti, která mě zpočátku tak děsila, ale náhle se vrátil ďábelský a upřený pohled a s šokujícím zvukem, podobným syčení hada, pozvedl vetřelec skleněnou lahvičku se zřejmým úmyslem ukončit můj život, jako ukončil Charles Le Sorcier život mého předka před šesti sty lety. Vyburcován pudem sebezáchovy, prolomil jsem kouzlo, které mě dosud poutalo do nehybnosti, a mrštil jsem hasnoucí pochodeň na bytost,

která ohrožovala můj život. Uslyšel jsem třesk lahvičky na kamenech chodby, zatímco se oděv vetřelce vznítil a osvětloval děsivou scénu s přízračnou jasností. Vřesk zděšené a bezmocné zášti úkladného vraha byl příliš pro mé již otřesené nervy a já upadl v mdlobách na kluzkou zem.

Když se mi konečně vrátilo vědomí, všude byla děsivá tma a má mysl při vzpomínce na to, co se stalo, se děsila myšlenky ještě něco vnímat; nicméně zvědavost převládla. Kdo byl tento muž zla, ptal jsem se sám sebe, a jak se dostal do zámeckých zdí? Proč se snažil pomstít smrt Michela Mauvaise a jak procházela kletba všemi dlouhými staletími od časů Charlese Le Sorcier? Letitý strach ze mne spadl, neboť jsem poznal, že ten, jehož jsem přemohl, byl původcem všeho nebezpečí kletby a nyní, když jsem se osvobodil, hořel jsem touhou dozvědět se více o zkázonosné záležitosti, která pronásledovala můj rod po staletí a udělala z mého mládí nepřetržitou noční můru. Rozhodnut pokračovat v průzkumu, sáhl jsem do kapsy pro křemen a ocílku a rozsvítil pochodeň, kterou jsem měl u sebe.

Nejdříve se ve světle objevila pokroucená a zčernalá postava tajemného vetřelce. Děsivé oči byly nyní zavřené. S odporem jsem se odvrátil a vstoupil do komnaty za gotickými dveřmi. Našel jsem zde něco, co se velmi podobalo laboratoři alchymisty. V jednom koutě byla ohromná hromada lesknoucího se žlutého kovu, který se ve světle pochodně nádherně třpytil. Mohlo to být zlato, ale nezdržoval jsem se zjišťováním příliš vzrušen tím, co jsem podnikal. Ve vzdálenějším konci místnosti byl otvor vedoucí do jedné z četných divokých strží v temném lese

na svahu pahorku. Pln úžasu jsem se vracel, neboť nyní jsem poznal, jak se ten muž dostával do zámku. Měl jsem v úmyslu projít kolem pozůstatků vetřelce s odvrácenou tváří, ale když jsem se přiblížil k tělu, zdálo se mi, že jsem zaslechl tlumený zvuk, jako by život z něj ještě zcela nevyprchal. Zděšen jsem se otočil, abych se podíval na zuhelnatělou a skrčenou postavu na zemi.

Potom se náhle ty strašlivé oči, temnější než sežehnutá tvář, do níž byly zasazeny, široce otevřely s výrazem, který nejsem schopen popsat. Rozpukané rty se snažily zformovat slova, kterým jsem dobře nerozuměl. Jednou jsem pochytil jméno Charles Le Sorcier a také jsem měl dojem, že z jeho sevřených úst vycházela slova "léta" a "kletba". Stále jsem se nemohl dobrat významu jeho nesouvislé řeči. Když mé nepochopení významu jeho slov bylo zřejmé, ještě jednou zlovolně vzplály jeho smolně černé oči, a já se otřásl, když jsem pozoroval svého již bezmocného odpůrce.

Náhle ten ubožák podnícen posledním výbuchem síly, zvedl svou bídnou hlavu z vlhké a propadlé dlažby. Když jsem se zastavil, paralyzován strachem, nalezl svůj hlas a se zmírajícím dechem vykřikl ona slova, která mě pak vždy děsila dnem i nocí. "Hlupáku", vřískl, "nemůžeš uhodnout mé tajemství? Nemáš dost rozumu, abys poznal vůli, která po šest století naplňovala tu strašnou kletbu nad tvým rodem? Neříkal jsem ti o mocném elixíru věčného života? Nevíš, jak bylo rozluštěno tajemství alchymie? Říkám ti, jsem to já! Já! To já žil šest set let své pomstě, neboť já jsem Charles Le Socier!"

spracoval:anaconda
anaconda@zoznam.sk